

Stormen

Et neotraditionalistisk quasi-drama

Af Maria Bergmann, Jeppe Hamming og Jonas Sanberg Jensen

Indhold

Indledning.....	3
Scenografi og dets lige.....	5
Optakt og evaluering.....	10
Persongalleri.....	14
Krisepunktet.....	26
Sociale grupperinger.....	27
Konflikter.....	30
En spilleders overvejelser.....	36
Kontaktoplysninger.....	40
Appendiks I: Spillermateriale	
Appendiks II: Rollebeskrivelser	

Indledning

1999 - Det er dansk december: ingen sne og en bidende kold vind, som prikker i ansigtshuden, mens du går ned af hovedgaden. Men på trods af det grå vejr har julestemningen alligevel vist sit ansigt i den lille by. Folk er i god tid her: juledekorationer på hoveddørene og lyskæder i de nøgne træer byder dig velkommen i skumringsmørket. Et køkkenvindue åbnes og en varm duft af brunt og brændt bølger ud i kulden.

Det er fredag. Den aften, hvor Lilløs beboere mødes. Vinden har taget voldsomt til. Den flår i de gamle tagsten på husene og hyler skingert i gaderne. Du læner dig forover og presser dig gennem vinden. Hen til krydset, hvor du kan se lyset strømme ud af forsamlingshusets vinduer. Det bliver rart at komme indenfor...

Velkommen

Du sidder nu med en kopi af Stormen, der er et psykologisk drama med fokus på kriser. I det følgende vil vi dels beskrive vores tanker bag scenariet, dels de scenografiske og praktiske udfordringer og endeligt roller, konflikter, grupperinger osv.

Stormen er i det store hele et systemløst drama-scenarie, men der er visse præmisser (eller regler om du vil), der er en integreret del af scenariet. Den første af disse elementer er konceptet omkring den sociale strukturs styrke. Alt for ofte handler et rollespil om, at rollerne ændrer deres verden radikalt. Det er der som sådan heller ikke noget galt i, men det er ikke det Stormen handler om. Her forsøger vi at belyse, hvordan en verden kan ændre rollerne. Det betyder grundlæggende, at ingen skal komme til scenariet med den antagelse, at deres handlinger de næste timer omstyrter den eksisterende orden. Sandsynligheden, for at den eksisterende orden påvirker rollerne, er langt større.

En anden præmis for scenariet er, at det er i krisen, at en personlighed har mulighed for at ændre sig radikalt. Alle rollerne er udstyret med forudsætninger for at nå en personlig krise, og i denne krise kan de påvirkes til dels at begynde en anden måde at leve på, dels at gøre op med deres fortid. Der er også muligheden for, at

andre kan udnytte dette svage punkt og påvirke en rolle i en ønsket retning. Mere om denne præmis senere i scenariebeskrivelsen.

Det er vores mål i samarbejde med spillerne at skabe en fortælling om menneskets skyggesider og de mange ubehageligheder, som mennesker udsætter hinanden for, når det handler om opnåelse af accept og agtelse.

En storm hærger landet udenfor, samtidigt med at en storm bevæger sig igennem det lille samfund – velkommen til Lillø.

Maria Bergmann, Jeppe Hamming og Jonas Sanberg Jensen

Odense, januar 2008

Scenografi og dets lige

Nedenfor vil man finde nogle hurtige ord om vores tanker bag scenariet, samt en beskrivelse af de scenografiske elementer, som man bør have for øje, hvis man vil sætte scenariet op i forskellige sammenhænge. Skulle der for nogens vedkommende være tvivlsspørgsmål, der ønskes besvaret i forbindelse med en opsætning af scenariet, skal man være velkommen til at kontakte forfatterne. Kontaktoplysninger kan findes sidst i denne samlede scenariebeskrivelse.

I forbindelse med Stormen har det været vigtigt for os, som forfattere, at skrive et scenarie, hvor de forskellige elementer går op i en højere enhed. Derfor kan man ikke så let adskille scenografi fra roller. I den version af vores virkelighed, som Stormen foregår i, er tingene langt mere sammenhængende end den tilfældige verden, som nogen vil hævde, vores dagligdags verden er. Når, der er placeret en bog i et lokale, er den en del af den referenceramme, som scenariet med sine temaer forsøger at opstille. Derfor er der ingen tilfældigheder – kun konstruktion, hvilket man kan vælge at se som en kommentar til vores almindelige liv; eller man kan lade være og spille scenariet som et solidt drama, der udfordrer spillerne, og sætter dem som hovedpersoner i en lang række konflikter af forskellig art. Vi anbefaler dog, at man fordyber sig en smule i idegrundlaget bag Stormen, og derigennem forhåbentlig opnår en forståelse for vores vision med værket. At krisen er det definerende punkt for enhver personlighed, er en antagelse vi gør os, samtidigt med at vi, ud fra nogens synspunkt, måske har unødigt stor fokus på elendighed og bedrag mellem mennesker. Vi mener, det er med til at skabe dramatisk konflikt og spændende interaktion mellem rollerne, og måske endda ikke er så fjernt fra virkeligheden.

Stormen er skrevet, så det kan sættes op i mange forskellige sammenhænge. Det mest logiske er naturligvis at spille scenariet på en traditionel rollespilkongres, hvor omgivelserne er en dansk skole. Skulle man vælge at sætte Stormen op som selvstændigt scenarie, bør man gøres spillerne opmærksomme på at tidshorisonten er ændret, og man skal passe på ikke at trække dramaet for langt. Det sige spillerne skal have mulighed for at spille deres rolle ud, men

dramaets intensitet må ikke flyde ud. Scenariet køres ideelt med en spiltid på omkring fire timer, men kan strækkes så langt som seks til otte timer. Igen bør man overveje, hvad det vil gøre ved konflikterne og de forskellige praktiske problemer, det medfører. Pointen er, at det kan gøres, men ikke bør forsøges uden grundig omtanke.

Grundlæggende skal man til Stormen bruge et større lokale med plads til alle 21 spillere, samt et par mindre lokaler, der giver spillerne mulighed for at tale sammen under mere intime former. Når det er sagt, kan stort set alle typer lokaler bruges. Når scenariet går i gang, er rollerne fanget på Lillø Skole, og så længe settingen illuderer dette, kan man være tilfreds

Eftersom scenariet foregår d. 3/12 1999, hvor Danmark blev ramt af den såkaldte Decemberorkan, er smukt solskin skinnende gennem store panoramavinduer ikke ideelt. Derfor er det tilrådeligt, at blænde vinduer af med sort afdækningsplast eller lignende, hvis ikke man har mulighed for at sætte scenariet op om aftenen. Eftersom man ikke kan trylle med vejret (så vidt vi ved), må man acceptere, at man ikke spontant kan skaffe en rigtig storm. Dog anbefales det at benytte lydeffekter, hvor man genskabe lyden af vinden i træerne. Dette kan opnås ved hjælp små højtalere og cd-afspiller eller computer. På internettet kan forholdsvis nemt findes lydclip af den ønskede type, og ellers kan man på det lokale bibliotek som regel finde cd'er med forskellige lydeffekter, der egner sig til formålet. En anden vigtig effekt i Stormen er et afslutnings-signal til spillerne. Når dette lyder skal spillerne være indstillede på at gøre deres scener færdige så hurtigt som muligt. Afslutnings-signalet er ideelt set et radioklip, der beretter om at stormen er ved at løje af. Dette kan man selv fremstille med forholdsvis få remedier (computer, mikrofon og en times arbejde), eller man kan igennem forskellige kanaler fremskaffe de oprindelige nyhedsindslag –og udsendelser. Statens Mediesamling på Statsbiblioteket i Århus kan være behjælpelig med dette, så længe de korrekte copyrightmæssige aspekter overvejes grundigt.

Når man skal sætte Stormen op og får overdraget sine lokaler, er der forskellige aspekter, der må overvejes. Dels må målgruppen

overvejes. Eftersom der ikke rigtig er nogle småbørn på Lillø, må de værste børnetegninger og henvisninger til indskolingsundervisning fjernes. Et smart gimmick er med et digitalkamera at tage billeder af lokalerne umiddelbart efter overdragelsen, således at de nemt og sikkert kan bringes tilbage til deres originale stand efter endt scenarie. Fjern de forstyrrende elementer, men husk på at settingen er en skole, og at man derfor ikke behøver at rydde lokalet fuldstændig klinisk. En smule tilbageværende beviser på daglig brug er tilrådelige. Når lokalet er forberedt på denne måde, er det tid til at tilføre forskellige elementer.

En vigtig del af scenografien er at placere forskellige værker, der relaterer til temaerne i selve scenariet, samt i de konflikter, som dette vedrører. Fra forfatterens side anbefales det at placere bøger som "Forbrydelse og Straf" af Fjodor Dostojevskij, "Anna Karenina" af Leo Tolstoj, "Triologien" af Jan Sonnergaard, "Processen" af Franz Kafka osv. Disse bøger skal blot placeres i spillokalerne, så spillerne kan bladre i dem, hvis de ønsker og inddrage dem i spillet. På samme måde kan man vælge at placere cd'er med musik, som man kunne forestille sig, at man ville høre på Lillø. Og hvis man samtidig, placerer en CD-afspiller, har spillerne muligheden for selv at tilpasse musikken til scenariet.

Hvilken musik det skal være, overlader vi til en individuel vurdering. Man kan risikere, at spillerne lægger en ironisk distance til scenariet, hvis musikken bliver alt for landlig. Skønt det måske ville være realistisk med Dræsinebanden og Keld & Hilda, kan de få spillerne til at tro, at vi spiller en karikatur af det landlige – og så kommer det aldrig ind under huden. Så til en gruppe af spillere fra en større dansk by, som Århus, vælges musik af lidt mindre stigmatiseret art. Pointen er, at tilpasse scenariet den målgruppe af spillere, du arbejder med.

Husk dog, at musikken skal være fra 1999 eller før. Man kan med fordel tage titler som "Højskolesange Fra Morgen Til Aften" af Erik Grip og Mona Larsen.

Spillerne informeres igennem deres rolleoplæg om, at kostumer som sådan ikke bliver gjort til nogen stor affære. Givet at spillerne skal klæde sig på en måde, som er plausibel for deres roller, men

samtidigt er de så velsignede at scenariet foregår i 1999, og derfor burde det ikke være svært at finde noget derhjemme, der egner sig. I sidste ende er det blot vigtigt, at illusionen ikke brydes groft, og derfor tilrådes det spilledere at kaste et blik på deres spillere inden scenariestart og fange eventuelle heavy-metal t-shirts hos gamle ærværdige bønder eller nålestribe jakkesæt hos tømrerlærlinge.

Af rent praktiske årsager og for scenariet bedste er det essentielt at rollerne udsendes til spillerne i god tid inden scenariet. Det giver dem mulighed for at læse beskrivelsen grundigt og sætte sig ind i personaen. Det betyder imidlertid ikke at man er færdig med sit arbejde som spilleder i forbindelse med rollebeskrivelserne. Vi anbefaler, at man trykker de enkelte rollebeskrivelser til spillerne og udleverer dem, så de er tilgængelige under spillet. Som forside benytter man en sang fra højskolesangbogen, som beskrevet nedenfor.

Som spilleder udvælger man en passende sang fra højskolesangbogen, som man trykker som forside på rollekompendierne. Denne sang skal benyttes under optakten som overgang til selve scenariet. Derfor bør det være en forholdsvis kendt sang, som alle spillerne kan synge med på. For nærmere information henvises til afsnittet om optakt og evaluering

Når man placerer en flok spillere i et lokale, er det vigtigt, at de har noget at forfriske sig med. I scenariets ånd anbefaler vi, at man fremskaffer kaffe og the, så spillerne har noget at indtage samtidigt med at man i henhold til rollebeskrivelserne bør bage nogle kager af forskellig art. Disse har rent faktisk en betydning i scenariet, så de er nærmest obligatoriske. Hver især er de med til at afspejle aspekter ved de kvindelige roller i scenariet. Har man mulighed for at medbringe et tilstrækkeligt stort kaffestel, er det at foretrække frem for plastickopper og lignende, men det kan gå an, hvis ikke andet er muligt.

Det er også en fordel i forbindelse med scenariet, at tage digitale billeder af alle spillerne inden optakten begynder, således at man mens optakten står på kan fremstille og printe billeder af de for-

skellige familier, som man derefter kan hænge op i spillokalet. Det giver spillere en hurtig mulighed for at orientere sig, og vil gøre det nemmere for spillerne, at agere at rollerne kender hinanden utrolig godt. Det skulle i det mindste også forhindre, at man ikke aner, hvem hinanden er.

Optakt og evaluering

I Stormen er det utrolig vigtigt, at man bruger en times tid på fælles optakt og opvarmning. Specielt fordi scenariet kun har en spil-tid på cirka fire timer, er det vigtigt, at alle er ”på”. Med en god optakt slipper man for at bruge den første time af spillet på unødigt følen omkring, hvor ingen er rigtig oplagte. Samtidigt er det vigtigt, at man efter scenariet samler sine spillere og gennemfører en grundig evaluering, så alle har mulighed for at give deres besyv med om scenariet, og så alle igen kan finde vej tilbage til den virkelige verden.

Optakt

Når man har sine spillere samlet begynder man optakten ved at byde alle velkommen, fortælle dem en serie praktiske ting, genopfriske præmisserne for scenariet, hvorefter man går i gang med en serie øvelser. Det er vigtigt at spillerne får mulighed for at blive trygge ved hinanden, hvilket vi forsøger at opnå igennem en serie øvelser kendt fra blandt andet teater.

Først inddeles spillerne i grupper af 5-6 personer og sættes til at lege ”klister”. En person starter med at sætte en kropsdel fast på en anden person. De to sidder nu uigenkaldeligt sammen, og den som tidligere var offer skal nu klistre en kropsdel fast til en tredje person. Dette fortsætter indtil alle er klistret sammen på alverdens mærkelige måder, og klumpen går i stykker. Øvelsen kan sammenlignes med den klassiske leg ”kludder-mor”, og har til formål at udsætte spillerne for kropslig kontakt med hinanden og lade dem grine sammen.

Herefter deles spillerne ind i par og skal foretage en forholdsvis traditionel tillidsøvelse, hvor den ene lader sig falde bagover, og den anden skal gribe vedkommende. Herefter bytter man, og udfører øvelsen indtil man uden problemer stoler på, at ens partner griber én. Øvelsen skaber tillid til de andre spillere; man kan trygt overlade sig til andre. Dette kan overføres til scenariets historieudvikling, hvor man som spiller er nødt til at stole på de andres evner og lyst til at drive fortællingen fremad

Når øvelserne er overstået, samler man spillerne, og giver dem besked på at visualisere deres roller foran dem, og derefter fysisk træde ind i rollen. Man giver dem et minut eller to til dette, og fortsætter med, at hver enkelt rolle i løbet af tredive sekunder skal præsentere sig selv for resten af samfundet. Spillerne informeres i deres rolleoplæg om, at de skal forberede denne korte præsentation, som foregår som rollen.

I hver enkelt rolle er beskrevet en scene, og som spilleder udvælger man nogle stykker og lader spillerne forblive i rollerne, og lader dem spille scenerne. En liste over anbefalede scener og deres deltagere findes herunder:

1) Mette, Jakob

Aftenen før brylluppet, hvor Mette og Jakob skændes om fremtiden.

2) Claus, Anne Mette Jens og Morten

10. klasse. Efter idræt, de mangler to timers dansk endnu. Det er fredag eftermiddag, og Bent er endnu ikke kommet tilbage fra omklædningen.

3) Louise, Bent og Gitte

Et halvt år siden. Louise fortæller sine forældre, at hun og Jens skal giftes til foråret.

4) Josefine og Ole

Hun skal købe ind i den lokale Brugs. Hun kan ikke finde kondomerne.

5) Kenneth og Camilla

En almindelig eftermiddag hos Kenneth. De diskuterer forældrepolitik.

6) Kirsten, Sven og Jens

Aftensmad. Jakob er i Svendborg med en leverance af æbler til torvedag.

7) Lars Bjarne og Solveig

Køkkenvasken går i stykker. Hun er gennemblødt og beder ham lave den. Han synes, at hun er dejlig og sexet.

8) Jytte og Michael

De to kunstnere falder i snak, da han kigger på hendes udstillingsvindue i huset.

9) Kirsten, Lisbeth, Solveig, Camilla og Gitte

Afslutning på en strikkeklubaften hos Kirsten.

Det kan dels give dem en fornemmelse af rollens prioriteter, og de har en mulighed for at forstå forholdene mellem deres egen og andres roller. Når disse scener, hvor alle naturligvis involveres, er overstået bedes alle finde den fotokopierede sang fra højskolesangbogen frem, hvorefter denne synges og derigennem sættes scenariet i gang. Det vil sige, at spillet påbegyndes så snart sangen er sunget. Det anbefales, at man som spilleder finder noget kendt, så man ikke skal skråle alene.

Skulle man ikke finde de ovenstående opvarmningsøvelser optimale henvises til "69 gode opvarmningsøvelser" af Mette Hildebrandt Axelsen m.fl. Bogen er udgivet af Dramas Fagbøger og indeholder mange gode og relevante øvelser.

Evaluerings

Når scenariet er slut efter fire timer, bør man som spilleder samle sine spillere og begynde evaluering af scenariet. Det første spørgsmål man bør stille sine spillere er: "Hvad tror I der skete nu? Hvordan er Lillø i morgen?" På den måde kan spillerne komme med et bud på, hvordan netop deres konflikter og roller ville udvikle sig. Lad spillerne gennemgå dette og lad dem i fællesskab overveje konsekvenserne af de handlinger, som de har sat i gang under scenariet. Nogle spillerne skal måske skubbes lidt mere end andre for at komme med bidrag til historien, men her er det spillederens opgave, at alle får sagt noget, og at alle får mulighed for at tale ud. Man kan som spilleder på dette tidspunkt give nogle hints til og forklare elementer af forhistorierne, hvis man føler, at det giver

spillerne noget i deres tolkning af scenariet. Endelig er det meget vigtigt, at man får spillerne tilbage til den virkelige verden. Har man spillet kriser, konflikter og voldsomt drama i adskillige timer, er det vigtigt, at alle får sig sat ned og talt tingene igennem. En vinkel på evalueringen for spillederne kan også være, at fortælle om idegrundlaget bag scenariet og de tanker, som roller samt historie er skrevet ud fra. Det kan give spillerne en forståelse, som de senere vil værdsætte

En essentiel del af enhver evaluering er at spørge: "Hvad var godt i scenariet, og hvad kunne gøres bedre?" Stiller man ikke disse spørgsmål kan man i virkeligheden ikke rigtig bruge evalueringen til noget. Lad igen alle spillerne tale ud og komme med deres holdninger uden at blive afbrudt for meget. Når emnet løber ud, er det tid til en traditionel spørgeskemaevaluering. Sættes scenariet op på en rollespils-kongres, er der ofte nogle krav til at kongressens skemaer skal benyttes i forbindelse med intern evaluering og prisuddelinger.

Sidst, men absolut ikke mindst, anbefales det at spillere og spilledere drikker en øl/sodavand sammen, udveksler historier fra scenariet og generelt bare hygger.

Persongalleri

Lillø består af mange særprægede personligheder og i dette afsnit vil vi forsøge at beskrive dem og deres familieforhold. Dette skal ikke ses som et alternativ til de enkelte rollebeskrivelser, men i stedet en måde at opnå et hurtigere overblik.

Josefine Juul Thomsen – 34 år.

En moderat kendt forfatterinde, der med bøger af en forholdsvis triviell natur, henrykker kvinder i hele landet. Bosatte sig for et år siden på Lillø for at få fred til at skrive. Her fandt hun en stille accept, som hun aldrig oplevede i storbyen. Sandt at sige, er hun en håbløs romantiker, der aldrig rigtig har oplevet, at prinsen på den hvide hest er dukket op. Hun har for kort tid siden indledt et forhold til Claus Hansen; et forhold som er tabu pga. aldersforskellen (han er 17 år gammel og hun er 34). Det var ikke med i hendes planer, at hun skulle forelske sig i en mand, der er halvt så gammel som hende selv, men det er hvad der er sket. Men allerede nu er der malurt i bægeret, for Claus bør ikke blive tilbage på øen for hendes skyld. Han bør rejse bort og opleve langt mere end dette lille samfund. Konflikten, mellem hvad hun godt kan se er til hans bedste og hendes egne ønsker, er omdrejningspunktet i Josefines liv. Hendes svaghed og måden, at bringe hende til krisepunktet er, hvis hun mister kærligheden eller føler sig udstødt i det lille samfund. Hun styrkes, når hun bekræftes af de ledende kræfter på øen som en del af samfundet.

Lars Bjarne Hansen – 42 år.

En mand, der har hænderne skruet rigtigt på og derfor øens håndværker. Han er oprindeligt uddannet tømrer, men lader ikke det begrænse ham. Skal man have noget repareret eller bygget på Lillø, går man til Lars Bjarne. Han er lykkeligt gift med Solveig, som han i sin tid mødte på fastlandet. Lars Bjarnes svage punkt er hans søn, Claus, der opfattes som en smule tøsset, og som flere af øens unge har som yndlingsoffer. Lars Bjarne har ellers gjort alt for at være den perfekte far, men Claus har aldrig rigtig haft interesse for de samme ting som ham. Han mener, at Claus burde spænde hjelmen og kæmpe igen i stedet for bare at gøre ingenting. Lars Bjarne er en mand af den gamle skole, og kan derfor godt virke ufølsom

overfor andre. Han beskylder moderen for sønnens svage karakter og nægter at blande sig mere i Claus' opførsel. Lars Bjarne bringes nærmere krisepunktet, når han overhører nedsættende bemærkninger om sønnen og forstærkes positivt ved tanken om en familieførøgelse. Måske Solveig og ham kan få en søn, der er mere som en søn bør være?

Solveig Hansen – 41 år.

Solveig er en rigtig husmor. Hun elsker sin have og jonglerer omkring med myriader af hjemmesyltede rødbeder og frisk timian. Oprindeligt stammer hun fra fastlandet, hvor hun mødte og forelskede sig i Lars Bjarne og senere flyttede til Lillø sammen med ham. De har sønnen Claus, der mistænkes for at være homoseksuel. Det er blevet Solveigs projekt, at få både Claus og Lars Bjarne til at acceptere og leve med Claus' angiveligt homo-erotiske tendenser. Det ville være det rigtige, og Solveig er besat af tanken om at gøre det rigtige. Hun fortryder ikke at være flyttet til Lillø, men frygter inderst inde, at hun ikke har realiseret sig selv her i livet: Skulle hun have været mere end entusiastisk husmoder med kæmpe køkkenhave? Derfor er hendes identitet blevet en fælde, og hver gang hun komplimenteres for sit arbejde (haven, maden eller lignende) bevæger hun sig mod krisepunktet. Det eneste, der forstærker hende positivt er komplimenter fra Lars Bjarne, der er hendes livs store kærlighed og hvis blotte tilstedeværelse, minder hende om alt det gode ved Lillø.

Claus Hansen – 17 år.

Claus er øens bedste bud på en original kunstnerisk sjæl og forsøger sig med mange forskellige kunstarter. Han er følsom, kreativ og intellektuel på den måde, teenagere nu engang kan være. Han har langt flere veninder end han har venner, hvilket kan hænge sammen med, at han er mere empatisk end de fleste drenge på øen, men også at han aldrig rigtig har passet ind i gutternes verden. Omverdenen og især moderen er overbevist om, at han er homoseksuel, men intet kunne være fjernere fra sandheden. Han har en hemmelig affære med Josefine Juul Thomsen, som han ikke kan afsløre på grund af aldersforskellen. Det frustrerer ham ikke at kunne proklamere deres kærlighed til hele verden.

Den største frustration i Claus' liv er dog hans faders mangel på accept og forståelse. De to er fremmedgjorte for hinanden. Claus afhænger meget af de folk han stoler på, og derfor trækker det ham imod krisepunktet, når han føler svigt fra sine betroede. Samtidigt bliver han skidt tilpas, når det antydes, at han er homoseksuel – det er han jo ikke! Det Claus savner i sit liv er anerkendelse, og derfor forstærker det ham positivt, når han bekræftes af andre end sin moder (Solveig Hansen), sin elskerinde (Josefine Juul Thomsen) og øens keramiker (Jytte Nystrup).

Ole Nielsen – 46 år.

Ole er bestyrer af øens lokale brugs, der også fungerer som posthus, kaffestue og sladdercentral. Han er flittig grænsende til det ekstreme og sørger for, at alting ser godt ud, men han er i virkeligheden en frygtelig blød og svag mand. Når det kommer til det lille øsamfund, er han altid den, der rækker hånden op først og har masser af forslag, men i hjemmet er han en vatnise, der ikke rigtig stiller krav og for længst har glemt det for den moderne mand essentielle ord: nej. Ole har lært at elske fortrængningens kunst, og mange problemer er fejtet ind under gulvtæppet; Hans hustru (Lisbeth Nielsen) er diskret alkoholiseret, sønnen (Morten Nielsen) er en rigtig bølle og datteren (Anne Mette Nielsen) er ulykkelig. Hjemmet er altså præget af Oles manglende lyst til konfrontation. Han er stolt af sin søn, der nok skal blive til noget stort. Ole trækkes imod krisepunktet, hvis han tvinges til at forholde sig til problemerne i sin familie, og han forstærkes positivt, hvis han får ros fra lederskabet i det lille øsamfund.

Lisbeth Nielsen – 39 år.

Lisbeth har et alvorligt problem: Hun er alkoholiker. Det præger hele hendes familie og liv. Lisbeth ville gerne være den perfekte husmoder, men efterhånden som hverdagen begyndte at gøre ondt, søgte hun tilflugt i flasken. Hun drikker altså for at overkomme hverdagen, og hun drikker så absolut i skjul. De tomme flasker gemmes og smides ud i dybeste hemmelighed. Hun er udmærket klar over, at hendes søn (Morten Nielsen) er en rigtig skidt knægt, men hun overkommer ikke at gøre noget ved det. Lisbeth forsøger så vidt som muligt at aktivere hendes mand (Ole Nielsen), så der

bliver gjort noget ved sagen, men Oles fortrængninger har indtil videre vist sig at være stærkere end Lisbeths insisteren. Hun er følelsesmæssigt fraværende i familielivet, hvilket har sat sine spor. Hendes konflikt bunder i, at hun ikke føler, at hun kan imødekomme andres forventninger. Derfor bringes hun nærmere krisepunktet, når der stilles krav til hende. Især krav, der omhandler emotionel involvering tærer hårdt på hende. Hun forstærkes positivt, hvis hun med andres hjælp kan anerkende sit problem og får hjælp på øen.

Morten Nielsen – 18 år.

Med en lærlingeplads ved øens tømrer, Lars Bjarne Hansen, er Morten godt på vej til en dag at overtage den forretning. Han befinder sig rigtig godt på øen, hvor han har en følelse af at bestemme blandt de unge. Her er han en leder, der med drillerier, mobning og psykisk terror holder de underlegne i skak. Han står i spidsen for de mange drillerier, der omhandler Claus Hansen og hans angiveligt homoseksualitet. Morten er et magtmenneske, der elsker at bestemme, og han har en vis flair for det. Han er begavet, og til tider kan han være ret så ondskabsfuld. En opvækst uden nærvær, har gjort, at han er næsten fuldstændig afskåret fra sine følelser. Han accepterer ikke fysisk vold, men det er mest fordi, han finder psykisk vold så uendeligt meget mere effektivt. Han bringes nærmere krisepunktet, hvis han føler, at han i en situation mister magt eller status, og bekræftes positivt når han bestemmer over nogen; det vil sige dominerer situationen.

Anne Mette Nielsen – 16 år.

Hun har for længst indset moderens alkoholproblem, og har forsøgt at konfrontere hende med det, men er blevet afvist. Derfor er de to fremmedgjorte overfor hinanden, og Anne Mette ønsker i virkeligheden bare at blive bemærket i samfundet, så hun kan frigøre sig fra familien. Oplevelserne med moderens misbrug har gjort, at hun ikke selv gider at drikke, når øens unge samles for at feste. Hun har utrolig lavt selvværd og har igennem mange år været venner med Claus Nielsen. Til tider har hun endda været lidt forelsket i ham, måske fordi han er i stand til at lytte og altid viser hende opmærksomhed. For ikke så længe siden fandt hun et kærlighedsdigt, som Claus havde skrevet, og hun er overbevist om, at det er til hende.

Hun vil nu forsøge at frelse Claus fra homoseksualitet og gøre ham til hendes kæreste. Hun ved naturligvis intet om Claus' elskovsaf-fære med Josefine. Hun forstærkes positivt, når hun kan frelse an-dre; det vil sige lede dem igennem deres kriser. Anne Mette bringes nærmere sit krisepunkt, når hun føler, at hun bliver overset. Hun vil så gerne være lidt mindre usynlig.

Camilla Lund Østergaard – 32 år.

Camilla er succesfuld arkitekt, der altid har boet i storbyen, men som med sin kæreste, Michael Løvche, for et års tid siden flyttede til Lillø. Her skulle være fredeligt og gode muligheder for at arbejde hjemmefra. Efter at have fået storbyen og det hektiske liv på af-stand er Camilla kommet til et punkt i sit liv, hvor hun gerne vil have et barn. Hun elsker sin mand over alt på jorden, og flyttede primært til Lillø på grund af ham. Han havde brug for et pusterum, og hun ville gerne støtte ham. Efterhånden, som der ikke er kommet no-get barn ud af deres forhold, har hun i hemmelighed opsøgt en fertilitetsekspert og har fundet ud af, at det er hendes mands lat-terligt ringe sædkvalitet, der er skyld i barnløsheden. Nu går hun og overvejer sin situation. Camilla har mange samtaler med øens unge præst, der vejleder hende så godt han kan. Hun er i hemmelighed begyndt at begære ham, men har ikke handlet på det. I samfundet støttes hun af Kristian Pihlmann, der står som øens altdominer-ende patriark. Hun opfatter ham som en ven. Camillas identitet er også begyndt at vakle en smule, efter de flyttede til Lillø. De nye omvendte kønsroller, hvor hun arbejder, mens han leger husfader, er svære at forholde sig til. Camilla bringes nærmere sit krisepunkt, hvis hun ignoreres af dem hun stoler på, det vil sige Kristian Pihl-mann eller Kenneth Bro Jensen. Hun er på grund af sin barnløshed usikker i sin rolle som kvinde, og bekræftes derfor positivt, hvis nogen bekræfter hendes kvindelighed igennem handlinger eller komplimenter.

Michael Løvche – 30 år.

Michael var en quasi-berømt skuespiller og entertainer, der gik ned med stress en aften, han skulle optræde i København. Sammen med sin kæreste flyttede han til Lillø, hvor meningen var, at han skulle komme sig og måske engang forsøge sig på de skrå bræd-

der. Han er nu mere eller mindre groet fast i sin rolle som hufader, men vil frygtelig gerne have det til at fungere, fordi han elsker sin kæreſte over alt på jorden. Han kan dog ikke helt lade være med at bekende ſig til ſine rødder, og derfor er han en underholder og charmør. Han betragter øens kvinder ſom ſit nye publikum, og benytter enhver chance til at imponere dem. Han er en pæn mand, der ved hvordan man underholder kvinder. Hans ſtørſte ſvagheid er kritik, og derfor bringer enhver form for kritik ham nærmere krisepunktet. Han bekræftes poſitivt, når han får applauſ fra ſit publikum, altså når han på ſin egen måde underholder, og folk kan lide det.

Kenneth Bro Jensen – 33 år.

Kenneth er øens præſt og har været i det lille ſamfund i under et år. Han er dog allerede blevet accepteret på trods af hans lidt ukonventionelle metoder. Han er den type præſt, der elsker at opſøge de unge og tale med dem. Han er entuſiaſtiſk, men bærer ſelv på ſtor ſjæleſorg. Før han kom til øen, var han udsendt med forſvaret. Her ſå han kammerater blive skudt, og måtte ſelv dræbe en mand for at overleve. Oplevelſerne i krigszonen har frataget ham troen på det gode i mennesket, og han prøver desperat at genoprette den tro. Han vil bevise overfor ſig ſelv, at han virkelig er et godt menneske. Han har haft mange ſamtaler med Camilla Lund Øſtergaard, ſom han er fascineret af. Kenneth har muligheden for at blive en modpol til Kristian Pihlmann, forudſat at han kommer ud af ſine problemer. Skulle historien med Camilla udvikle ſig, kan han dog komme i problemer. Kenneth bringes nærmere ſit krisepunkt, når han handler ſelviſk. Hans ſamvittighed kan ganske enkelt ikke bære det. Han forſtærkes poſitivt, når han er med til at løſe andres konflikter.

Sven Vagn Lindqvist – 52 år.

Sven er frugtavlſer af profeſſion og ejer en ſtor gård på øen. Han er en del af toppen af ſamfundet på Lillø, og er meget ſtolt af ſine produkter. Produktionen er efterhånden gået over til at orientere ſig mod et marked, der efterspørger æbleeddike og dets lige. Sven leverer til en række gourmet-restaurantſ, og der går rygter om, at ſelv Hoffet aftager hans varer. Samtidig er Sven perfektionist ud i

det ekstreme, og hele verden har bare at fungere efter Svens system. Sven er indfødt og har et godt forhold til de fleste på øen. Når tingene ikke går efter Svens hoved, og systemerne bryder sammen skal han afreagere, og det foregår ved at han slår sin kone, Kirsten Lindsqvist. At slå hustruen er det eneste, der forstærker Sven positivt, mens han bringes nærmere krisepunktet, når nogen udviser ringeagt for Svens fag eller status. Svens ældste søn (Jakob) forventes, at træde i faderens fodspor engang og er allerede nu involveret i driften. Den yngste søn (Jens Lindqvist) er lærling i den lokale brugs.

Kirsten Lindqvist – 43 år.

Kirsten er udadtil verdens bedste husmoder. Det er hun som sådan også indadtil, men det perfekte farvekoordinerede hjem bærer på en hemmelighed; hendes mand slår hende. Det er naturligvis en stor hemmelighed. Kirsten er gift med Sven og har de to sønner Jakob og Jens. Kirsten er i virkeligheden ikke særlig rar overfor sine omgivelser, men det grunder ikke i uvilje, men derimod i hendes perfektionisme. Hun er kvælende sød. Alting har sin rette plads, og det samme gælder folks placering i samfundet. Kirsten er ganske udmærket klar over, at hun har høj status i samfundet og nyder det. Hun er smigret af andres beundring men vurderer også sig selv efter en knusende høj standard. Kirsten kan ikke bringes til at acceptere afvigelser – heriblandt homoseksualitet, der er en synd uden lige. Hun bringes nærmere krisepunktet når hun gøres opmærksom på sine egne fejl, men forstærkes positivt når hun påpeger andres fejl. Der er ikke noget som andre menneskers problemer til at glemme sine egne.

Jakob Lindqvist – 24 år.

Jakob er Sven og Kirsten Lindqvists ældste søn og er derfor udsat til at arve plantagen og det firma, der hører til. Han arbejder for øjeblikket for sin far og har gjort det i nogle år. Langsomt men sikkert er han ved at få fod på det, og han har ingen intentioner om nogensinde at forlade Lillø. For nogen år siden blev Jakob forladt ved alteret af Mette Nystrup, der var bange for at gifte sig med ham. Jakob slægter nemlig sin far på, og er mildest talt psykisk ustabil. Han har ikke arvet faderens forkærlighed for familiær vold,

men er væsentlig mere rendyrket i sin psykopati. Faktisk er Jakob ikke fortaler for vold, men Jakob er i sit hoved verdens centrum, og man kan ikke overbevise ham om andet. Efter sit brud med Mette for nogle år siden, har Jakob opbygget et voldsomt had mod kvinder, der er ligeså stærkt som hans binding til moderen. Han ønsker at opnå muligheden for at afvise en anden i et forhold på samme måde, som han selv blev afvist i fortiden. Jakob bringes mod krisepunktet, når kvinder kritiserer ham men bekræftes positivt, når han får ros af kvinder. Selvom Jakob selv nægter at indrømme det, er han afhængig af kvinder.

Jens Lindqvist – 19 år.

Som yngste søn af Sven og Kirsten Lindqvist er der høje forventninger til Jens. Heldigvis for denne lidt usikre dreng er det ikke nødvendigt, at han overtager familieforretningen; det skal storebror nok tage sig af. Til gengæld er det et krav, at Jens excellerer i sit valgte felt. Efter noget tid valgte Jens at blive lærling i Lillø Brugs, hvilket han har nydt. Her er der ikke så store krav, og det er nemt at gøre det godt. Faktisk er Jens ikke særlig god til at træffe beslutninger, men han er god til at overveje dem. Refleksion er hans stærke side, men det er handling så sandelig ikke. Jens har en sød kæreste, Louise Møller, der meget gerne vil giftes og have familie hurtigst muligt. Det er ikke ligefrem Jens store drøm, ikke fordi han ikke er glad for Louise, men mest fordi han ikke rigtig føler sig klar til at stifte familie. Egentlig overvejer han at tage til fastlandet nogle år for at uddanne sig indenfor butiksbranchen eller måske endda noget større. Men hvordan skal han fortælle familien, kæresten eller Mester det? Problemerne tårner sig op, og Jens har meget svært ved at skulle konfrontere dem. Jens bringes nærmere sit krisepunkt, når andre træffer beslutninger for ham, men bekræftes positivt når det lykkedes ham selv at træffe en beslutning. Han er ikke så hurtigt, men egentlig ganske effektiv.

Bent Møller – 44 år.

Nogen ville hævde at Bent er en kedelig mand – andre at han er en røvkedelig mand. Som tidligere skolelærer på Lillø ser han det som sin pligt at være et moralsk forbillede, hvilket over tid har fjernet enhver form for kant fra ham. Skolen på Lillø er lukket, da der ikke

er nogen børn i den alder, så Bent arbejder på fastlandet. Han er konfliktsky og vanvittigt politisk korrekt. Bents ægteskab er heller ikke ligefrem særligt spændende. Hans kone (Gitte Møller) er ikke tilfredsstillet og drømmer sig væk. Som far til Louise er Bent glad for, at hende og kæresten er så glade for hinanden og ser da også gerne, at de gifter sig engang. Bent er samtidig typen, der kan tage ethvert skænderi og forvandle det til en venskabelig diskussion, hvor alle ender med at være enige og ingen ender med at være tilfredse. Mange af Bents gode råd til øens ungdom er baseret på floskler, men sådan er Bent bare. Han kunne aldrig finde på at gå ud længere end til navlen eller gå i vandet kort efter at have spist. Bent er måske lidt af en eskapist i sit verdenssyn, og derfor bringer det ham nærmere krisepunktet, når han konfronteres med virkelighedens ubehageligheder. Til gengæld forstærker det ham positivt, når det lykkes for ham at løse en konflikt for andre.

Gitte Møller – 41 år.

En ganske almindelig kvinde, der har haft lidt for meget tid til at se soaps i fjernsynet, er nok den bedste måde at beskrive Gitte på. Hun er gift med Bent og mor til Louise. Efterhånden har hun accepteret, at hendes ægteskab hverken er lykkeligt eller særlig tilfredsstillende, men hun drømmer stadig om at Bent kan overraske og vise sig som en rigtig mand. Lige nu drømmer hun om alverdens andre muligheder og om at føre dem ud i livet. Bent er hendes bedste ven, men ikke nogen stor kærlighed. Derfor leger hun med tankerne omkring forskellige mennesker på øen. Skulle hun forsøge sig med en affære med Michael Løyché? Er hun i virkeligheden lesbisk? Hendes konflikt kan i virkeligheden kun løses hvis hendes ægtemand opper sig voldsomt. I realiteten er Gitte ret så kedelig, men vil virkelig ikke mindes om det. Derfor bringes hun nærmere krisepunktet, når andre minder hende om, hvor kedeligt hendes liv i virkeligheden er. Hun bliver positivt forstærket når hun sætter sig et mål og bevæger sig imod det; noget der ikke er nemt for denne vægelsindede husmoder.

Louise Møller – 17 år.

Louise er en pige med ben i næsen. Hendes største ønske her i verden er at gifte sig med sin kæreste og slå sig ned som kerne-

familie på øen. Hun er født og opvokset på Lillø, hvor hun er eneste barn af Bent og Gitte Møller. Louise vil gerne gøre sin kæreste, Jens Lindqvist, glad og er overbevist om, at hun ved, hvordan han bliver det: De skal giftes, og hun skal være husmor. At hendes kæreste nok har en anden ide om den ideelle fremtid, er ikke gået op for hende. Hun er forholdsvis plan og simpel, og frustreres kraftigt over at hendes kæreste ikke deltager aktivt i hendes overdrevne planlægning af fremtiden. Louise har travlt med at blive voksen, og ser voldsomt op til Kirsten Lindqvist, som hun håber bliver hendes fremtidige svigermor. I den seneste tid har Louise adskilt sig selv og kæresten mere og mere fra de andre unge på øen. Stakkels Jens kan jo ikke holde sin fokus med så mange mennesker omkring sig. Louise bringes nærmere sit krisepunkt når hendes beslutninger anfægtes og forstærkes positivt, når hun modtager ros fra øens husmødre (Gitte Møller, Kirsten Lindqvist og Lisbeth Nielsen).

Jytte Nystrup – 56 år.

Jytte er selvlært keramiker og har boet på Lillø siden sidst i halvfjerdserne. Hun er enlig og har en voksen datter, der forlod kæresten, Jakob Lindqvist, ved alteret og stak af til fastlandet. I lang tid har Jytte været en samtalepartner for Claus Hansen, idet de to har delt en interesse for kunsten. Efterhånden har Claus dog fundet andre at dele sin passion med. Jytte har for ganske kort tid siden fået konstateret en ondartet cancer i bugspytkirtlen. Svulsten kan ikke fjernes, og behandling bider ikke på den. Derfor har Jytte et halvt til et helt år tilbage at leve i, og det har fået hende til at tage sit liv op til revurdering. Hendes sygdom er ikke almen viden på Lillø, og Jytte ønsker ikke at den skal være det. Hun har dog brug for nogen at tale med, og Jytte overvejer at dele sine bekymringer med den lokale sjælesørger, Kenneth Bro Jensen. At datteren er vendt tilbage stiller også Jytte i lidt af et dilemma. På den ene side bifalder hun datterens selvstændige beslutning, da hun forlod øen, på den anden side havde hun dårlig samvittighed, da datteren stak af. Efterhånden som årene er gået, er det ikke blevet nemmere, og visse dele af Lilløs befolkning bebrejder stadig Jytte for hele mis-éren.

Jytte bringes mod krisepunktet, hvis hun føler, at hun har svigtet eller svigter sin datter. Hun forstærkes positivt af at opnå afklaring

om døden og fremtiden for sin datter, når hun selv er væk.

Mette Nystrup – 24 år.

Mette er vendt tilbage til Lillø for at være hos sin moder i den sidste tid. Det gør ikke hendes liv nemmere, at hun på denne kontante måde er tvunget til at konfronteres med sit gamle liv på øen. Mette er født og opvokset på Lillø og havde i længere tid et forhold til Jakob Lindqvist. De to skulle giftes, men Mette forlod ham ved alteret og stak af til fastlandet, idet hun pludselig indså at hun ville strande på øen som de andre husmødre. Mette er nu færdig med sin uddannelse som sygeplejerske og har et udmærket liv på fastlandet. Hendes moder har kaldt hende tilbage til Lillø, da hun er dødeligt syg. Mette lider af dårlig samvittighed over at have efterladt moderen tilbage da hun selv tog afsted, men repræsenterer samtidigt nye ideer og tanker. Hendes mål er at ruske op i Lillø med dens mange fastlåste mønstre og ulykkelige mennesker. Efter at have hørt, at Louise Møller skal giftes med Jens Lindqvist, har hun besluttet sig for at advare Louise mod at begå, hvad Mette anser for at være, en stor fejl. Men der er gået så mange år, mon ikke Mette og Jakob Lindqvist nu kan tale sammen som voksne? Eller er der overhovedet noget, der har ændret sig på Lillø?

Mette bringes nærmere krisepunktet, når hun presses ned i sin gamle rolle i det lille samfund men bekræftes positivt, når nogle af hendes nye ideer og forslag vækker genklang i det lille samfund.

Kristian Pihlmann – 71 år.

Kristian er en ældre herre, hvis familie altid har boet på øen. Han er aldrig blevet gift og har fået børn, men han betragter alle på øen som sine børn. Han er den mørtel, der holder samfundet sammen og mener selv, han har en pligt og et ansvar overfor Lilløs beboere. Hvis hele øen var en familie, ville han være deres fader; en patriark hvis moralske rådgivning holder samfundet på sporet. Kristian er efterhånden ved at blive en gammel mand, og uden nogen kødelige arvinger, må han se sig om i samfundet efter en, der kan overtage sin plads. En moralsk overdommer, der med en blanding af sødme, hjælp og psykisk terror holder samfundet på plads, og alle medlemmer af det i deres plads. Hvis ikke denne position udfyldes korrekt, vil systemet kollapse og det behagelige Lillø forsvinde for

evigt. Kristian minder altså alle om deres plads, deres problemer og deres fejl – for deres eget bedste naturligvis. Og de elsker ham for det; han er en nødvendighed og en rar gammel herre.

Kristian bringes nærmere sit krisepunkt, når han ser sit samfund gå i opløsning. Samtidigt forstærkes han positivt, når han regulerer samfundet; om det er ved moralske råd, hjælp eller manipulation er sagen uvedkommende.

Ikke spiller roller

Følgende er beskrevet tre roller, som er tiltænkt spillederne. De er ikke udførligt beskrevet, da de er meget dynamiske roller. Som det senere bliver beskrevet, skal de bruges til, at aktivere spillet, hvis nødvendigt. Som udgangspunkt gør de ikke andet end at smalltalke med spillerne og ellers holde sig baggrunden. Først hvis man som spilleleder vurderer, at spillet har brug for indgreb, går de i aktion. Det vil typisk være ved, at spørge ind til rollernes handlinger og krisepunkter, disse tre personer er nemlig alvidende – de kender rollernes kriser, men bruger kun den viden, til at fremme spillet. På en plausibel måde selvfølgelig.

Rune Petersen – 28 år.

Rune er førtidspensionist, fordi han har epilepsi. Han er flyttet til øen, fordi han godt kan lide det stille og rolige liv. Han kender de fleste på øen, men passer mest siv selv. Han passer skolen/forsamlingshuset, selvom han strengt taget egentlig ikke må arbejde, men det er der nu ikke nogen, der siger noget til. Alle spillerne har en relation til denne rolle.

Signe Andersen – 24 år og Anders Skovmark – 23 år.

To venner af Rune, som er på besøg, men som ikke kan komme hjem på grund af stormen. De har gået i gymnasiet sammen, og nu læser de begge i Odense, men de kommer og besøger Rune fra tid til anden.

Disse roller er ikke obligatoriske, men kan besættes for at lade spillelederne være tæt på spillet.

Krisepunktet

Under Stormen balancerer alle rollerne konstant mellem velvære og sammenbrud. For at repræsentere dette spændfelt er alle rollerne udstyrede med forskellige ømme punkter. I hver af rollerne er beskrevet disse punkter, som vi har valgt at kalde krisepunkter.

Hvad er så et krisepunkt? Det er ganske enkelt en personligheds basis. Når rollerne rammes på deres ømme punkter tilpas meget, vil de henfalde til denne tilstand. Det er ikke meningen, at en enkelt påmindelse om det svage punkt fuldstændig skal nedbryde en rolle, men derimod skal den starte en psykologisk glidebane. De forskellige roller har forskellige udgangspunkter; nogen af dem er meget velfunderede psykisk og er svære at få til at nå krisepunktet, mens andre af rollerne er mere eller mindre nedbrudte fra starten.

Ingen rolle kan ændre væsentligt på sit liv uden at ramme krisepunktet. Det er vores præmis, at man er psykologisk svagest når man er i krise. Derfor kan man ændre sit liv til noget bedre eller værre – eller andre mennesker kan skubbe én i en ønsket retning. Man er i mangel af et bedre udtryk forvandlet til mentalt modeller-voks.

Det er op til den enkelte spiller, at lede rollen derhen, hvor situationen leder den. Krisepunktet er ikke ment som en stringent regel, men derimod et dramatisk virkemiddel, som kan hjælpe spilleren med at føre rollen i en interessant retning. Når andre skubber én i retning af krisepunktet, spiller man det naturligvis – en gradvis nedbrydning af en personlighed er på ingen måde let at spille troværdigt, men det er sjovt.

Sociale grupperinger

Når en større gruppe mennesker mødes, vil der uundgåeligt opstå mindre grupperinger baseret på professioner, meninger eller magt. Lillø er ingen undtagelse, og i det nedenstående har vi forsøgt at skitsere de vigtigste. Nærmere informationer om de forskellige personligheder kan findes andetsteds.

Husmødrene

Den sociale elite på Lillø og dem, der bestemmer, hvad der er god smag. Deres ubetingede leder er Kirsten Lindqvist. Husmødrene er gode til det de gør, og deres accept betyder alt for en tilflytter til Lillø. De har hver især deres egne hemmeligheder, som de gemmer på af frygt for socialt stigma. De mødes med jævne mellemrum for at diskutere kageopskrifter og lignende. Det sker, at der opstår diskussioner mest på baggrund af de forskellige medlemmers forskellige udgangspunkter. De spænder over alt fra den detaljefikserede Bree van Der Kamp til den biodynamiske Camilla Plum, og det kan give lidt kontroverser fra tid til anden, men i det store hele forbindes de mere af deres fælles træk, end de adskilles af deres forskelligheder. Louise Møller har netop sneget sig med i gruppen, da hun jo sådan har travlt med at blive voksen selv.

Medlemmer: Kirsten Lindqvist, Gitte Møller, Lisbeth Nielsen, Solveig Hansen, Camilla Lund Østergaard (lejlighedsvis) og Louise Møller.

De unge

Selv i et lille samfund som Lillø er det naturligt, at stedets unge samles og har social kontakt. Sammen udforsker de deres ungdom og den lille verden omkring den, på samme måde som alle andre unge mennesker gør. De drikker alkohol og udfører hver især deres til tider diskrete ungdomsoprør. Det er en forvirrende tid, hvor hormonerne pumper gennem kroppen, samtidigt med at de skal finde deres egne ståsteder i verden. De unge tilbringer meget af deres fritid sammen – på det seneste er Louise Møller og Jens Lindqvist begyndt at drive væk fra resten af gruppen; primært fordi Louise mener, at de skal være voksne og ikke længere sidde med ved børnebordet. Claus Hansen er gruppens mobbeoffer og har altid været det. Efterhånden udviser han ikke engang modstand læn-

gere; han er udadtil apatisk, selvom han ikke bryder sig om det.
Medlemmer: Claus Hansen, Morten Nielsen, Anne Mette Nielsen,
Jens Lindqvist, Louise Møller.

"Triumviratet"

I ethvert samfund er der nogen, som bestemmer, og på Lillø er det disse tre personer. Deres beslutninger hører man generelt på og specielt Kristian Pihlmann er leder af Lillø. Som i ethvert form for lederskab er de dog afhængige af resten af øens beboere. Kenneth Bro Jensen er den yngste og er primært med i denne lille elite på basis af sit arbejde som præst. Han er også den eneste af dem, der kunne finde på at ændre noget som helst. Bent Møller er godt tilfreds med tingenes tilstand og ser ingen grund til ændringer.
Medlemmer: Kristian Pihlmann, Bent Møller og Kenneth Bro Jensen.

De kunstneriske

Ikke så meget en fasttømret gruppe, som et meningsfællesskab. Lillø er ikke ligefrem fyldt med tolerance og forståelse overfor det som er anderledes, og medlemmerne af denne gruppering har så at sige altid været anderledes igennem deres kreativitet. De mødes ikke fast, men anerkender hver især hinandens potentiale. Det piner både Jytte og Josefine at overvære de konstante ydmygelser af Claus Hansen, men Jytte aner intet om Josefine og Claus' forhold.
Medlemmer: Jytte Nystrup, Claus Hansen, Josefine Juul Thomsen

Familierne

Selvfølgelig er en af de allerstærkeste af grupperingerne på øen den familiære gruppering, og for overskueligheden skyld, kan man på næste side se, hvordan øens beboere er beslægtede.

Kristian Pihlmann, pensionist – 71 år.

Kenneth Bro Jensen, præst – 33 år.

Familien Lindqvist

Far: Sven Vagn Lindqvist, æbleavler – 52 år.
Mor: Kirsten Lindqvist, husmor – 43 år.
Søn: Jens Lindqvist, brugslærling – 19 år.
Søn: Jakob Lindqvist, æbleavler – 24 år.

Familien Møller

Far: Bent Møller, skolelærer – 44 år.
Mor: Gitte Møller, husmor – 41 år.
Datter: Louise Møller – 17 år.

Forlovede

Var forlovede

Familien Nystrup

Datter: Mette Nystrup, sygeplejerske – 24.
Mor: Jytte Nystrup, keramiker – 56 år

Familien Nielsen

Far: Ole Nielsen, brugsuddeleger – 46 år.
Mor: Lisbeth Nielsen, husmor – 39 år.
Søn: Morten Nielsen, lærling – 18 år.
Datter: Anne Mette Nielsen, gymnasieelev – 16 år

Michael Løvche, skuespiller – 30 år.
Camilla Lund Østergaard, arkitekt – 32 år.

Familien Hansen

Far: Lars Bjarne Hansen, tømrer – 42 år.
Mor: Solveig Hansen, husmor – 41 år.
Søn: Claus Hansen – 17 år.

Josefine Juul Thomsen, forfatter – 34

Konflikter

I nedenstående er de gennemgående og større konflikter i Stormen beskrevet. Dette skulle gerne hjælpe til med at give et overblik over scenariets drivkræfter. Vær opmærksom på, at det er de primære protagonister og antagonister, der er nævnt i beskrivelserne. Det betyder ikke at disse personaer er de eneste mulige involverede; blot at det er omkring dem, at konflikten kredser. Der nævnes ikke nogen løsninger, fordi der ikke er fastlagt nogen. Det er op til spillerne selv at skabe historien igennem tolkning af konflikterne og fælles løsning eller en mangel på samme.

Affæren

Claus og Josefine har en passioneret kærlighedsaffære, som de holder skjult for resten af byen. De to er begge kunstnersjæle og finder i hinanden deres udkårne. De skjuler den primært på grund af den store aldersforskel imellem dem (Claus er 17 år gammel og Josefine er 34 år gammel). Det er ganske enkelt ikke en mulighed at afsløre deres kærlighed for verden. I kulissen står Anne Mette Nielsen, der har fundet et kærlighedsdigt skrevet af Claus, og nu er overbevist om at hun og Claus er skabt for hinanden.

Temaer: Den hemmelige kærlighed, aldersforskel, sjælefrænder, jalousi

Protagonister: Claus Hansen, Josefine Juul Thomsen

Antagonister: Anne Mette Nielsen

Homoseksualitet

Det meste af byen er overbevist om, at Claus Hansen er homoseksuel. Selv hans egen mor mener det, og opfordrer Claus selv til at acceptere det. Som du, kære læser, ved er det ikke tilfældet; Claus kan bare ikke afsløre sin affære. Lillø er ikke decideret homofobisk; det store stigma er reelt at være anderledes i et meget lille samfund. Morten Nielsen er Claus' primære fjende på det her område, fordi han gerne udnytter sin smule status til at ydmyge Claus offentligt og generelt ter sig som en rigtig bølle. Mortens søster Anne Mette Nielsen kan også betragtes som involveret, fordi hun er overbevist om at Claus skal reddes fra sin skæbne som bøsse, og ende i et forhold med hende i stedet. Endelig er der Claus' forældre, hvor faderen Lars Bjarne Hansen er skuffet over sin søn og

bringes nærmere krisepunktet, hver gang sønnen ydmyges, mens moderen, Solveig Hansen, forsøger at få Claus til at acceptere sin homoseksualitet; fuldstændig upåagtet af at den ikke eksisterer. Hun er ganske enkelt så forhippet på tolerance og frie tøjler, at hun ikke indser, at knægten er heteroseksuel.

Protagonister: Claus Hansen

Antagonister: Lars Bjarne Hansen, Solveig Hansen, Anne Mette Nielsen, Morten Nielsen

Temaer: Ungdom, seksualitet, accept

Den alkoholiserede husmoder

Lisbeth Nielsen har et alkoholproblem, som hun holder skjult for resten af Lillø. Misbruget har udviklet sig igennem flere år og skyldes ikke nogen enkeltstående begivenhed, men en langsomt snigende fornemmelse af ikke at slå til. På trods af de ellers ret så uformelle forhold på Lillø, så er der en forventning, især blandt husmødrene om, at alting er i perfekt. Misbruget har naturligvis en negativ indflydelse på familielivet, hvor hendes mand, Ole Nielsen, har fortrængt problemet, mens børnene Morten og Anne Mette hver især har deres egne reaktioner. Anne Mette, der tidligere har prøvet at konfrontere moderen med problemet uden nogen nævneværdig succes, er blevet fjern og nægter selv at drikke alkohol uden dog at forklare sine venner hvorfor. Mangelen på omsorg har gjort Morten til en ubehagelig bølge, der igennem sin status som "leder" af øens unge, nyder at trygle folk igennem chikane og psykisk terror. Han har igennem de sidste år afskåret sig mere og mere fra sine følelser og har i sin faders ånd indledt en rejse til fortrængningens grænseland.

Temaer: Familie, ungdomsoprør, fortrængning, misbrug

Protagonister: Lisbeth Nielsen

Antagonister: Morten Nielsen, Ole Nielsen, Kirsten Lindqvist

Bridezilla

Louise Møller vil gerne giftes. Hun vil faktisk meget gerne giftes. Hendes kæreste, den noget sky Jens Lindqvist, er måske ikke helt så forhippet på at skulle smedes i hymnens lænker, men han vil frygtelig gerne gøre Louise glad. Louise ønske om at blive gift stammer fra hendes store ønske om at blive voksen og accepteret

i de voksnes selskab. Derfor har hun også i den seneste tid fjernet sig selv og kæresten mere og mere fra de andre unges selskab. Louise er desperat for at høre til og lægger mange planer for sin og Jens' fremtid. Egentlig foretrækker Jens at vente og måske endda tage til fastlandet for at videreuddanne sig. Men han er svag og ikke i stand til at sætte sig igennem. Jens' familie har noget blandede holdninger til et eventuelt ægteskab. Sven Lindqvist ser helst ikke en gentagelse af tidligere tiders fiaskoer, men er grundlæggende mest frustreret over den yngste søns manglende evne til at sætte sig igennem. Kirsten Lindqvist er mere positiv stemt overfor tanken om et ægteskab, men mangler stadig at blive overbevist om at de to er rigtige for hinanden. Jakob Lindqvist ser helst at broderen ikke gentager fortidens fejl, og svigtes på samme måde som ham. Endelig er den hjemvendte Mette Nystrup imod ægteskabet, men for Louise Møllers skyld. Hun frygter at familien Lindqvist har smittet for meget af på Jens, og at Louise vil komme til skade, hvis hun insisterer på at gifte sig med ham.

Temaer: Accept, ungdom, ægteskab

Protagonister: Louise Møller

Antagonister: Jens Lindqvist, Jakob Lindqvist, Mette Nystrup

Barnløshed

Camilla Lund Østergaard og Michael Løycher er unge og glade for hinanden. Næste naturlige skridt i deres forhold er at få børn. De har forsøgt i nogen tid uden succes, men hvad Michael Løycher ikke ved, er at det er hans sædkvalitet, der er for dårlig. Camilla har fået at vide, at det er usandsynligt, at de nogensinde vil kunne få børn sammen med almindelige metoder, men at det ikke skal forhindre dem i at forsøge. Det er hårdt for Camillas kvindelige selvopfattelse ikke at have udsigt til at få sine egne børn, men hun nænner ikke at fortælle sin mand, at han skyder med løst krudt.

Camilla har talt en del med Kenneth Bro Jensen om sine tanker og problemer, og bekræftes i sin kvindelighed af ham. Skal hun fortælle sin mand sandheden om barnløsheden, også selvom hun ved det vil ødelægge ham? Eller skal hun finde en anden løsning, der skåner ægteskabet, men starter en glidebane af løgne og skuffelser?

Temaer: Kvindelighed, familie, løgn

Protagonister: Camilla Lund Østergaard, Michael Løyché

Antagonister: Kenneth Bro Jensen, Kristian Pihlmann

Vold i hjemmet

Selvom familien Lindqvist nyder stor respekt og for den udenforstående lever et perfekt liv med orden i hjemmet og succes med forretningen, gemmer der sig en mørk hemmelighed bag facaden. Sven Vagn Lindqvist er perfektionist, og hver eneste gang han opdager en fejl i sine systemer, kvitterer han med at lade sin frustration gå ud over sin kone Kirsten. Han slår hende ganske enkelt. Efterhånden som Sven Vagn Lindqvist har vænnet sig til at slå sin kone for at gøre op for de fejl, han nu opdager i hverdagen, er han begyndt at nyde det en lille smule. Faktisk er det det eneste, der efterhånden kan muntre ham op, hvilket også forklarer, hvorfor hans definition af fejl bliver mere og mere bred. Det er altså en glidebane, der startede som en instinktiv reaktion, men nu er blevet en indgroet vane, der bringer ham nydelse. Der er ingen tegn på at volden stopper og ingen i familien vil antaste Svens autoritet. Familiens hemmelighed er godt skjult for resten af Lillø.

Temaer: Vold, familie, psykopati

Protagonister: Kirsten Lindqvist, Sven Vagn Lindqvist

Antagonister: Jakob Lindqvist

Forholdet, der endte grimt

Mette Nystrup og Jakob Lindqvist var for flere år siden i et forhold og skulle giftes. På deres bryllupsdag stak Mette af, og flyttede til fastlandet. Jakob var rasende og begyndte herefter at nære et had til Mette og kvinder generelt. Mette, der på sin bryllupsdag indså, at hun var ved at gifte sig ind i en noget dysfunktionel familie og for evigt ville være fanget på Lillø i et samfund, hun egentlig ikke brød sig om. Begivenheden delte øen i to grupperinger, hvor langt den største var sympatiske overfor Jakob og derfor lagde al skyld over på Mettes skuldre. Nu hvor Mette er vendt tilbage til Lillø vågner alle de gamle forsmåede følelser og tanker igen, og Mette, Jakob og andre af øens beboere er tvunget til igen at tage stilling. Mette håber på, at hun og Jakob kan tale sammen som voksne mennesker, men Jakob bærer nag og vil vise Mette, at han har succes uden hende – at han ikke behøver nogen overhovedet.

Temaer: kærlighed, sorg, bitterhed

Protagonister: Mette Nystrup, Jakob Lindqvist

Antagonister: Jytte Nystrup

Spænding i hverdagen

Nogen mennesker har det svært ved at kaperer en til tider dræbende kedelig virkelig. Et af disse mennesker er Gitte Møller, der lever i et kærlighedsforladt ægteskab med Bent Møller og fantaserer om en mere spændende hverdag. Hun ser intriger, affærer og spænding overalt på Lillø, også hvor der ikke rigtig er nogen af delene. Samtidigt fantaserer hun om forskellige personer på Lillø; heriblandt Michael Løyché og Kirsten Lindqvist. At lege med tanken om sin egen seksualitet er en måde at skabe spænding på, selvom hun er etableret i sit ægteskab og har en teenage-datter. Hendes iver efter at være mere interessant, end hvad hun i virkeligheden er, har mulighed for at skabe konflikt med resten af det konforme og selvtilfredse Lillø. Samfundet har ingen intentioner om at ændres eller slippe en masse hemmeligheder løs, sådan som Gitte Møllers Horton-saga inficerede drømme går i retning af.

Temaer: Eskapisme, drømme, den grå hverdag

Protagonister: Gitte Møller

Antagonister: Michael Løyché, Kirsten Lindqvist, Louise Møller, Bent Møller

Den Hjemvendte

Mette Nystrup er efter flere år på fastlandet vendt hjem til Lillø for at besøge sin mor. Som kan læses andetsteds forlod Mette øen, da hun forlod sin forlovede ved alteret. Hun er nu vendt tilbage efter moderen har udtrykt ønske derom og bryder sig stadig ikke særlig meget om øen. Hendes ønske er at ændre samfundet, så det bliver mere tidssvarende og behageligt, fordi hun selv føler, at hun igennem de erfaringer, hun har samlet op på fastlandet, kan bidrage med noget positivt. I det hele taget afskyer hun det gamle samfund og dets måder at behandle sine medlemmer på. Måske hun kan gøre en forskel? Det bliver en hård kamp, for resten af Lillø er tilfredse med tingenes tilstand.

Temaer: Forandring, oprør, usikkerhed

Protagonister: Mette Nystrup, Jytte Nystrup

Antagonister: Kristian Pihlmann, familien Lindqvist

Sygdom

Jytte Nystrup er syg – ja, faktisk døende. Endnu er der ikke nogen på øen, der har fået det at vide. Sygdommen er grunden til, at Jytte har bedt sin datter om at vende hjem. Nu hvor Jytte maksimalt har 6 måneder tilbage at leve i, er hun nødt til at tage afsked med sin omverden og samtidigt overveje om, hendes liv er forløbet, som hun har ønsket sig det. At vænne sig til tanken om døden er langt fra nemt, og Jytte er begyndt at føle, at hun må gøre op med fortidens synder. Der er der såmænd ikke så mange af, men hun lider dog af dårlig samvittighed på datterens vegne for dengang Mette stak af fra sit bryllup. I det hele taget savner Jytte nogen at tale med om hele situationen og overvejer at dele sine tanker med Kenneth Bro Jensen, der jo netop fungerer som øens sjælesørger.

Temaer: Sygdom, død, accept

Protagonister: Jytte Nystrup

Antagonister: Mette Nystrup, Kenneth Bro Jensen

En spilleders overvejelser

I nedenstående har vi forsøgt at beskrive de elementer, som man bør være ekstra opmærksom på, når man som spilleleder skal køre dette scenarie. For mere information om scenografi, lokaleforberedelse og andre praktiske detaljer, henviser vi til de relevante afsnit andetsteds i denne scenariebeskrivelse. Her er det især selve spillet, vi har fokus på, og hvordan man som spilleleder kan tillade sig at påvirke det.

Rollefordelingen

At fordele roller til et live er på ingen måde en nem sag; for det første har man formentlig allerede en fornemmelse af hvilke mennesketyper, der er ideelle for de forskellige roller, for det andet er det sjældent, at man har frit valg til at besætte rollerne. En gruppe spillere vil finde scenariets beskrivelse tiltalende og ud fra det melde sig til. Du står altså med 21 spillere, der skal fordeles. Den rolle, der kræver absolut mest omtanke er Kristian Pihlmann, der er patriark for det lille samfund. Han har så meget magt indlagt i sin rolle og så forholdsvis stor indflydelse, at i det mindste denne rolle bør gives til en spiller, man er sikker på kan magte den. Resten af rollerne er som sådan nemme at fordele – husk på at kønsfordelingen skal passe, og sørg for at caste folk fornuftigt. Der er flere måder, der alle forudsætter et i det mindste perifert kendskab til sine spillere; enten kan man gå den sikre vej og type-caste folk, eller man kan gå i den modsatte grøft og give folk uforudsete udfordringer. Der er betydelige fordele og ulemper ved begge dele, men en gylden mellemvej imellem de to muligheder er anbefalelsesværdig. Skal man sætte scenariet op selvstændigt, kan man benytte muligheden for øget kommunikation med sine spillere ved at give dem mulighed for at skrive et par ord om, hvad de gerne vil spille og derefter fordele rollerne så godt som muligt. Husk på at nogle af rollerne godt kan være grænseoverskridende for visse spillertyper, idet rollernes temaer især kredser om vold, svigt eller seksualitet. Derfor er det nødvendigt at overveje hvorvidt en spiller ville kunne forholde sig til disse temaer på en måde, der er hensigtsmæssig overfor resten af scenariets spillere. Udvis altså almindelig sund dømmekraft ved fordeling af rollerne. Når alle rollerne er fordelt er det en stor fordel at sende rollerne ud til spillerne i så god

tid så muligt, så alle har mulighed for at sætte sig ind i deres baggrundsmateriale og gøre sig klar til scenariet med passende kostume og sindsstilstand.

Spildynamikken

I Stormen afhænger hele dynamikken og det gode rollespil af en balancegang mellem krise og velvære; konflikt og fred. Langt de fleste af rollerne starter scenariet med et ønske om at gøre noget; at tage en konflikt fra fortiden op eller at nå en eller anden form for mål, der er indskrevet i rollerne. Imens konflikterne tages op vil opførsel og reaktioner uundgåeligt skubbe nogle af rollerne imod deres krisepunkter. Hele spillet afhænger af, at nogen når disse krisepunkter og har en mulighed for at ændre deres tilværelse. Der er naturligvis også muligheden for, at andre vil udnytte muligheden til at forme disse roller i den retning som de ønsker det. Dette er også en klar mulighed. Dog er Stormen baseret på den vigtige præmis, at ingen anerkender, hvordan en social struktur ændrer de personer, der bevæger sig omkring i den. Man foretrækker ofte at tro, at man som person er i stand til at ændre strukturen, men det kan man ikke i dette spil. Derfor er der blandt rollerne et meget stort ønske om ikke at ændre på samfundet. Det er en regel som spillerne præsenteres for i deres udleverede materiale, således at der ikke opstår en stemning præget af fakler og høtyve, hvor samfundet omstyrtes. Lillø må bestå, og spillerne opererer altså i dette felt.

I rollespil er det vores generelle postulat, at udlever du ikke dit indre liv, så er dette indre liv ikke eksisterende. Det kan godt være en rolle har dybe konflikter angående sit liv, men hvis ikke rollen fortæller nogen om det eller gør noget, der demonstrerer disse konflikter, så er det ligegyldigt. Det bidrager altså ikke til den fælles historie, og i Stormen er det essentielt, at konflikterne spilles i en sådan grad, at der rent faktisk opstår et dynamisk rollespil. Nedenfor er beskrevet, hvordan og i hvilke situationer spilledere bør gå ind og justere i spillet for at opnå denne dynamik.

Indgreb i spillet fra spillederes side

En vigtig overvejelse for spillederne er, hvor meget de bør blande sig i spillet. Ideelt bør historien og konflikterne kunne køre sig selv, men for at sikre sig indsættes spillederne som ikke-spiller roller. Der er i afsnittet om personligheder på Lillø beskrevet tre roller af denne type, men man kan sagtens sætte antallet op eller ned efter behov. Det vigtigste er at spillederne er opmærksomme på den historie, der udspiller sig under scenariet og er klar til at gå ind og motivere/aktivere de spillere, der måtte gå endegyldigt i stå. Det er en meget svær balancegang, for det er jo ikke målet at tage kontrol med spillet. En eventuel indgriben må bero på en grundig vurdering og samtale internt mellem spillederne. Det er vigtigt at historien får lov at udvikle sig naturligt, så der må aldrig være tale om at tage førergreb på spillerne – men det skal forblive en mulighed at skubbe dem i den rigtige retning. Indgreb kan typisk ske ved at sætte spørgsmåls tegn ved noget af alt det, som øboerne tager for givet – så bliver de nødt til at forsvare det.

Man kan også vælge, at lade krisen ramme en af smårollerne for at inspirere spillerne.

Som spilleder på Stormen, skal man altså som udgangspunkt ikke foretage sig det store under spillet, hvis spillerne selv tager teten, men man skal stå klar til at sikre sig, at der også bliver storm inden døre på Lillø.

Fordelen ved at skrive tre undværlige småroller ind, som i dette tilfælde, er desuden at man hvis nogen spillere skulle udeblive fra scenariet kan fjerne smårollerne for at skaffe mandskab til roller, der er vigtige. Og det er de i realiteten alle sammen – der er ingen af rollerne, der kan undværes uden et meget stort stykke forarbejde.

Afslutning af scenariet

Scenariet er sat til at vare fire timer, men tidsrammen er langtfra mejslet i sten. Man kan sagtens vælge at forlænge scenariet eller forkorte det, hvis man mener, at det kan forsvares. Vær dog opmærksom på at scenariet, som det er skrevet her, er sat til at vare fire timer, og derfor kan det være nødvendigt at rette nogle ting til for at få scenariet til at fungere i en længere udgave. Her tænkes

især på konflikterne, der ikke må spilles for hurtigt ud. Generelt må spilledere i en eventuel længere version af scenariet være langt mere opmærksomme på deres indgriben i spildynamikken. Scenariet kan ikke udføres på kortere tid uden at amputere store dele af historien eller rollerne; så vi anbefaler, at man lader være med at forsøge.

Scenariet slutter med en passende lydeffekt. Som beskrevet i afsnittet omkring scenografi anbefaler vi en radioudsendelse eller lignende, der meddeler at stormen er ved at lægge sig. Spillerne instrueres inden scenariets begyndelse om, at når dette signal lyder, vil de have kort tid til at færdiggøre de scener, som de er i gang med. Det betyder ikke at de har et kvarter eller lignende, men maksimalt et minut eller to til at gøre alting færdigt. Herefter meddeler man at der er spilstop, og evalueringen kan begynde.

Det er fuldt bevidst at vi tvinger spillerne til at forholde sig til en kort spiltid. Vi vil have intensitet og drama i de fire timer – ikke fedtspil og holden igen.

Kontaktoplysninger

Skulle man efter at have læst scenariet have spørgsmål eller lignende til Stormen, er man velkommen til at kontakte forfatterne via e-mail; adressen er stormen@sanberg.net

Alle personer, steder og begivenheder beskrevet i Stormen er fiktion. Ethvert sammenfald med rigtige personer, levende eller døde, er utilsigtede tilfældigheder.

Stormen

Appendiks I: Spillermateriale

Af Maria Bergmann, Jeppe Hamming og Jonas Sanberg Jensen

Spillermateriale

Velkommen til Stormen, et psykologisk drama med fokus på personlige og sociale kriser. Du har meldt dig til scenariet og modtager i dette lille kompendium med din rolle og en række praktiske oplysninger, der alt sammen skulle hjælpe med at give et mere helt billede af, hvilket scenarie du egentlig har meldt dig til, samtidigt med nogle svar på de praktiske spørgsmål.

Stormen er i det store hele et systemløst drama-scenarie, men der er visse præmisser (eller regler om du vil), der er en integreret del af scenariet. Den første af disse elementer er konceptet omkring den sociale strukturs styrke. Alt for ofte handler et rollespil om, at rollerne ændrer deres verden radikalt. Det er der som sådan heller ikke noget galt i, men det er ikke det Stormen handler om. Her forsøger vi at belyse, hvordan en verden kan ændre rollerne. Det betyder grundlæggende, at ingen skal komme til scenariet med den antagelse at deres handlinger de næste timer omstyrter den eksisterende orden. Sandsynligheden for at den eksisterende orden påvirker rollerne er langt større.

En anden præmis for scenariet er, at det er i krisen, at en personlighed har mulighed for at ændre sig radikalt. Alle rollerne er udstyret med forudsætninger for at nå en personlig krise, og i denne krise kan de påvirkes til dels at begynde en anden måde at leve på, dels at gøre op med deres fortid. Der er også muligheden for, at andre kan udnytte dette svage punkt og påvirke en rolle i en retning som man ønsker. Mere om denne præmis senere i dette kompendium.

Med Stormen er det vores håb, at vi, som forfattere og spillere, kan belyse nogen af de skyggesider, der opstår i forskellige sociale sammenhænge, og som måske er meget mere til stede end de såkaldte gode kvaliteter, vi altid er så stolte af. Vi giver jer forudsætningen for historien, som I så skaber. Der er ingen fastlagt slutning i Stormen – kun muligheder, som I kan udnytte til at skabe en fortælling.

Herefter følger rollebeskrivelsen og bagefter nogle yderligere praktiske bemærkninger. Vi gør opmærksom på, at vi i rollerne har valgt at inkludere de elementer, som vi finder vigtige for den enkelte. Det vil sige, at man højst sandsynligt vil have spørgsmål til en masse begivenheder i sit liv – men så er i velkommen til selv at fylde hullerne ud. Vi har fokuseret på at skabe en spilbar psykologi, og så længe dine tilføjelser ikke kolliderer med det, så vær endelig kreativ – men bare rolig, alt hvad der er essentielt står i rollen.

Rollen

1999 - Det er dansk december: ingen sne og en bidende kold vind, som prikker i ansigtshuden, mens du går ned af hovedgaden. Men på trods af det grå vejr har julestemningen alligevel vist sit ansigt i den lille by. Folk er i god tid her: juledekorationer på hoveddørene og lyskæder i de nøgne træer byder dig velkommen i skumningsmørket. Et køkkenvindue åbnes og en varm duft af brunt og brændt bølger ud i kulden.

Det er fredag. Den aften, hvor Lilløs beboere mødes. Vinden har taget voldsomt til. Den flår i de gamle tagsten på husene og hyler skingert i gaderne. Du læner dig forover og presser dig gennem vinden. Hen til krydset, hvor du kan se lyset strømme ud af forsamlingshusets vinduer. Det bliver rart at komme indenfor...

Herefter følger rollebeskrivelser. Disse er den eneste del af spiller-materialet, der er individuelt og er vedlagt scenariet som appendiks II. De efterfølgende afsnit om sociale grupperinger, krisepunkt og praktiske oplysninger udsendes også til alle spillerne som en del af det fælles spillermateriale.

Sociale grupperinger

Når en større gruppe mennesker mødes, vil der uundgåeligt opstå mindre grupperinger baseret på professioner, meninger eller magt. Lillø er ingen undtagelse, og i det nedenstående har vi forsøgt at skitsere de vigtigste. Nærmere informationer om de forskellige personligheder kan findes andetsteds.

Husmødrene

Den sociale elite på Lillø og dem, der bestemmer, hvad der er god smag. Deres ubetingede leder er Kirsten Lindqvist. Husmødrene er gode til det de gør, og deres accept betyder alt for en tilflytter til Lillø. De har hver især deres egne hemmeligheder, som de gemmer på af frygt for socialt stigma. De mødes med jævne mellemrum for at diskutere kageopskrifter og lignende. Det sker, at der opstår diskussioner mest på baggrund af de forskellige medlemmers forskellige udgangspunkter. De har deres uoverensstemmelser, men i det store hele forbindes de mere af deres fælles træk, end de adskilles af deres forskelligheder.

Louise Møller har netop sneget sig med i gruppen, da hun jo sådan har travlt med at blive voksen selv.

De plejer altid, at have en god kage med til øens komsammener.

Medlemmer: Kirsten Lindqvist, Gitte Møller, Lisbeth Nielsen, Solveig Hansen, Camilla Lund Østergaard (lejlighedsvis) og Louise Møller.

De unge

Selv i et lille samfund som Lillø er det naturligt, at stedets unge samles og har social kontakt. Sammen udforsker de deres ungdom og den lille verden omkring den, på samme måde som alle andre unge mennesker gør. De drikker alkohol og udfører hver især deres til tider diskrete ungdomsoprør. Det er en forvirrende tid, hvor hormonerne pumper gennem kroppen, samtidigt med at de skal finde deres egne ståsteder i verden. De unge tilbringer meget af deres fritid sammen – på det seneste er Louise Møller og Jens Lindqvist begyndt at drive væk fra resten af gruppen; primært fordi Louise mener, at de skal være voksne og ikke længere sidde med ved børnebordet. Claus Hansen er gruppens mobbeoffer og har altid været det. Efterhånden udviser han ikke engang modstand længere

og er nærmest apatisk.

Medlemmer: Claus Hansen, Morten Nielsen, Anne Mette Nielsen, Jens Lindqvist, Louise Møller.

Øens vise mænd

I ethvert samfund er der nogen, som bestemmer, og på Lillø er det disse tre personer. Deres beslutninger hører man generelt på og specielt Kristian Pihlmann, som er en slags uofficiel leder af Lillø. Som i ethvert form for lederskab er de dog afhængige af resten af øens beboere. Kenneth Bro Jensen er den yngste og er primært med i denne lille elite på basis af sit arbejde som præst.

Medlemmer: Kristian Pihlmann, Bent Møller og Kenneth Bro Jensen.

De kunstneriske

Ikke så meget en fasttømret gruppe, som et meningsfællesskab. Lillø er ikke ligefrem fyldt med tolerance og forståelse overfor det som er anderledes, og medlemmerne af denne gruppering har så at sige altid været anderledes igennem deres kreativitet. De mødes ikke fast, men anerkender hver især hinandens potentiale.

Medlemmer: Jytte Nystrup, Claus Hansen, Josefine Juul Thomsen

Familierne

Selvfølgelig er en af de allerstærkeste af grupperingerne på øen – den familiære gruppering, og for overskueligheden skyld, kan man på næste side se, hvordan øens beboere er beslægtede.

Kristian Pihlmann, pensionist – 71 år.

Kenneth Bro Jensen, præst – 33 år.

Familien Lindqvist

Far: Sven Vagn Lindqvist, æbleavler – 52 år.
Mor: Kirsten Lindqvist, husmor – 43 år.
Søn: Jens Lindqvist, brugslærling – 19 år.
Søn: Jakob Lindqvist, æbleavler – 24 år.

Familien Møller

Far: Bent Møller, skolelærer – 44 år.
Mor: Gitte Møller, husmor – 41 år.
Datter: Louise Møller – 17 år.

Forlovede

Var forlovede

Familien Nystrup

Datter: Mette Nystrup, sygeplejerske – 24.
Mor: Jytte Nystrup, keramiker – 56 år

Familien Nielsen

Far: Ole Nielsen, brugsuddeleer – 46 år.
Mor: Lisbeth Nielsen, husmor – 39 år.
Søn: Morten Nielsen, lærling – 18 år.
Datter: Anne Mette Nielsen, gymnasieelev –
16 år

Michael Løvche, skuespiller – 30 år.
Camilla Lund Østergaard, arkitekt – 32 år.

Familien Hansen

Far: Lars Bjarne Hansen, tømrer – 42 år.
Mor: Solveig Hansen, husmor – 41 år.
Søn: Claus Hansen – 17 år.

Josefine Juul Thomsen, forfatter – 34

Krisepunktet

Under Stormen balancerer alle rollerne konstant mellem velvære og sammenbrud. For at repræsentere dette spændfelt er alle rollerne udstyrede med forskellige ømme punkter. I hver af rollerne er beskrevet disse punkter, som vi har valgt at kalde krisepunkter.

Hvad er så et krisepunkt? Det er ganske enkelt en personligheds basis. Når rollerne rammes på deres ømme punkter tilpas meget, vil de henfalde til denne tilstand. Det er ikke meningen, at en enkelt påmindelse om det svage punkt fuldstændig skal nedbryde en rolle, men derimod skal den starte en psykologisk glidebane. De forskellige roller har forskellige udgangspunkter; nogen af dem er meget velfunderede psykisk og er svære at få til at nå krisepunktet, mens andre af rollerne er mere eller mindre nedbrudte fra starten.

Ingen rolle kan ændre væsentligt på sit liv uden at ramme krisepunktet. Det er vores præmis, at man er psykologisk svagest når man er i krise. Derfor kan man ændre sit liv til noget bedre eller værre – eller andre mennesker kan skubbe én i en ønsket retning. Man er i mangel af et bedre udtryk forvandlet til mentalt modeller-voks.

Det er op til den enkelte spiller, at lede rollen derhen, hvor situationen leder den. Krisepunktet er ikke ment som en stringent regel, men derimod et dramatisk virkemiddel, som kan hjælpe spilleren med at føre rollen i en interessant retning. Når andre skubber én i retning af krisepunktet, spiller man det naturligvis – en gradvis nedbrydning af en personlighed er på ingen måde let at spille troværdigt, men det er sjovt.

I slutningen af rollen, er dit krisepunkt beskrevet – brug det så godt som du kan, det er det scenariet handler om.

Praktiske informationer

Scenariet kommer til at have en spil-tid på 4 timer plus en times optakt og en times evaluering. I forbindelse med optakten vil vi bede dig om at forberede en cirka tredive sekunder lang præsentation af din rolle fortalt som din rolle. Vi informerer om det nu, så du har en fornuftig chance for at forberede dig.

For rygerne gør vi opmærksom på, at der under scenariet ikke vil være mulighed for at holde rygepause, men vi giver naturligvis muligheden for, at man kan ryge lige inden og lige efter scenariet. Skulle nikotintrangen være for stor, anbefaler vi, at man medbringer en eller anden form for nikotinerstatning, så man kan udholde livet, indtil scenariet er afsluttet.

Som spiller i Stormen er du forholdsvis heldig; idet scenariet foregår i 1999 er det nemt at finde passende tøj til din rolle. Vi har ikke nogen voldsomme krav til kostumer, men gennemlæs din rolle og få derigennem en fornemmelse af hvilken type vedkommende er. Derfra burde det være overskueligt at finde noget passende tøj.

Vi vil gerne gøre dig opmærksom på, at alle genstande placeret i spillokalerne må benyttes i scenariet, hvis man skulle have lyst til det. Der er placeret visse relevante scenografiske elementer i forhold til temaerne i Stormen, som du som spiller muligvis kunne finde gode at benytte. Det overlader vi til dig.

Har du nogen spørgsmål til scenariet, din rolle eller lignende er du velkommen til at kontakte forfatterne via e-mail; adressen er stormen@sanberg.net

Vi glæder os til at se dig til scenariet

Med venlige hilsner

Maria Bergmann, Jeppe Hamming og Jonas Sanberg Jensen

Stormen

Appendiks II: Rollebeskrivelser

Af Maria Bergmann, Jeppe Hamming og Jonas Sanberg Jensen

Anne Mette Nielsen

Turen hjem på færgen gav hende altid fred og ro til at lave lektier. Måske var det derfor hun fik gode karakter. Vejen fra færgen og hjem kunne hun i søvne. Hun gik forbi en del huse, men hun var holdt op med at hilse. Det var alligevel kun Gamle Kristian som så hende. Hun vinkede, han smilede og vinkede igen. Det var dagens højdepunkt.

Hun kom hjem, smed skoene og råbte: "Jeg er hjemme.." Hendes stemme druknede i støvsugerens larm. Hun gik ud i køkkenet. De skulle igen have frikadeller til aftensmad. Hun fandt kartoflerne frem og begyndte at skrælle dem. Radioen spillede larmende julesange. Hendes mor kom ud i køkkenet. Hun bemærkede hende ikke. Hun havde travlt med at åbne sig en flaske rødvin. Proppen ville ikke op.
- "Morten... Morten jeg har brug for din hjælp."

- "Morten er ikke kommet hjem endnu."

- "Uh, sidder du der. Jeg havde slet ikke set dig, Anne Mette. Er du ikke lige en skat og åbne denne her for mig?" Hun tøvede et øjeblik, men tog så flasken og åbnede den.

Moren havde vendt sig om og var gået i gang med at forme frikadellerne og stegefedtet spruttede og dampede. Anne Mette stillede flasken ved siden af hende. Moren hældte automatiseret et glas vin op til sig selv.

- "Vi har fået karakterblad for det første halvår. Her i dag. Har du lyst til at se det?"

- "Last Christmas I gave you my heart, but the very next day you gave it away..." sang moren med på radioens melodi.

- "Mor, vi har fået karakterer. Jeg har fået 10 i dansk.

Telefonen ringede inde i stuen. Hun greb glasset og flasken og gik ind og tog den.

- "Hej Solveig, nej du forstyrrer selv ikke. Ja, jeg har det fint. Hvad vil du? Ja, selvfølgelig vil jeg bage kage til bankoaftenen. Går det ellers godt..." Frikadellerne begyndte at lugte lidt brændte.

- "Mor, maden brænder på." Snakken inde i stuen fortsatte.

Anne Mette rejste sig og gik hen for at redde frikadellerne. Hun græd lydløst.

Jeg ved godt de ikke ser mig... jeg er jo heller ikke den vigtigste, og jeg har det jo godt nok. Jeg ville bare ønske, at han så mig.

Det er sen aften. Min far, Ole, er på fastlandet og gøre indkøb til forretningen. Han driver jo Brugsen, posthuset og kaffestuen her på øen, og der skal jo hentes forsyninger. Han er tit af sted, men min mor, Lisbeth, har lovet at lave mad til Morten og jeg. Jeg har vel været 6 og han 8 år gammel, men vi vidste godt, hvad der ville ske. Min mor er ikke så god til det med at lave mad... jeg tror, hun er så bange for at gøre noget forkert, at hun ikke tænker sig om. Men man kan godt vende sig til at spise udkogt broccoli og kulsort lasagne. Det var i hvert fald det, den stod på. Morten vare sur, han siger altid, hvad han mener. Jeg tror ikke, han forstår, at det gør mor ked af det... jeg tror ikke han mener det ondt, han tænker sig nok bare ikke om.

Som altid bliver hun bund ulykkelig, hun prøver jo sit bedste. Og igen i aften ender det med, at hun besvimer foran fjernsynet med flasken i hånden, og igen må vi få hende i seng. Morten siger sådan nogle grimme ting om hende, når hun bliver sådan. Jeg synes, da også det er irriterende, men hun er jo vores mor.

Min far vender tilbage næste dage, og alt er som intet er hændt. Min mor sover og min far passer butikken. Morten og jeg er i skole.

Morten er altid så led ved Claus i skolen. Det er siden, at jeg fortalte Morten, at jeg godt kan lide Claus. Eller det vil sige, at det har jeg kunne i lang tid, men jeg fortalte det til min bror for nylig... det tog han ikke så pænt. Morten synes, at Claus er tøsset og siger, at han er bøsse. Jeg tror nu ikke, at Claus er homoseksuel, han venter nok bare på den rigtige pige... måske er det mig.

Morten er jo så ærlig overfor folk, men jeg ville nogen gange ønske, at han tænkte lidt på folks følelser... på Claus' følelser.

Jeg ved godt, at Claus måske ikke altid ser mig, men det er jo ikke anderledes end alle de andre... jeg kunne jo bare lade være med at være så stille.

Jeg tog en snak med min mor. Hun er begyndt at drikke mere, og det er jo hende selv der bestemmer, hun er jo voksen. Jeg spurgte hende om, hvorfor hun drikker. Først svarede hun bare, at det gør

alle voksne – men de gør det jo ikke så meget som hende. Andre forældre har arbejde og drikker måske et enkelt glas vin. Hun sagde, at det måske var lidt for meget, og hun lovede at skære ned. Jeg blev rigtig glad, og hun drak faktisk mindre – indtil fars næste tur til fastlandet. Morten skældte ud, hun blev ulykkelig og drak sig til besvimelse. Jeg græd mig i søvn den nat... det er åbenbart ikke vigtigt nok at være forældre til os... Bare hun ikke drak så meget.

Forleden var jeg på besøg hos Lars Bjarne Hansen. Det er Claus' far og Mortens mester. Morten og ham har det rigtig godt sammen, men Claus har det vist ikke så godt med sin far. Vi spiste noget frokost sammen, de snakkede over bordet. Jeg plejer ikke at sige så meget, de snakkede også mest om værktøj. Jeg smilede som altid, og Claus' mor smilede til mig, jeg tror måske hun godt kan lide mig.

Jeg sneg mig ud på toilettet. På vejen gik jeg forbi Claus' værelse... måske var han hjemme, tænkte jeg. Desværre var det tomt, men jeg gik ind alligevel. Der lå skitser og kladder over det hele. Claus er så kreativ, så anderledes end alle andre på øen. Han står ved, hvem han er, og folk bemærker ham. Det kan jeg godt lide, men det er nok også det, der gør det så svært for ham. Der var tegninger af nøgne mænd og kvinder, jeg rødmede, det var jo lidt frækt, men det var også spændende. De var rigtig flot tegnet, og når jeg kiggede på dem, blev jeg helt nysgerrig efter at vide, hvordan Claus mon så ud uden tøj.

Men der var mange tegninger af mænd... mon der virkelig er noget om alt det med, at han er bøsse... men der var også billeder af en kvinde – den samme kvinde kunne jeg se. En smuk nøgen kvinde på vej op af havet. Mon han tænkte på mig, når han tegnede dem. Nok ikke, men man kunne jo håbe. Tænk, at ligge nøgen på en seng og blive tegnet af en rigtig kunstner – ligesom i Titanic, måske bliver det mig en dag.

Jeg kiggede ned på bordet igen, og der lå et papir. Det var et digt, det smukkeste jeg har læst. Det var til en pige, tydeligvis et kærlighedsdigt. Det fortalte om forbudt og hemmelig kærlighed, måske var Claus hemmeligt forelsket. Efterhånden som jeg læste, kunne der ikke være nogen tvivl. Digtet var til mig. Vores kærlighed var

jo også forbudt, fordi Morten ikke ville have det, og når jeg tænker over det, så har Claus også set så mystisk på mig.

Jeg blev helt varm inden i og vidste ikke, hvad jeg skulle gøre af mig selv. Tænk, hvis han opdagede mig herinde. Jeg skyndte mig tilbage til de andre, mens jeg tænkte på vores kærlighed, og ligesom Jack og Rose i filmen, må vi også kunne overvinde alt.

Hvis bare Claus indrømmede sin kærlighed overfor mig og resten af øen, så ville Morten ikke være vred. Så kunne han jo ikke være homoseksuel. Og så kunne Claus få det godt med os alle sammen og sin far igen. Jeg blev helt varm ved at tænke på, at han hellere ville have mig end nogen anden.

Fakta: 16 år, single, 1. g i Svendborg, bor hjemme.

Dit krisepunkt

Hun forstærkes positivt, når hun kan frelse andre; det vil sige lede dem igennem deres kriser. Anne Mette bringes nærmere sit krisepunkt, når hun føler, at hun bliver overset. Hun vil så gerne være lidt mindre usynlig.

Relationer

Kristian Pihlmann – 71 år: Han er sådan en flink mand, en af de få, der bemærker mig.

Kenneth Bro Jensen – 33 år: Han er ung af en præst at være, måske vil han gerne lære mig at kende, men det er nok bare fordi, det er hans job.

Lars Bjarne Hansen – 42 år: Han er så sur altid. Hvorfor kan han ikke behandle Claus lidt pænere – det er jo hans søn.

Solveig Hansen – 41 år: Hun er som en rigtig mor skal være, jeg ville ønske min mor var lige sådan.

Claus Hansen – 17 år: Han er bare den dejligste i hele verden, jeg elsker ham, og jeg skal nok få ham. Hvis han er homoseksuel, skal jeg nok omvende ham.

Ole Nielsen – 46 år: Far, han er vel fin nok, jeg ville bare ønske, at han ikke havde så travlt med alt arbejdet.

Lisbeth Nielsen – 39 år: Man skal jo holde af sin mor.

Morten Nielsen – 18 år: Han er ret hård i kanten, men han er god nok. Vi har altid holdt sammen, mig og min bror.

Camilla Lund Østergaard – 32 år: Hun er bare så smuk og stærk. Hende er der ingen, der overser. Jeg ville ikke turde være som hende.

Michael Løvche – 30 år: Hvor er det bare sejt, at der bor en kendt skuespiller på vores ø. Jeg ved ikke, hvad jeg skal snakke med ham om, jeg er bange for at lyde dum.

Sven Vagn Lindqvist – 52 år: Jeg hilser altid pænt på ham, han går meget op i den slags.

Kirsten Lindqvist – 43 år: Kirsten er min mors modsætning, hvilket faktisk også er lidt skræmmende.

Jakob Lindqvist – 24 år: Han er gallant, ligesom en helt fra en Jane Austin film. Kristian Pihlmann taler altid så pænt om ham, men han er lidt voksen i forhold til mig, så vi interesserer os nok ikke for de samme ting.

Jens Lindqvist – 19 år: Han er vildt sød, og ham og Louise er et rigtig pænt par.

Bent Møller – 44 år: Han siger, jeg skal komme mere ud af min skal. Men det er bare ikke så let. Nogen gange er det rarest at blive skallen.

Gitte Møller – 41 år: Nogle gange inviterer Gitte mig ind på en kop te, og hun kan faktisk få mig til at snakke om ting, jeg ikke vidste, at jeg kunne snakke om. Vi er gode til at drømme os væk sammen.

Louise Møller – 17 år: Hun er min bedste veninde. De siger, at jeg står i skyggen af hende, men det er faktisk meget rart. Louise siger, hvad hun mener, og hun forsvare mig altid.

Josefine Juul Thomsen – 34 år: Jeg ved ikke rigtig så meget om hende, men rigtige forfatterinder skal vist også være mystiske. Jeg har læst en af hendes bøger. De handler altid om stærke kvinder, der kommer ud i voldsomme problemer og eventyr, men klarer dem i sidste ende. Mon hun er lidt sådan?

Jytte Nystrup – 56 år: Jytte er rigtig hyggelig, men også lidt underlig. Det virker lidt ligesom om, at hun er ligeglad med, hvad folk tænker om hende. Det er da mærkeligt, jeg ville aldrig kunne være ligeglad.

Mette Nystrup – 24 år: Jeg kan huske, jeg var med til brylluppet... eller det bryllup, der ikke rigtig blev. Det eneste, jeg faktisk rigtig kan huske, er hvor godt Jakob så ud i tøjet. Hvorfor ville man forlade ham? Hvad mon der er blevet af hende?

Rune Petersen – 28 år: Han passer forsamlingshuset og bor ovenpå. Han er lidt af en enspænder, som hygger sig med at luge ud i bedene og give gamle Kristian en hånd.

Bent Møller

Færgen lagde til. Det var allerede mørkt. Han gik op til husene, der flød varmt og rart lys ud fra vinduerne, og han kunne dufte den varme med nede fra Kirsebærgaardsvej. Mmm... peberrodssauce. Da han kom ind i varmen, mødte der ham et rart syn. Gitte lå på sofaen i sin morgenkåbe og hyggede sig.

- "Hej Bent har du haft en god dag på arbejdet, eller trænger du til noget rart... ?" Hun rejste sig, gik hen til ham og tog et beskidt drikkeglas med på vejen.

- "Har du lyst til noget at drikke? Jeg har en..."

- "Årh ja... tak skat, jeg kunne godt bruge en kold fyraftensbajer." Hun gik ud og hentede øllen. Imens slukkede han for musikken, tændte for TV'et og satte sig i sofaen. Hun havde lavet små snacks.

- "De er ret lækre, de har små pindemadder Gitte. Nu mangler vi bare den pose chips og Matador Mix, der er ude i skabet, og så er vi klar til en hyggeaften foran tosekassen. Du ser også ud til at ville sumpe i aften. Der kommer også Den store klassefest." Hun hentede slik og chips. Satte sig ned i sofaen til ham og skruede op for lyden.

- "Har vi det ikke hyggeligt."

Hun smilede kærligt til ham.

Man skal aldrig gå længere ud end til navlen – det er vigtigt at huske på, når man bor ved havet.

Gitte og jeg har det rigtig godt sammen – ingen tvivl om det. Jeg tror, det er fordi, vi godt begge to ved, at græsset ikke altid er grønere på naboens mark. Det kan godt være, at det nogen gange er sjovere end andre gange at bo sammen, men sådan har alle de andre det også. Så hvis man bare tager det stille og roligt, så klarer man altid frisag i sidste ende.

Vi plejer at tage væk om sommeren, bare en lille tur. Der kommer alle turisterne til Lillø, og skolen er lukket, så jeg skal ikke undervise. Så kan det være, at vi tager ind til Svendborg og tager på museumstur eller måske en havnerundfart. Der er ikke noget som lidt familietid, til at få hygget sig sammen, og hvis man så også kan lære noget samtidig, så har man jo slået to fluer med et smæk.

Men ja, vi tager da også nogen gange på luksusferie. Ja, sidste år

var vi i Lalandia i to hele uger. Fantastisk tur og jeg er sikker på, at Louise og Gitte nød det lige så meget som mig.

Louise skal giftes, når hun fylder 18 – eller det siger hun i hvert fald, og hun har altid været så dejlig bestemt. Jeg har dog sagt til hende, at hastværk er lastværk, og om hun ikke lige skulle klappe hesten engang. Jens er også kun 19, så der er masser af tid til at blive gift. Hans storebror var engang lige ved at blive gift med Mette, Jyttes datter, men det gik galt. Jeg er ikke den, der løber med sladder, men det var jo nok fint nok, at de ikke blev gift. Det ville garanteret være endt i noget skidt, et ægteskab er en tillidskontrakt, og hvis man ikke kan overholde det, skal man lade være med at blive gift og sætte børn i verden.

Jeg husker tydeligt, da jeg stod med hende i armene første gang. Helt ny og lille. Gitte var afkræftet men glad, og der stod jeg, med et lille nyt liv i armene. Det får en til at tænke på, det ansvar vi har for hinanden. Det er ikke bare sjov og ballade at være forældre. Pludselig er din partner og dig selv ikke nummer et i verden længere – nu er det hende den lille. Men det forstår vi, Gitte og jeg, vi ved godt, at vi har en stor opgave som forældre.

Ja, det lyder måske som, at jeg tænker meget over det – men jeg er jo også lærer, jeg har med børn og forældre at gøre hele tiden. Jeg plejede at undervise her på øen, men skolen lukkede for nyligt. Eller det vil sige, at den er jo ikke rigtig lukket – der er bare ikke nogen børn i den alder, så nu venter vi på, at der igen bliver et nyt hold småfolk på øen. Vi har hyret en ung tilflytter, Rune, til at passe på området, vi bruger jo også skolen som forsamlingshus – så det hele skal jo holdes ved lige.

Nu er jeg på en kommuneskole i Svendborg – den hedder Nordre Skole, der har jeg specialklassen. De er nogle værre bananer, men de er søde nok – det er børn jo. Så får man lov til at have dem i alle aldre, det er også lidt mere spændende.

Gitte og jeg har et rigtig fornuftigt ægteskab. Når jeg er blevet spurgt om, hvordan vi ved, at vi er rigtige for hinanden, har jeg aldrig været i tvivl. Jeg tror, det er sådan et moderne fænomen, med at man hele tiden skal sætte spørgsmålstejn ved sit liv, i

stedet for at nyde det man har. En fugl i hånden er bedre end ti på taget, som man siger – man kan drømme om alt muligt, men det er det, man har, der tæller.

Jeg tror bedst, jeg kan forklare det med, hvordan vi ligesom bare passer på hinanden. Når vi ser film fredag aften, er der aldrig kamp om slikket. Dem jeg ikke kan lide, kan hun lide – vi passer bare sammen. Og sådan har vi det også med alle mulige andre ting. Vi er pot og pande. Vi komplimenterer hinanden, tror jeg, det hedder.

Vi havde en snak om øens fremtid for nylig. Kristian Pihlmann synes, at vi skal være bedre til at hjælpe de unge på vej til at forstå, hvad der er vigtigt for os her på øen. Vi skal være bedre til at hjælpe hinanden... jeg tror ikke det står så slemt til, som Kristian synes, men derfor har han måske fat i noget...

Vi har selvfølgelig vores problemer her på øen – altså nogle små nogle, nu skal vi ikke få tre fjer til at blive til fem høns. Der er bare altid lidt skurren, når mennesker skal finde ud af det sammen – ja, det er jo ikke som om, at jeg aldrig har haft et skænderi med Gitte – det er helt naturligt. Men derfor kan man jo godt give en hånd, når der er nogen, der har lidt svært ved, at finde ud af det.

Jeg har været lidt bekymret for lille Claus – han er sådan en følsom sjæl. Det er Lars Bjarnes søn, men de er bare ikke så lig hinanden. Lars Bjarne er håndværker og stolt af det, og Claus han er jo lidt mere af en kunstnersjæl. Ja, jeg tror måske også, at han er i den tid, hvor han virkelig er ved at finde ud af, hvad han er, og jeg tror bare ikke, at Lars Bjarne bryder sig om homoseksualitet, men det er jo stadig hans søn. Jeg tror, både Claus og Lars Bjarne har brug for lidt hjælp til at forstå sig selv og hinanden. Måske man skulle tage en snak med dem?

Der er også stakkels lille Anne Mette. Hun er i den der svære tid, hvor man ikke rigtig kan finde ud af det – ligesom Claus. Jeg tror måske, at Ole og Lisbeth, hendes forældre, har lidt for travlt med forretningen – måske man skulle tage en lille snak med hende? Man kan jo ikke flyve fra reden, hvis man er bange for at sprede sine vinger ud.

Fakta: 44 år, skolelærer, gift, boet på øen hele sit liv.

Dit krisepunkt

Bent er måske lidt af en eskapist i sit verdenssyn, og derfor bringer det ham nærmere krisepunktet, når han konfronteres med virkelighedens ubehageligheder. Til gengæld forstærker det ham positivt, når det lykkedes for ham at løse en konflikt for andre.

Relationer

Kristian Pihlmann – 71 år: Øens klippe. Jeg kan godt lide ham. Han er altid rar at snakke med og har nogle rigtig gode idéer. Han ved lidt om alting. Han er også altid god for et råd, hvis man trænger til nogen at ping-ponge med.

Kenneth Bro Jensen – 33 år: En rask ung mand med masser af gåpåmod og spændende idéer til, hvordan man kunne forny tingene her på øen. Men nu skal man jo ikke reparere en ting, hvis den virker, og de fleste ting skal man jo også lige pudse kanterne af på inden, de bliver gode.

Lars Bjarne Hansen – 42 år: Han siger altid sin mening. Råt for usødet. Nogen folk ville mene at det er beundringsværdigt, men jeg mener dog, at man godt kan sige hvad man mener på en pæn måde. Til gengæld er han rigtig dårlig til, at udtrykke følelser..

Solveig Hansen – 41 år: Hun har en prægtig køkkenhave, som hun bruger meget tid på. Men gad vide om hun ikke burde bruge noget mere tid på Claus, og mindre tid på haven. Han har tydeligvis problemer. Måske tør hun ikke tale om den slags?

Claus Hansen – 17 år: Stakkels knægt. Han er tydeligvis forvirret. Han er bøsse og har svært ved det.

Ole Nielsen – 46 år: Flink gut. Sikke en energi. Det er dejligt med en som altid vil hjælpe med de mange små opgaver, der dukker op. Han giver altid en hånd med. Han er rigtig en af Tordenskjolds soldater.

Lisbeth Nielsen – 39 år: Sød, lidt stille, men hun er altid godt humør. Ligesom Ole.

Morten Nielsen – 18 år: Rask knægt. Har altid haft en uro i kroppen. Kunne ikke sidde stille i skolen. Praktisk begavet som det hedder.

Anne Mette Nielsen – 16 år: Køn og flittig pige. Havde altid sine ting i orden. Dagdrømmer. Måske lidt for stille? Hun ser lidt træt ud. Louises bedste veninde.

Camilla Lund Østergaard – 32 år: Pragtfuld kvinde. Stærk. Dynamisk. Lige hvad Lillø har brug for. Måske lidt for moderne.

Michael Løvche – 30 år: Herlig gut. Man keder sig aldrig i hans selskab. En kendis både her på øen og på fastlandet. Gad vide, hvad han får tiden til at gå med?

Sven Vagn Lindqvist – 52 år: En retskaffen mand. Han er helt klart den der bestemmer, hvor skabet skal stå.

Kirsten Lindqvist – 43 år: Venlig og dygtig kvinde. Meget sød og nydelig. Nærmeste fejlfri. Kan virkelig mange ting og gør dem godt. Vil også altid gerne hjælpe andre. Ham Sven har virkelig skudt papegøjen.

Jakob Lindqvist – 24 år: Stakkels fyr, sådan at blive brændt af ved alteret, der for fire år siden. Nå, man skal ikke græde over spildt mælk og da æblet sjældent falder langt fra stammen, skal det nok lykkes ham at finde en anden sød pige.

Jens Lindqvist – 19 år: Ikke den skarpeste kniv i skuffen, han svarer aldrig når man spørger ham, og når han svarer, er det altid efter en evighed. Lidt mut og tavs, men Louise snakke nok for dem begge. Louises kæreste i gennem 2 år, nu hendes forlovede.

Gitte Møller – 41 år: Min dejlige kone.

Louise Møller – 17 år: Min søde datter. Frk. Ben-i-næsen.

Josefine Juul Thomsen – 34 år: Kender hende ikke rigtig. Enspænder. Mystisk og spændende forfatterinde. Skriver let tilgængelige romaner henvendt til et kvindeligt publikum. Skriver hun mon om os – det ville ikke være særlig godt for øen.

Jytte Nystrup – 56 år: Excentrisk gammel hippie. Dygtig pottemager, det er dog ikke rigtig min smag, men turisterne elsker det.

Mette Nystrup – 24 år: Hvis man skal slå op med en fyr, skal man ikke forlade ham ved alteret. Det er simpelthen for grusomt. Hvad tænkte hun dog på? Jeg tror, der er noget galt med den Nystrup-familie, mon det er fordi, der aldrig har været en mand i familien?

Rune Petersen – 28 år: Ung gut, som passer forsamlingshuset. Skikkelig type, som også er flink til at hjælpe gamle Kristian.

Camilla Lund Østergaard

Hendes farvestrålende trendy vinterjakke trådte uden for omgivelserne, da hun en bidende kold decemberdag stod og bankede på døren til øens grå præstebolig. Han åbnede døren og smilede hjerteligt til hende.

-”Hej Camilla, hvad kan jeg gøre for dig?”

-”Hej Kenneth, jeg trængte bare til en kop te og en ligesindet at snakke med.”

-”Jeg har lige kogt vand. Så du kommer bare ind.” De omgik hinanden hjemmевandt, og hun smed sig ned i en af de rare lænestole. Kiggede på ham. Han var ret velbygget af en præst at være. Sådan havde hun aldrig tænkt på ham. Altså som præst. Kenneth var hendes ven.

-”Hvad er der galt?”

-”Det er bare en rigtig møgdag. Havde jeg stadig boet i København, var jeg gået ud og power-shoppet en hel dag og måske drukket mig fuld med veninderne i cocktails.” Hun grinede lidt af sig selv og tog en tår af den varme te.

-”Men her er der ikke rigtig den mulighed for at jage skuffelsen væk på den måde.”

-”Skuffelsen over hvad?”

-”Jeg ville så gerne videre i livet. Have nogle dejlige unger, bage chokoladekage og tage teenageskænderier. Jeg ville bare så gerne have det barn.”

-”Ville?”

-”Ja, jeg troede, det var lykkedes denne gang. Jeg havde tjekket temperatur, tidspunkt på måneden, to graviditetstest osv. Jeg var endda begyndt at planlægge de næste ni måneder inde i hovedet. Lige indtil i morges. Jeg sad og tudede ude på badeværelset, Kenneth, over at have fået min menstruation.” Gråden blev tydeligere i hendes stemme. ”Og hvad skulle jeg sige til Michael? Jeg havde ikke fortalt ham det. Jeg ville være sikker, og nu var der ikke noget at sige. Kenneth kiggede på den ellers så stærke kvinde, hvor tårerne trillede ned af hendes kinder.”

Han satte sin kop fra sig, gik hen til hende, trak hende op fra stolen og gav hende et lang, varmt knus.

-”Det skal nok gå alt sammen, Camilla. Det skal nok løse sig.”

Alle har da ret til at få børn – har de ikke?

Jeg er født og opvokset på Stenbroen – et ægte storbybarn. Jeg troede aldrig, jeg skulle have grund til at begive mig uden for voldene, men her er jeg på en tyndbefolket ø i det Sydfynske Øhav. Jeg har altid tænkt i helheder, det store billede, så det var det heller ikke nogen overraskelse for nogen, at jeg blev arkitekt. Det kan godt være, at de siger, at skolen er et snobbet sted, men det er også kun de bedste af de bedste, der går der – så hvis den er det, er det da med god grund.

Jeg blev ansat i en tegnestue som projektleder, tjente kassen og fyrede den af i weekenderne. Jeg elsker pulsen i København, der er altid liv døgnet rundt. Byen der aldrig sover – man kan ikke sige det samme om Lillø. Ikke at det er dårligt, det er fuldt bevidst, at vi flyttede hertil, men det er sgu noget andet end kongens København.

Jeg mødte Michael på Nasa. Ikke at jeg kommer der tit, men den aften havde min chef inviteret os derind – en personalegode. Michael er skuespiller – ikke nogen Søren Pilmark, altså ikke folkeeje – endnu, men helt sikkert mere lækker end Hr. Pilmark.

Med det samme jeg så det drengede smil og de gnistrende øjne, vidste jeg, at jeg skulle have ham med hjem den nat. Så jeg scorede ham – han vil nok hævde det modsatte, men under alle omstændigheder, fik jeg ham med hjem.

I starten var det sådan noget Sex and the City noget. Jeg kom til hans forestillinger, vi tog hjem sammen, jeg kneppede med ham, og næste dag var det tilbage på arbejde, som intet var hændt. Ja man skulle nærmest tro, jeg var en Samantha – ud over, at jeg beholdte ham. Min helt egen Mr. Big.

Michael havde spillet en del mindre forestillinger på nogle af de små scener, først biroller, så hovedroller, så på nogle af de mellemstore. Stille og roligt havde hans omdømme vokset, og langt om længe lykkedes det. Han fik rollen som Billy Flinn i en opsætning af Chicago på Betty Nansen Teateret. Endelig en hovedrolle i et kendt stykke. Han havde virkelig arbejdet hårdt op til denne aften. Ud over alt arbejdet med de andre stykker, der skulle bane vejen for en ordentlig rolle, havde han kørt en masse sideprojekter. Og med showbiz er du jo bare nødt til at være på hele tiden, du kan ikke

tage ferie, og du ved ikke hvor din næste lønseddel kommer fra. Det blev simpelthen for meget for Michael til sidst.

Det var premiereaften, og jeg sad på forreste række. Parat til at nyde min dejlige kæreste. Salen blev mørklagt, musikken skulle til at starte men ingen Michael. Sekunderne sneglede sig af sted, indtil en noget befippet ansat på teateret fik sneglet sig ud på scenen og forklaret, at de var nødt til at aflyse aftenens forestilling. Der var ikke just tilfredshed blandt publikum og rygterne svirrede om, hvad der kunne være galt. Jeg fik mast mig om bag ved scenen og fandt Michael, der var fuldstændig katatonisk. Han sad bare og stirrede blankt ud i luften. Jeg fandt os en taxi, og vi kom hjem i lejligheden. Næste dag tog vi til lægen, og efter længere tovtrækkeri fik Michael konstateret stress, og lægen nærmest forbød ham at arbejde. Det var hårdt for Michael at skulle gå derhjemme, han kunne ikke lade være med at kaste sig over nye projekter, selvom han var syg. Det var derfor, jeg tog beslutningen om at sælge Østerbrolejligheden og komme væk fra København.

Færgen sneglede sig af sted igennem det Sydfynske Øhav. Vi lagde til ved Lillø og gik i land. Med et slog den fuldstændige afsondrethed mig. Det var ligesom Amager – bare uden mennesker og længere væk. Vi var virkelig uden for lands lov og ret. Men det var det Michael havde brug for... og vi skal jo også til at have nogle børn, og tænk en fredelig opvækst man kan have på sådan en fredelig ø. Ingen biler at blive kørt ned af og ingen narkomaners sprøjter at blive stukket på. Man kan jo altid flytte tilbage, når Michael har det bedre, men for nu er det en fin løsning.

Vi har prøvet at få børn i noget tid nu. Også før Michael gik ned med stress. Jeg er jo ikke 21 længere, og jeg vil altså ikke være en tudsegammel mor.

Herude kan vi også få ro til at nyde hinanden, også inde i sengen. Jeg arbejder jo alligevel hjemmefra det meste af tiden, og så et smut til København i ny og næ. Så jeg kan jo sagtens arbejde under graviditeten, og når barnet er født, så kan jeg komme i gang igen. Det er jo mig, der tjener pengene her i huset... en hjemmegående husfar, det er nu lidt sjovt. Jeg nævner det aldrig for Michael, han ville blive så ked af det.

Jeg snakker tit med Kenneth. Han er præst. Han har været i Bosnien som feltpræst. Det er mærkeligt, det er som om, han kan afvæbne mig fuldstændigt med de der varme øjne og den rolige facon. Han er god til at lytte. Det er ikke fordi jeg er religiøs, men nogen gange har jeg bare brug for at snakke med en, der kan lytte. Jeg kan ikke bære at fortælle Michael, at det ikke gik igen og slet ikke om turen til lægen.

Venteværelset var lidt for varmt og rummet lidt for kedeligt. Hvorfor skal steder, hvor læger holder til, altid være så intetsigende. Udluftningen var der tydeligvis ikke nok af... hvem er de arkitekter, der har designet de her bygninger. Der var børn, der skreg. Normalt ville jeg være irriteret, men jeg var faktisk misundelig. Hvornår ville det lykkedes?

Lægen sagde, at den gynækologiske undersøgelse havde vist, at jeg var sund, og der ikke var nogen grund til, at jeg ikke skulle kunne blive gravid. Faktisk ville det være et rigtigt godt tidspunkt at få børn.

Vi kunne overveje en sæddonor, altså når man havde undersøgt Michael sæd, men der kunne vist ikke være tvivl om, at det var det. Det kunne også være sværere at blive gravid under stress, men helt ærligt vi bor det mest rolige sted i verden – det måtte være Michaels sædkvalitet.

En donor...jeg kan ikke forestille mig at skulle have en fremmed mands sæd sat op i mig... jeg ville aldrig vide, hvem faren var. Jeg kan heller ikke fortælle Michael det... han ville ikke kunne bære det. Han ville føle, at han ikke er en rigtig mand. Måske man kunne lave en aftale med en fornuftig mand... men det ville være lidt ligesom utroskab... men det er jo for hans egen skyld... måske Kenneth Bro er en mulighed... der er altså noget utroligt charmerende ved ham.

Jeg kan ikke vente længere.

Fakta: 32 år, kæreste med Michael Løvche, boet på øen siden 1998.

Dit krisepunkt

Camilla bringes nærmere sit krisepunkt, hvis hun ignoreres af dem hun stoler på, det vil sige Kristian Pihlmann eller Kenneth Bro Jensen. Hun er på grund af sin barnløshed usikker i sin rolle som kvinde, og bekræftes derfor positivt, hvis nogen bekræfter hendes kvindelighed igennem handlinger eller komplimenter.

Relationer

Kristian Pihlmann – 71 år: Øens gamle gub. Han er skide flink og fyldt af gode historier. Han kan ligesom fornemme, hvis der er noget galt. Altså ikke at han taler direkte om det, men han kan sige de rigtig ting, når man har brug for det. Det lader også til, at han godt kan lide at høre mine meninger.

Kenneth Bro Jensen – 33 år: Det er sjovt, jeg har kun kendt ham et halvt års tid, men det virker som flere år. Jeg kan komme til ham med alt. Har han det mon lige sådan med mig?

Lars Bjarne Hansen – 42 år: Han kan fikse min håndvask – det kan jeg ikke, men han er sgu ikke en tiltalende fyr. Jeg bryder mig ikke om hans facon.

Solveig Hansen – 41 år: Et snakkehoved uden lige – altså ikke, at hun siger noget. Hun går meget op i sin have og hjem, så det plejer jeg at rose hende for – så har vi da også noget at snakke om.

Claus Hansen – 17 år: Metroseksuel. En forvirret knægt, der måske har brug for lidt storbytolerance for at finde ro.

Ole Nielsen – 46 år: Gad vide, hvor meget tid han bruger på sin familie, når han både skal passe butik, posthus og kaffestue samt alle de frivillige opgaver for de andre på øen for at få noget anerkendelse fra de andre mænd – gad vide om de overhovedet anerkender det?

Lisbeth Nielsen – 39 år: Er hun ikke lidt for glad? Det virker påtaget.

Morten Nielsen – 18 år: En rigtig Brian. Ham og Lars Bjarne er et

godt par – jeg kan ikke lide nogen af dem. I virkeligheden er han jo bare en dum teenageknægt, der ikke har tjek på en skid.

Anne Mette Nielsen – 16 år: Sød men intetsigende.

Michael Løvche – 30 år: Min sindssygt dejlige kæreste. Har han det godt på øen? Han er i hvert fald damernes mand.

Sven Vagn Lindqvist – 52 år: Kongen af Lillø – eller sådan opfører han sig. Han er vist bare storm i et glas vand. Come on, det er bare æbleavl – hvor vigtigt kan det være?

Kirsten Lindqvist – 43 år: Kagedronningen af Lillø. Altid perfekt, men hvordan kan man fundere sin identitet i æbletærte og nystrøgne skjorter. Tag og kom ud af 50erne. Hun er altså ikke fejlfri.

Jakob Lindqvist – 24 år: Han er fandme en flot fyr, godt skruet sammen – han skal nok gøre en pige glad en dag. Hvis han altså ikke ender som sin far.

Jens Lindqvist – 19 år: Jeg tror aldrig, at det lykkedes ham at sige en hel meningsfuld sætning til mig.

Bent Møller – 44 år: Man fristes til at sige, tomme tønder buldrer mest. Det ville Bent i hvert fald sige.

Gitte Møller – 41 år: Jeg håber virkelig, at der er mere til Gitte end bare resuméer af dagens TV-serier. Til gengæld bliver jeg da opdateret på Horton Sagaen – den eneste serie, som går langsommere end det virkelige liv.

Louise Møller – 17 år: Jens' meningsløse suffløse.

Josefine Juul Thomsen – 34 år: Josefine er fra København ligesom mig, men jeg tror bare ikke, at hun hører hjemme her. Du kan ikke bo her og gemme dig.

Jytte Nystrup – 56 år: Jytte er herlig – vores eget lille bitte Christi-

ania på Lillø. Hun skaber også røre i andedammen, jeg ville godt nok være ked af det, hvis hun ikke var her. Måske er hun lidt ensom.

Mette Nystrup – 24 år: Har kun hørt rygter. Øens dramaqueen. Hun skred fra Jakob, som ventede ved alteret for fire år siden. Det kan man ikke tillade sig – stakkels fyr. Hun kunne da i det mindste have snakket med ham inden.

Rune Petersen – 28 år: Rune hygger sig med at passe forsamlingshuset og hjælpe Kristian med at luge haven. Lidt stille gut, men det er de der epileptikere vist tit.

Claus Hansen

Han sad inde i stuen. Lyset var bedst der, og det kolde klare vinterlys forstærkede forskellen i kulletheds hårdhed. Sort, hvidt med intense gråzoner. Ligesom livet. Han arbejdede med sit favoritmotiv :en smuk og nøgen kvinde der kommer op af vandet. En moderne Venus. Hans penselstrøg kærtegnede hende. Han hørte skridt bag sig og forlegent skyndte han sig, at dække tegningen med hans tidligere udkast. Så ingen så hvem han tegnede. Hans mor stillede to krus med hendes hjemmelavede julete foran ham og satte ned ved af ham. Hun skævede kort på hans tegninger. Han rødmede let dels pga. motiverne, dels pga. at det billede som lå i bunden af bunken og tændte ham.

-”De er gode, Claus”.

-”Tak, jeg arbejder meget med den menneskelige krop og dens formsprog lige nu. Ting keder mig lidt i deres stivhed.”

-”Det er vidst også meget naturligt, at de er menneskekroppe som interesserer unge drenge på din alder” Hun smilede indforstået og han rullede med øjnene som svar.

-”Arj, come on, mor. Giv mig lige lidt respekt som kunstner.” Hun grinede.

-”Nej, jeg mener det, Claus. Da jeg var ung havde jeg også travlt med at afprøve og finde mig selv på mange måder. Og det er helt okay. Du synes sikkert at jeg er belastende lige nu..” Han prøvede at afbryde hende, men hun fortsatte: ” men det er ret vigtigt, for mig at vide at du passer på dig selv.”

- ”Hvad mener du?”

Hun fingrede lidt ved hans øverste tegninger. En Herkules, en Apollon og en Achilleus i forskellige positioner. En øvelse i at tegne musklers hårdhed og markeringer. Hans tanker vendte tilbage til hans Venus og han mærkede varmen i kinderne.

-”Det er helt i orden, Claus. Jeg ved det godt. Du behøver ikke at sige noget. Du skal bare vide, at du altid kan komme til mig lige meget hvad. Om din kæreste hedder Christina eller Christian. Vi holder ikke op med at elske dig af den grund. Mig og din far.”

-”Mor, hold nu op. Jeg gider ikke snakke om det. Det er svært nok i forvejen”

-”Jeg ved det” hendes blik var fæstnet fast på Apollons smukke unge krop.

-”Mor. Jeg er ikke homoseksuel!” Han rejste sig samlede papirerne og gik ud af stuen. Bag sig kunne hører sin mors dræbende forståede suk. For helvede da...

Jeg mødte hende på stranden, og det ændrede mit liv. Hun er alt, hvad der er godt ved øen, ja! Ved livet selv. Jeg elsker hende, men hvad vil de andre sige?

Den første rigtige bog jeg selv læste var Leo Tolstojs, Anna Karenina. Jeg var kun 9 år, men jeg kan tydeligt huske, at jeg slugte hvert et ord. I løbet af en weekend banede jeg mig som toget i romanen igennem ulykkelige Annas liv. Jeg havde selvfølgelig læst mange andre bøger før, men det her var noget helt andet – det var rigtig kunst, og ikke bare andenrangs triviallitteratur.

Jeg kan huske, at jeg allerede dengang var meget optaget af temaet – udfordringen i at være ærlig overfor sig selv, men først senere skulle jeg opdage, hvor meget det minder om mit liv.

Jeg genfandt for nylig bogen og genlæste den. Tankerne som den vakte i mig igen – hvordan Karenina bringes til ulykke og død, fordi hun aldrig er ærlig overfor sig selv, ansporede mig til at tage temaet op med min mor. Hun misforstod det, og troede at jeg prøvede at fortælle hende om min homoseksualitet, eller det vil sige den homoseksualitet alle her på øen er overbevist om, jeg lider af. Ja, lider af, for de tror rent faktisk det er en sygdom... ikke at jeg på nogen måder er til mænd, men hvordan skal jeg få dem til at se, hvordan det virkeligt hænger sammen?

Salen var tung af lugten af sved og larmen overdøvede selv de mest gnavende tanker. Det var gymnastiktime – 6. klasse. Vi var ikke så mange i klassen, Lillø er jo ikke så stor, men så har Bent jo bare bedre tid til at få os arbejdet helt igennem, som han siger.

Foran mig hang tovet... forbandede tov, hvor mange gange havde vi ikke mødtes på denne slagmark, og hvor mange gange havde jeg ikke tabt. Morten havde allerede været oppe i det, og nu stod han klar til at iagttage min fornædelse, som altid.

Vi vidste godt alle sammen, hvordan det skulle gå. Jeg har aldrig og vil aldrig, hverken have lyst til eller være i stand til, at nå toppen af det forbandede reb, det må de da kunne se.

Men Bent insisterer – øvelse gør mester, ham og hans evige ordspil, det gør det jo ikke lettere.

Så jeg prøver, det skal jeg, og fejler. Et enkelt tag oppe, og jeg hænger der indtil mine arme giver efter og jeg må lade mig falde. Jeg prøver endnu engang. Morten er begyndt at grine og siger, at med de tøsede arme kommer jeg aldrig op, men sådan er det vel med sådan nogle svanse som mig. Bent stopper ham, men det er sagt, og jeg ved godt, hvad han mener. Og det er rigtigt, jeg er slap og ikke en rask dreng, som dem og min far åbenbart synes at jeg skal være, men jeg er ikke en svans.

Lars Bjarne, min far, er Lilløs altmulighåndværker. Han er tømrer, men er åbenbart i stand til at bygge alt. Hvis det stod til ham, var jeg ligesådan. Han siger, at det ligger i generne, men jeg er bare ikke til det der med svedende at banke tømmer op dagen lang. Det skuffer ham, men hvad skal jeg gøre?

Jeg droppede ud af gymnasiet, jeg kan ikke med alle de regler, jeg vil skabe noget. Måske skal jeg på kunsthøjskole, eller være selv-lært. Det er Jytte, og hun er vildt dygtig. Øens lokale pottemager, der kan trylle med ler. Jeg snakker tid med hende om kunst. Hun synes, at jeg skal forfølge drømmen – ellers bliver jeg aldrig lykkelig. Hun siger jeg er dygtig, men jeg ved ikke, måske siger hun det bare for at være flink. Hendes datter forfulgte drømmen, tog af sted fra brylluppet med Jacob. Han blev ikke begejstret, men jeg tror hun gjorde det rigtige, man skal være ærlig overfor sig selv, det er det med at være ærlig overfor andre, der er sværere... jeg ville ønske, jeg kunne fortælle nogen om hende...

Det var en sensommeraften og solens sidste stråler brændte intenst. Det fyldte mig med tanker om verden og om livet. Skyerne legede let på himlen – som prøvede de at undgå at blive ramt af solens skarpe stråler. Når de blev ramt, farvedes deres uskyldsrøde hvide farve rødere og rødere som en såret mands skjorte. Fuld af inspiration tog jeg til stranden – den vestvendte, hvor jeg ganske givet havde en fantastisk udsigt i vente. Jeg satte mig i sandet med et lærred foran mig. Luften var stadig lun men svalende. Jeg begyndte at male havet og himlen, skyerne og bølgerne. Pludselig da

jeg kiggede op, var hun der. Det var Josefine, eller det vil sige, det vidste jeg ikke dengang. Jeg havde kun mødt hende i Brugsen. Hun var først i trediverne og tilflytter. Dem er der ikke mange af, så det hør man om. Hun var vist forfatter. Jeg havde tænkt, at det ville være spændende at snakke med hende, men jeg vidste ikke, hvordan jeg skulle lære hende at kende – det løste dog helt sig selv. Hun stod og kiggede på vandet og havde tydeligvis ikke set mig. Jeg sad og kiggede på hende, jeg burde sige noget, men som hun stod der, smuk og mystisk kunne jeg ikke. Vinden tog i hendes lette top og nederdel, så jeg kunne ane hendes kvindelige former. Jeg kunne mærke, at det tændte mig. Tidligere havde jeg været i tvivl om, at det virkelig passede, hvad de sagde. Jeg havde aldrig rigtig interesseret mig for øens piger, men som jeg sad der, kunne jeg mærke, at jeg ganske bestemt var til kvinder, i hvert fald denne kvinde. Og pludselig skete noget, der næsten fik mig til at gispe højlydt. Hun lynede nederdelen op og trak den ned. Toppen blev ganske langsomt krænget over hendes smukke faste bryster. Langsomt hev hun trusserne ned og var nu helt nøgen. Jeg havde aldrig set en rigtig kvinde helt nøgen før i levende live, og jeg blev i sandhed inspireret.

Hun sprang i vandet, mens jeg malede på livet løs. Jeg kunne ikke vise dette billede til nogen, men jeg blev nødt til at forevige hendes skønhed. Tiden fløj af sted, jeg skulle nå at gøre det her færdigt. Med et var hun oppe af vandet igen, og da jeg kiggede ned, fik jeg øjenkontakt med hende. Jeg kiggede hurtigt væk, men hun havde opdaget mig, og hun vidste at jeg havde set hende. Jeg lod som ingenting, mens hun hurtigt tog sit tøj på igen. Jeg ville gerne sige noget, at hun var smuk, eller at hun ikke skulle være ked af det, at det var min fejl, men jeg var som lammet, da hun kom op til mig. Der stod hun. Gudesuk. Hun lamslog mig. Den tynde hvide top var blevet helt gennemblødt af vandet fra hendes krop og var nu gennemsigtig, og jeg kunne nu se hendes smukke krop helt tæt på, men skulle jeg sige noget? Havde hun ikke selv opdaget, at hun næsten var nøgen? Ikke nok med det, hun så også billedet. Hvad ville hun ikke tænke?

Men hun roste det og bad mig lave det færdigt. Jeg kiggede stadig febrilsk, men også tændt op på hendes gennemblødte overkrop. Hun opdagede det, og pludselig havde hun smidt tøjet og sagde,

at så havde jeg noget at male efter. Det er jo ikke mærkeligt at posere nogen til et maleri, og det har hun jo sådan set ret i.

Jeg malede og pludselig kunne jeg godt tale igen. Jeg fortalte hende om kunst og hvordan jeg brændte for det, men også om hvor svært, jeg havde det på øen. Jeg kunne mærke hun virkelig hørte efter, ja det var nærmest som hun blev draget mod mig, og pludselig med et kyssede hun mig.

Vi elskede på stranden – det mest fantastiske øjeblik i mit liv.

Vi tog hjem til hende og brugte hele aftenen sammen og næste dag. Jeg lod som ingenting derhjemme og brugte al den tid jeg kunne snige mig af sted sammen med hende.

Vi talte om alt muligt – min kunst – hendes kunst – livet, verden og døden, og jeg nød det.

Vi hører sammen, jeg kan mærke det, og skønt hun er dobbelt så gammel som mig, er det ægte kærlighed. Men vi er nødt til at sige det... vi kan ikke leve på en løgn, det må vi da lære af Tolstojs ulykkelige Anna. Vi må stå ved vores kærlighed, om så vi skal blive udstødt – så må de anerkende os, som vi er? Men først må jeg overbevise Josefine om, at det er en god idé.

Fakta: 17 år, hemmeligt forhold med Josefine Juul Thomsen, boet på øen hele sit liv.

Dit krisepunkt

Claus afhænger meget af de folk han stoler på, og derfor trækker det ham imod krisepunktet, når han føler svigt fra sine betroede. Samtidigt bliver han skidt tilpas, når det antydes, at han er homoseksuel – det er han jo ikke! Det Claus savner i sit liv er anerkendelse, og derfor forstærker det ham positivt, når han bekræftes af andre end sin moder (Solveig Hansen), sin elskerinde (Josefine Juul Thomsen) og øens keramiker (Jytte Nystrup).

Relationer

Kristian Pihlmann – 71 år: Han er virkelig sej. Det kan godt være, at mange tror, at han bare er en gammel nisse, men han kan fortælle de mest fantastiske historier og ved helt vildt meget.

Kenneth Bro Jensen – 33 år: Han er lige kommet til øen. Jeg fatter

ikke, hvordan man kan tro på Gud. I det mindste er han ikke lige så rædselsfuld at høre på som den gamle præst, men tror han virkelig, altså virkelig på, at det der står i biblen er sandt. Hvis Gud findes, hvordan kan der så være så meget elendighed til? Så må det være hans vilje, at alle tror jeg er bøsse.

Lars Bjarne Hansen – 42 år: Åh gud, hvor er jeg bare træt af ham. Nogen gange, ville jeg næsten ønske, at jeg var homoseksuel. Bare fordi det kunne genere ham, og så fik han da ret.

Solveig Hansen – 41 år: Nogen gange skulle hun bare lære at lukke munden og høre, hvad jeg siger. Hvorfor skal jeg være bøsse, bare fordi hun savner spænding i sin tilværelse?

Ole Nielsen – 46 år: Ole er god til alle andre ting end at tage sig af sin familie.

Lisbeth Nielsen – 39 år: Jeg snakker med hende, når jeg besøger Anne Mette. Hun er sød, men fjern. Virker træt og slidt. Når man er lidt for glad, er man ikke lykkelig. Det ved jeg alt om.

Morten Nielsen – 18 år: Dumme svin.

Anne Mette Nielsen – 16 år: Min bedste ven. Altid. Jeg har overvejet at fortælle hende om Josefine. Måske hun kunne holde sin mund, men hun snakker meget med Louise.

Camilla Lund Østergaard – 32 år: Tænk, tænk at hun flyttede hertil, når hun havde et sejt liv i København.

Michael Løvche – 30 år: Jeg har sku aldrig hørt om Michael Løvche før de flyttede hertil. Så kendt kan han heller ikke være, og hvem kan ikke under fem understimulerede husmødre på gudsforladte Lillø. Det er ikke kunst.

Sven Vagn Lindqvist – 52 år: Er han ikke lidt Nazi? Som barn var det dødsforagt at tage på æblerov i hans plantage.

Kirsten Lindqvist – 43 år: Man må give hende, hun laver nogle gode kager. Hun har altid tjek på tingene, jeg har aldrig set noget så klinisk som Jens' værelse. Gad vide om hun virkelig er glad, når hun griner.

Jakob Lindqvist – 24 år: Han er øens taber, men så vred at alle lader som ingenting. Jeg ville heller ikke gifte mig med ham. Fars nikkedukke.

Jens Lindqvist – 19 år: Jens er hyggelig nok, men ikke noget mod-spil i ham. Han er ikke dum, men lad være med at spørge om hans mening, bare gør noget.

Bent Møller – 44 år: Bent er legemliggørelse af det billede af den brølende kronhjort ved skovsøen. Ren Rendalisme. Hans undervisning var dræbende kedelig.

Gitte Møller – 41 år: Gitte er Gitte. Om muligt kedeligere end Bents undervisning.

Louise Møller – 17 år: Hvad forældrene mangler i kant, har hun så rigeligt af. Hun har i hvert fald sine meningers mod og mere til. Stakkels Jens.

Josefine Juul Thomsen – 34 år: Min helt vidunderlige dødsexede sjælefrænde og muse. Min redning i dette røvsyge sted.

Jytte Nystrup – 56 år: Hende kan jeg godt lide. Dygtig kunstner og jeg værdsætter hendes kritik og selskab ret meget. Hendes hjem er mit fristed. Jeg ved ikke, hvad jeg skulle gøre uden hende og Josefine.

Mette Nystrup – 24 år: Jeg kan ikke rigtig huske hende. Hun var vist rigtig køn.

Rune Petersen – 28 år: Passer forsamlingshuset. Enfoldig tabere er der jo plads til her på øen. Ganske harmløs, men fanden vælger frivillig isolation på Lillø? I det mindste er det godt at nogen hjælper Kristian, så han ikke skal på plejehjem.

Gitte Møller

Hun havde lagt en sensuel aftenmake-up. Ikke at hun var vant til det, men læbestiften passede til hendes blondetrusser og chemisen. På bordet var der en blomsterdekoration, ligesom i serierne, og hun havde gjort en whisky med to isklumper klar til ham og en let hvidvin til hende. Skulle det være rigtigt, skulle det have været champagne, men det var ikke en fast vare i Oles lille brugs. Hun havde lavet nogle fine små pindemadder og sat Absolute Greatest Love Songs & Ballads i CD-afspilleren. Hun lå henslængt på sofaen med morgenkåben åben til at afsløre hendes sexede undertøj, da han kom ind af døren.

–"Hej Bent har du haft en god dag på arbejdet, eller trænger du til noget rart...?"

Hun rejste sig og lod kåben hænge løst, mens hun langsomt og kælent gik hen til ham. Elegant tog hun whiskyen på vejen.

–"Har du lyst til noget at drikke? Jeg har en..."

–"Årh ja... tak skat, jeg kunne godt bruge en kold fyraftensbajer."

Hun gik ud i køkkenet, tog en øl, åbnede den og gik ind i stuen igen. Han havde slukket musikken, tændt TVet og smidt sig i sofaen.

–"De er ret lækre, de har små pindemadder Gitte. Nu mangler vi bare den pose chips og Haribo Mix, der er ude i skabet, og så er vi klar til en hyggeaften foran tosekassen. Du ser også ud til at ville sumpe i aften. Der kommer også Den store klassefest."

Hun hentede slik og chips til dem. Lukkede morgenkåben om sig. Han havde ikke set undertøjet. Hun sank ned i sofaen og skruede op for lyden.

–"Har vi det ikke hyggeligt?"

Prøv at tænke, hvis de lavede en serie om Lillø – men så igen – så skulle der jo ske noget spændende her.

Marlena trykkede sig ind til John i en hed omfavelse. Intense blikke imellem dem og en tung stemning af sensualitet. "Vi kan ikke – hvad vil de andre sige?" sagde Marlene fortvivlet. "Men kan du ikke se, at det er rigtigt – vi hører sammen. Jeg er jo kommet hele vejen her til, fordi jeg elsker dig." Endnu et sekund er Marlena i tvivl, men så giver hun efter, glemmer alt om Roman, ægteskab, børn og familie. Hun giver sig hen til John som en fri kvinde. Ingen

fortrydelse og dårlig samvittighed. Stormomsust kærlighed i Paris, og da de lægger sig ned på sengen i en lidenskabelig omfavnelse, toner lyset ud i sort... og reklameblokken går i gang.

Endnu et afsnit af Horton Sagaen er slut, og efter reklamerne er der Ricki Lake. Det kan jeg altså ikke bære at se lige nu – det er ligesom lidt for virkeligt. Alle de folk med forliste parforhold – forliste skæbner. Det minder mig for meget om mig selv. Der er jo også vasketøj, der skal ordnes og aftensmad, der skal forberedes. Tænk, hvis mit liv var lidt mere som i de der serier.

På kommoden står et billede af Bent og jeg... det er fra 10. klasse. Vi gik i klasse sammen, og var kærester allerede da. Vi kommer jo begge fra øen og er rigtig glade for hinanden. Vi ser så lykkelige ud på det billede – det siger folk altid, og da min mor så det billede, vidste hun, at det skulle være Bent og jeg. Vi blev gift i kirken, købte hus og fik en datter, Louise.

Jeg ville aldrig være Bent utro... det er jo sand kærlighed. Ingen mystisk fremmede kunne forføre mig fra den mand jeg elsker... eller er jeg virkelig så standhaftig? Det kan jo ske for den bedste, at de møder en mørk og charmerende fremmede. En kvindebedårere, der uden tanke for husfred og konsekvenserne forførte en. En hed romance, der foregik i al hemmelighed. Sene aftenmøder og nætter på hoteller i storbyen – der hvor Michael er fra. Er han ikke lidt sådan en type... skuespiller og brandcharmerende. Han har garanteret erobret mange kvindehjerter, før han erobrede Camillas hjerte, men siger de ikke om sådan nogen, at de aldrig kan få nok – er han i virkeligheden på jagt efter den næste hede romance? Ville han feje mine ben væk under mig, hvis han fik chancen?

Så ville Bent være nødt til at vise sig, som den mand han er. Han ville tage kampen op mod charlatanen og tilbageerobre min kærlighed – og min krop. Sand kærlighed fornægter sig ikke.

Det kunne også være, at man blev forført af den forbudte kærlighed med en fra sit eget køn... en smuk sensuel kvinde, der forstod den kvindelige krop. Kendte alle ens forbudte tanker og lyster og som kunne forløse dem. En kvinde som Kirsten, der selv er fanget

i ægteskabets kedsommelige lænker. Nogen gange, når vi kigger på hinanden, tror jeg, der er noget... er det forkert af mig at være draget mod det forbudte – og er det utroskab?

Vi mødes i forsamlingshuset til kaffe og kage hver uge... det er rart at komme ud, og få set noget til de andre. Jeg ved godt, at Kirsten synes, at jeg godt kunne oppe mig lidt med bagværket – jeg mangler bare inspirationen. Så kommer Kirsten med nogle kommentarer, men det er vel bare fordi, hun interesserer sig for mig – er det ikke? Kirstens hånd strejfede min under sidste hyggeaften. Det sendte en mærkelig strøm igennem mig. Føler hun det samme? Michael er altid med til hyggeaftnerne... han er så bedårende. Han har virkelig talent – han er så meget mere spændende end Bent er – hvorfor kan Bent ikke se, at jeg er i fare for at blive forført?

Louise er ved at være voksen – hun skal snart giftes med Jens Lindqvist – æbleavlerens søn. Så snart hun fylder 18 år, her til foråret, skal brylluppet stå. Det er dem selv, der har bestemt det. Nogen gange bliver jeg i tvivl om, hun gør den samme fejl som mig. Eller jeg har jo ikke begået en fejl, men nogen gange fortryder jeg, at jeg ikke oplevede mere af verden inden ægteskabets tryghed – så havde jeg måske ikke længtes sådan mod det nu. Hun har brug for at udfolde sig – tage til Paris og møde mystiske fremmede. Når hun så har opdaget verdens ondskab og fare, kan hun langt bedre værdsætte de trygge rammer herhjemme. Jeg ved godt, Bent ikke er enig – ja, der er nok ikke nogen på øen, der er enige, så jeg holder det for mig selv... jeg vil jo ikke skabe problemer.

Fakta: 41 år, uuddannet husmor, boet på øen hele sit liv.

Dit krisepunkt

Gitte bringes nærmere krisepunktet, når andre minder hende om, hvor kedeligt hendes liv i virkeligheden er. Hun bliver positivt forstærket når hun sætter sig et mål og bevæger sig imod det; Det er dog ikke nemt for denne vægelsindede husmoder.

Relationer

Kristian Pihlmann – 71 år: Han er altid flink til at komme for og drikke en kop kaffe med mig. Det er rart, så er man ikke så alene, og så er der da også sket noget den dag. Han er god til at lytte og giver også nogle gode råd. Han skulle næsten have haft sit eget talkshow.

Kenneth Bro Jensen – 33 år: Han er pæn. Han er også præst og soldat ligesom John fra Horton. Gad vide, om han nogensinde har været i kamp – måske været nød til at skyde nogen. Det ville være spændende – og intenst. Det er vildt, at vi har sådan en på Lillø, mon han stadig har sin uniform?

Lars Bjarne Hansen – 42 år: Han er et rigtigt mandfolk. Det er sådan nogle håndværkere. Han siger altid sin mening. Det er sjovt, at sådan en mand som ham har fået sådan en tøsæt knægt.

Solveig Hansen – 41 år: Jeg kan rigtig godt lide Solveig, og jeg ville ønske, at jeg havde lige så pæn en have som hende. Jeg har tænkt på at spørge hende om, hun vil hjælpe mig med forhaven her til sommer.

Claus Hansen – 17 år: Han er kunstner og bøsse, men det hænger jo også sammen. Selvom han ikke helt er sprunget ud af skabet endnu.

Ole Nielsen – 46 år: Det er imponerende, at han på samme tid kan have så mange jern i ilden og samtidig få det til at virke med familien derhjemme.

Lisbeth Nielsen – 39 år: Lisbeth er altid sød til at tilbyde sin hjælp, og jeg har ikke ville sige ja indtil nu. Men Louise kunne godt bruge noget hjælp til brylluppet med Jens. Jeg vil høre om, hun ikke vil hjælpe med alle forberedelserne. Der er mange ting, der skal laves allerede nu.

Morten Nielsen – 18 år: En rask dreng, der forstår at tage fat. Han er altid hjælpsom.

Anne Mette Nielsen – 16 år: Sød og lidt stille pige.

Camilla Lund Østergaard – 32 år: Hun er et farvestrålende sus fra storbyen. Der er altid liv omkring hende. Hun har så travlt, gad vide, hvornår hun vil have nogle dejlige unger?

Michael Løvche – 30 år: Han er altid charmerende og sød til at komme hen og snakke til os tøser ved hyggeaftnerne. Men jeg ved, at det bare er påskud for at snakke med mig. Jeg har lagt mærke til, hvordan han kigger på mig. Jeg synes egentlig ikke, han synger så godt, men han bliver så glad, når jeg roser ham.

Sven Vagn Lindqvist – 52 år: Det er godt nok mærkeligt, at så mange mennesker vil have Svens æbleeddike her fra Lillø. Han arbejder godt nok også hårdt, men jeg synes nu ikke, at det er så særligt, som de alle sammen siger. Det er bare æbleeddike.

Kirsten Lindqvist – 43 år: Hun keder sig ligesom jeg gør. Hun bemærkede min læbestift, mit hår og min blondetop ved sidste sammenkomst. Hun ser det, Bent ikke ser. Og jeg bemærkede også, hvordan hendes hånd strejfede min, da jeg rakte ud efter et stykke af hendes æbletærte.

Jakob Lindqvist – 24 år: Ansvarsfuld. Pligtopfyldende. Så ung og allerede så dramatisk et liv. Det kan godt være, at det ikke er rart, men det er spændende, og nogen gange skal man igennem nogle prøvelser. Jo voldsommere ting man gennemgår, des mere lykke får man til sidst.

Jens Lindqvist – 19 år: Hvor er det dog romantisk, at de ligesom Bent og jeg skal giftes unge og smukke.

Bent Møller – 44 år: Vi har det rigtig rart sammen Bent og jeg. Vi kan tale om alting, der er ingen hemmeligheder og mystik mere.

Louise Møller – 17 år: Bent og jeg blev gift tidligt, måske for tidligt. Gad vide om hun er klar over, hvad det indebærer?

Josefine Juul Thomsen – 34 år: Hun skriver nogle fantastiske bøger, jeg har læst flere af dem. Hvor mon hun får inspiration fra?

Jytte Nystrup – 56 år: Det ville aldrig være gået så galt med Mette, hvis Jytte havde gjort sin pligt som mor og taget en snak om, hvad et ægteskab er, med hende inden de nåede til bryllupsdagen. Men det kan Jytte måske ikke – hun har vist aldrig været gift. Mon Mette nogensinde har mødt sin far – stakkels barn.

Mette Nystrup – 24 år: Hende og Jakob var sådan et smukt par. De passede så godt sammen. Måske har hun bare rendt hornene af sig – hun var så forfløjen, så spontan. Tog aldrig rigtig ansvar. Nogen gange bliver kærlighed stærkere af adskillelse.

Rune Petersen – 28 år: Han passer på forsamlingshuset, en sød fyr.

Jakob Lindqvist

Han snusede ind. Den duft er ikke til at glemme – hans mors fantastiske kogekunst. Jacob sparkede skoene af, gik ud i køkkenet og vaskede sine hænder før de skulle spise.

–”Mmm... det dufter fantastisk, hvad er det?”

–”Det er sprængt oksebryst, det ved du da godt.”

–”Jep, min favorit ret.”

Hun smilede hjerteligt.

–”Er der også peberrodssovs til?”

–”Nej, du ved godt, at din far hverken kan lide smagen eller lugten af peberrod.”

–”Jeg er ellers helt pjattet med din peberrodssovs.”

–”Det kan godt være, men nu bliver det altså en opbagt hvid sovs i stedet, Jakob.”

–”Det var en skam. For jeg vil ikke spise andres peberrodssovs end din. Ingen kan lave den som dig, og så minder det mig om barndom, jordbær og dengang alt var, som det skulle være.”

–”Jakob, du ved godt, at jeg ikke bryder mig om at gøre din far vred.

–”Ja, selvfølgelig ved jeg det, og du skal da ikke lave en fjollet sovs for min skyld, mor.” Han tørrede sin hænder og gav hende et kram. Ti minutter senere blev aftensmaden serveret. Kirsten havde lavet peberrodssovs. Sven blev vred. Lussingerne faldt med det samme. Så satte de sig alle om bordet og spiste. På trods af de brændende kinder, smilede hun til ham: For-hans-skyld-smilet.

Lige siden Edens Have har der bag enhver mands fejltrin, fejltagelse eller fallit stået en kvinde.

Jeg tror stadig, jeg afskyr hende lige så meget, som jeg gjorde den dag i kirken. Følelserne inden i mig, der gik fra glæde til bekymring, fra bekymring til frygt, fra frygt til vrede og fra vrede til had.

Jeg kan uden at tøve sige, jeg hader Mette.

Enhver kvinde, ja enhver person her på øen, kan med rette grine af mig, for at stole på en af det køn. Jeg ville give hende alt, og hvad gjorde hun – forlod mig ved alteret.

Jeg har kendt hende hele mit liv. Vi er jævnaldrende, voksede op sammen og gik i skole sammen. Pludselig var vi voksne, og jeg

opdagede, at hun faktisk var en smuk og begavet kvinde. Hendes egenrådighed og frisind tændte noget i mig. Hun var ikke blevet formet af en god solid opdragelse, ligesom jeg. Hun havde nok aldrig fået en på siden af hovedet for at være uartig. Hun var ligesom fri på en eller anden måde.

Vi havde været i Svendborg på gymnasiet. Vi fulgtes altid derind, og denne dag var ikke så meget anderledes end de andre. Vi tog færgen hjem og sad og snakkede om løst og fast. Tilbage på Lillø gik vi fra færgen og op til byen. Næsten hjemme kiggede hun pludselig på mig med det der mærkelige sprælske blik i øjnene. Hun ville vise mig noget, og jeg fulgte hende ud i skoven til den gamle gravhøj, hvor skoven var rigtig tæt. Det var helt stille, og vi kiggede på hinanden. Jeg havde ofte kigget på hende – skjulte blikke. Hun var lækker – ingen tvivl om det. Mange drenge kiggede efter hende, og jeg havde da også haft min dagdrømme – og natlige drømme, om hun mon var lige så lækker, når man kom helt tæt på.

Hun kiggede mig dybt i øjnene tog min hånd og sagde, at vi vist begge to var lidt vilde med hinanden. Og ja, det er rigtigt, vi havde snakket meget sammen. Jeg ved ikke, om jeg var vild med hende, men jeg benægtede det ikke.

Hun sagde, at hun var helt vild med den måde, hvorpå jeg altid var så galant. Jeg var ikke bare ude efter at komme i bukserne på hende – ligesom de andre. Jeg rødmede lidt ved hendes umiddelbarhed, men jeg voksede også under complimenten.

Jeg havde engang givet nogle dumme fyre ind i Svendborg ren besked, da de kom med nogle upassende bemærkninger til Mette, en dag vi var taget på værtshus. Sådan noget ved min far selvfølgelig ikke noget om, men man er vel ung, og så går man jo på druk i gymnasiet.

Hun lænede sig frem mod mig, og kyssede mig. Hendes kys var fantastisk. Jeg havde aldrig været sammen med en pige før... jeg havde ikke rigtig haft tid til festerne, med arbejdet på gården og alt det. Hun virkede, som om hun vidste, hvad hun lavede, da hun løsnede mit bælte, og den eftermiddag på det sommervarme græs, glemmer jeg ikke. Jeg nåede dog at tænke, at hun vist ikke var en helt dydig pige – slet ikke skulle det vise sig.

Vi var kærester i resten af gymnasietiden, og hun lærte også mine

forældre at kende. De havde ikke talt så meget sammen før. Mettes mor er jo sådan en flipper, og det gider mine forældre ikke. Men jeg var forelsket, og mine forældre accepterede det.

Jeg har ikke nærmet mig en pige siden den dag ved alteret. Jeg koncentrerer mig om arbejdet nu. Jeg skal vel have en kone, så jeg kan få nogle børn og fører arven videre engang, men jeg bliver vred bare ved tanken om den dag stadigvæk... så ikke endnu.

Vi laver æbler – de bedste æbler i landet. De bliver især brugt til at fremstille æbleeddike, det bruges til madlavning og er faktisk gået hen og blevet en delikatesse.

Vi tjener godt på det, og nu er jeg glad for, at Mette ikke fik del i de penge. Det havde hun godt nok ikke fortjent.

Vi mødtes aftenen før brylluppet. Jeg ved godt, man ikke plejer at gøre det – uheld og alt det, det kan være de har ret. Hun ville fortælle mig, at hun synes, at vi skulle flytte til fastlandet. Jeg var uenig, men hun var ikke til at tale fornuft med. Jeg blev vred, hvorfor skal hun bringe sådan noget op på sådan en vigtig aften. Jeg tog fat i hende, jeg plejer ellers ikke at være som min far. Hun fik nogle blå mærker... troede det ville få hende på plads, men det virkede øjensynligt ikke – siden da, har jeg holdt mig fra at være voldsom – ord er så meget bedre til at skade andre.

Kirsten Lindqvist, min mor, sætter en ære i rent vasketøj, og hun ved, at man ikke hænger sit snavset vasketøj til skue for naboerne. Lindqvist er et velansat navn på øen, og sådan skal det forblive – for at bruge min fars ord. Min far er en dygtig æbleavler, men han kan ikke klare, når noget ikke går på hans måde. Han tævede os drenge, da vi var små, og han tæver stadig min mor. Hun finder sig i det, sådan er kvinder.

Min mor havde nægtet mig at lave småkager – jeg var vel 13 år. Jeg syntes, det var uretfærdigt, så jeg gik ud og svinede min mors vasketøj til. Jeg vidste godt, at min far ville blive arrig, og jeg kan ikke undsige mig en hvis fryd, da jeg kunne høre min far være i gang med bæltet. Næste dag fik jeg småkager. Min far har ret – kvinder skal kende deres plads.

Min mor havde været i gang med sit evige snagen i mit kærlighedsliv – hvad er der at snage i, jeg har jo sagt jeg ikke gider det. Hun skulle tage at holde sin kæft nogen gange.

Forleden skulle vi have nogle sprængt oksebryst. Min far elsker opbagt hvid sovs, men jeg er mere til peberrodssovs. Han havde udtrykkeligt sagt til hende, at det skulle være hvid sovs. Jeg fik hende selvfølgelig overtalt, hun gør som jeg siger, også selvom jeg ikke slår hende ligesom far – hun kan ikke stå for mig, så hun lavede peberrodssovs. Den var fantastisk god, men endnu bedre var min fars ansigtsudtryk, da han opdagede det.

Min lillebror, Jens, skal giftes. Han er lidt af et pjok, men det er nok dårlig indflydelse fra Ole Nielsen, Brugsmanden som han arbejder for. Eftersom min lillebror har mere travlt med at dagdrømme end den virkelige verden, er han ved at blive gift med den mest besidderiske og bestemmesyge lille møgso, jeg længe har mødt. Hun er ude efter pengene, tror jeg, eller at brænde ham af ligesom Mette. Og min bror magter ikke at sige fra... jeg tror sgu ikke engang, det er med hans gode vilje, at de er kærester.

Jeg vil vædde med, at jeg kunne få hende til at være utro med mig. Det ville bevise overfor Jens, at det er et dårligt valg, og så kan jeg spare ham at trækkes med hende. Jeg er ikke meget for alt det med piger, men åbenbart kan de jo lide mig... men sådan er de jo – de tænder på galante mænd, der ikke er bange – ligesom mig. Det er ikke for sjov, man siger det svage køn.

Det er uretfærdigt, at jeg er endt med at være morskab for hele øen på grund af den dumme so. Jeg ville ønske at jeg kunne gøre gengæld – gøre hende så ulykkelig, at hun aldrig ville se på en mand igen... jeg er efterhånden ligeglad med, om det er hende det går ud over, det her burde bare gå ud over nogen andre end mig.

Fakta: 24 år, arbejder på fars gård, single, boet på øen hele sit liv.

Krisepunkt

Jakob bringes mod krisepunktet, når kvinder kritiserer ham men bekræftes positivt, når han får ros af kvinder.

Relationer

Kristian Pihlmann – 71 år: Kristian er heldig. Han har udstået sin tjeneste for kvindeskønnen, og nu er hans hustru død. Det er mange år siden, og han lever nu som han har lyst til. Jeg kan godt lide at snakke med ham, jeg tror, han forstår mine frustrationer.

Kenneth Bro Jensen – 33 år: Jeg ved ikke om man ligefrem kan kalde ham præst, han har mere travlt med at føle og hygge end frelse. Mærkeligt, når han har været udsendt som soldat – jeg troede, at de var mere hærdede.

Lars Bjarne Hansen – 42 år: Hans søn er bøsse, mon ikke Lars Bjarne i virkeligheden selv gemmer noget i skabet.

Solveig Hansen – 41 år: Hvis min mor, var lige så fandens omklamrende, var jeg nok også blevet som Claus. Hun har ødelagt ham. Jeg er vel bare heldig.

Claus Hansen – 17 år: Han er tydeligvis bøsse. Jeg kan respektere, at man fravælger kvinder, men at man selv vælger at være en kvinde... der er intet mand i ham.

Ole Nielsen – 46 år: Stille og rolige Ole. Vil så gerne stille andre tilfreds. En slave for sin kone. Men let at hundse med.

Lisbeth Nielsen – 39 år: Hun er doven og deres hjem er aldrig beskidt – men heller ikke rent. Måske er det derfor, at der sjældent er nogen, der bliver inviteret derved. Hun griner lidt for højt.

Morten Nielsen – 18 år: Simpel, grov og meget tilgængelig.

Anne Mette Nielsen – 16 år: Stakkels lille Anne Mette. Ingen ser hende. Hun ville falde pladask, hvis man gav hende lidt opmærksomhed. Et uskrevet blad – nemt at præge. Far fandt også en, der var en del yngre end ham.

Camilla Lund Østergaard – 32 år: Smuk, stærk og minder alt for meget om Mette.

Michael Løvche – 30 år: Sjov og showbiz, mon ikke hans kæreste er en lige lovlig stor mundfuld for et glansbillede som ham.

Sven Vagn Lindqvist – 52 år: Der jeg var barn, var jeg bange for ham. Da jeg var ung, forstod jeg ham ikke. Nu er jeg voksen, og ved han blot forberedte mig på livet. Jeg respekterer ham.

Kirsten Lindqvist – 43 år: Da jeg var yngre, havde jeg svært ved at forstå hende. Nu ved jeg, at min mor er en af de få rigtige kvinder.

Jens Lindqvist – 19 år: Jeg tror min mor, har haft lidt for stor påvirkning på ham. Han er kvindagtig og vag i sine meninger.

Bent Møller – 44 år: Han siger, hvad han mener, og det respekterer jeg. Men han burde blande sig uden om andre folks sager.

Gitte Møller – 41 år: Vulgær. Hvad er det for nogle blikke, hun sender mig?

Louise Møller – 17 år: Nævenyttige tøsebarn. Jeg skal nok vise Jens, at hun bare er en billig luder, der tror hun kan smygge sig ind i vores familie på den nemme måde. Hun skal ikke have lov til at ydmyge Jens, ligesom Mette ydmygede mig.

Josefine Juul Thomsen – 34 år: Hun er mystisk. Hun skriver bøger, men hvad får hun tiden til at gå med ind i mellem. Trivielt liv. Triviallitteratur.

Jytte Nystrup – 56 år: Jeg accepterede hende fordi hun er Mettes mor. Nu har jeg intet til overs for hende. Det er hendes skyld, at Mette blev, som Mette er.

Mette Nystrup – 24 år: Jeg troede vi skulle leve lykkeligt sammen for altid. Det ødelagde hun. Jeg vil ikke tabe. Hader hende. Begærer hende.

Rune Petersen – 28 år: Han arbejder her på øen og hjælper Kristian – fint nok.

Jens Lindqvist

De smuttede hurtigt ind på hans værelse. Det var nydeligt og rent som altid. Hans mor havde været i gang.

-”Hva Jens, skal vi ikke se en video. Der kommer ikke noget i fjernsynet i aften.”

-”Tjoo, det kan vi godt. Hvad skal vi se?”

-”Det ved jeg ikke, hvad har du lyst til? Hmm, lad os se, hvad du har, jeg efterlod også et par af mine videoer, sidst jeg var herovre.” Louise krøb ned på gulvet og fik videoerne frem fra TV-hylden. Hun sorterede hurtigt bunken og endte med en lille stabel. ”Der er Flygtningen, Titanic, Saving Private Ryan, Min bedste vens bryllup, American Beauty, din Batman-serie og Fire bryllupper og en begravelse, er der noget, du helst vil se?”

-”Jeg er nok ikke så meget til Titanic igen.”

-”Jeg gider ikke se action.”

-”Hvad så med American Beauty?”

-”Nej, jeg har hørt, at den skulle være dårlig, og Batman-serien tager for lang tid.”

-”Vi behøver da ikke se dem alle fire...”

-”Så du kan vælge imellem: Min bedste vens bryllup og Fire bryllupper og en begravelse.”

-”Tjaa, jeg ved snart ikke Louise. Jeg kan ikke rigtig bestemme mig.”

-”Ok, så synes jeg, at vi skal se fire bryllupper og en begravelse. Det er også ved at være lang tid siden, at jeg har set den sidst.”

Det passede ikke. Hun elskede den, og han blev lidt fjern i blikket, da den tonede frem på skærmen, men han smilede, da hun puttede sig ind til ham over på futonen.

Hvordan mon det føles at blive gift – bliver man så voksen og moden, eller er det bare det samme som nu?

Min far vil gerne have, at jeg skal være en rigtig mand. Det vil sige, en der kan tage fat, og som kan passe på en familie – tror jeg. Noget gange forstår jeg det ikke helt, det er et mærkeligt begreb – at være en rigtig mand, kan man være en forkert mand? Far slog os som små, når vi var uartige – jeg synes aldrig, vi var særlig slemme, men han har et hidsigt temperament. Derfor er det stadig forkert, er

han så en forkert mand? Eller måske en forkert far?

Min far synes vist, at Jakob, min storebror, er en rigtig mand. Han hjælper til på gården ikke ligesom mig, der er henne i Brugsen.

Det er vist fint nok, men jeg er jo ikke ligesom Jakob. Men så igen, Jakob har været så vred siden hele affæren med Mette, og hvis en rigtig mand er en vred mand, så tror jeg, at jeg springer over.

Louise har vist besluttet sig for, at jeg er en rigtig mand – ellers kan hun jo ikke gifte sig med mig. Det giver vel mening, men jeg har nu ikke følt mig bemærkelsesværdigt anderledes siden, at hun ved min 18 års fødselsdag proklamerede, at nu var jeg en rigtig mand.

Men hende om det, det er lettest bare at sige ja.

Brugsen var tom og det var mørkt udenfor. Det var tidlig morgen, og jeg havde lovet Ole at få sat vare op. Det er ikke så svært i bund og grund, det er bare at fylde op på hylderne, der hvor der mangler noget. Men så slog det mig, at måske stod varerne ikke på den smarteste måde. Det er vel mest praktisk for folk, hvis de varer, de skal bruge tit, står tættest på indgangen, så man hurtigt kan få fat i dem, men lige nu stod de bagerst. Det kunne selvfølgelig også være smart på den måde, for så får man folk hele vejen ind igennem butikken, og så kan det jo være, at de får set nogle flere varer og får lyst til dem, men så igen; de kender jo alle sammen butikken, så de ved nok, hvad der er her. Men så er der jo også turisterne... men de køber ikke de samme varer...

Stille og roligt gik jeg og baksede med en idé til at revolutionere Brugsen på Lillø, men jeg kunne ikke nå til enighed med mig selv om, hvad der ville være bedst. Ja, faktisk blev jeg nok så optaget af tankespindet, at jeg ikke opdagede, at klokken var blevet 9, og at vi havde åbent. Ole var dukket op og stod og bankede på.

Ole bliver aldrig vred, men man kunne godt se, at han var lidt træt, da han prøvede at finde ud af, hvorfor jeg ikke havde fået sat varerne op – de siger altid, at jeg tænker for meget.

Jeg skal giftes. Det er mærkeligt, før min bror og alt muligt, men det var selvfølgelig også meningen, at han skulle være gift nu, hvis ikke Mette havde efterladt ham ved alteret. Jeg tror nu ikke Louise gør det samme ved mig – det er jo mest hendes idé alt det her ægteskab. Jeg er faktisk lidt træt af, at det bare er endt sådan her.

Jeg føler mig næsten som en kvinde i middelalderen, der er blevet lovet bort – det har min mor stået for, til en ukendt prins. Altså ikke at Louise er ukendt, jeg har kendt hende i mange år, og vi har jo også været kæresten i over to år. Det er slet ikke det, men jeg synes aldrig, jeg har sagt, at jeg gerne vil giftes.

Far siger, at jeg skal lære at træffe mine egne beslutninger, men det kan han sagtens sige, han er ikke kæresten med Louise. Misforstå mig nu ikke, hun er rigtig sød - hun kan bare godt lide at bestemme.

Jeg tænker nogen gange på fremtiden... eller det vil sige, jeg tænker tit på fremtiden. Jeg kunne tage til København og læse på universitet, måske filosofi eller sådan noget. Min far sendte mig på handelsskole, nu hvor jeg skulle arbejde i Brugsen, men jeg tror altså jeg lidt mere er til at tænke over livet end at sælge tyggegummi. Det har jeg selvfølgelig ikke fortalt ham, de vil jo gerne have, at jeg bliver. Jeg tror heller ikke Louise vil til København. Hun vil vist gerne blive på øen og stifte familie, men vi er altså kun 19 og 17, er det ikke lidt tidligt?

Sådan må det jo nok bare være, min mor ville simpelthen blive så ked af det, hvis endnu et bryllup gik galt – så må vi jo se, hvad der sker. Måske kan jeg få overbevist Louise om, at vi ikke skal stifte familie nu, vi kan jo også vente med at blive gift, det er ikke det samme som at aflyse. Hun fylder 18 her til foråret, og der er brylluppet sat... der er godt nok ikke længe til. Præsten ved måske, hvad der er det rigtige at gøre...

Fakta: 19 år, brugslærling, kæreste med Louise Møller, boet på øen hele sit liv.

Dit krisepunkt

Jens bringes nærmere sit krisepunkt, når andre træffer beslutninger for ham, men bekræftes positivt når det lykkedes ham selv at træffe en beslutning.

Relationer

Kristian Pihlmann – 71 år: Han er en flink mand. Jeg snakker nogen gange med ham. Det gode ved Kristian er, at det ikke gør noget, at

man reflekterer over tingene og snakker frem og tilbage over emnet for at komme frem til det rigtige. Han har jo masser af tid, siger han. Han har engang været gift. Måske skulle jeg snakke med ham om være gift.

Kenneth Bro Jensen – 33 år: Han er ung og fyldt med idéer om, hvordan det skal være på Lillø. Nu må vi se, om nogen af ideerne bliver til noget. Han er præst og har selv studeret, så ham må vide ret meget. Præster tænker da både over livet, lever det og hjælper folk med at leve det, så måske kunne han hjælpe mig med, hvordan jeg skal leve mit liv. Om ikke andet kunne han hjælpe mig med det med brylluppet, det er jo ham, der skal stå for det – vielsen altså.

Lars Bjarne Hansen – 42 år: Lars Bjarne ved altid, hvad der skal gøres, og han spørger ikke mig om det. Det kan jeg godt forstå, når en varmtvandstank er sprunget læk skal den jo bare fikses, men hvor har han lært altid at vide, hvad der er det rigtig i alle situationer?

Solveig Hansen – 41 år: Hun lytter tit på mine tanker. Hun synes, at jeg tænker så meget spændende men siger altid, at det ikke er nok at tænke over tingene.

Claus Hansen – 17 år: Det er svært for Claus. Alle siger, at han er homoseksuel, så det er nok rigtig nok. Hvordan mon han har fundet ud af det. Gik det bare op for ham en dag? Eller har han været sammen med en mand her på øen? Nej... det må nok have været inde i Svendborg, jeg kan ikke forestille mig, at nogen af de andre fyre og mænd er til fyre og-eller mænd.

Ole Nielsen – 46 år: Jeg er i lære ved Ole... det er sådan et lidt mærkeligt udtryk, for jeg ved ikke, hvor meget jeg lærer. Ud over at jeg skal lade være med at tænke over tingene, er det ikke lidt mærkeligt? Jeg tror ikke, Ole tænker specielt meget over sit liv.

Lisbeth Nielsen – 39 år: Tænk at man kan være så glad for at være husmor.

Morten Nielsen – 18 år: Bent siger, at han er praktisk begavet. Han er i hvert fald ikke bogligt begavet.

Anne Mette Nielsen – 16 år: Jeg kan godt lide Anne Mette. Hun afbryder mig ikke, når jeg snakker.

Camilla Lund Østergaard – 32 år: Jeg tror, Camilla er sådan en, der gør ting. Hun er altid i fuld fart. Hun har boet i København, måske hvis jeg snakkede med hende om det, ville jeg vide om, det var noget for mig.

Michael Løvche – 30 år: Han synger og danser til den store guldmedalje. Har sådan nogle kunstnere ikke altid et kald til at optræde. De ved ligesom bare, at det er det rigtige for dem at gøre. Det må være befriende.

Sven Vagn Lindqvist – 52 år: Det er min far. Nogen gange tænker jeg, at jeg har arvet alle de tanker, han ikke havde brug for. Nogen gange siger han, at jeg minder for meget om min mor – er det så hendes tanker jeg har arvet?

Kirsten Lindqvist – 43 år: Min mor har altid så travlt med at gøre alting rent, så det er perfekt. Det er nok min far, der gerne vil have det. Nogen gange kunne jeg godt tænke mig, at hun havde tid til bare at snakke med mig, men så ville alting ikke være perfekt, og så ville der falde brænde ned. Han slår stadig mor, det er ikke noget, vi taler om.

Jakob Lindqvist – 24 år: Jakob er den gode søn – jeg er den fortabte.

Bent Møller – 44 år: Bent tænker ikke så meget over tingene, han har allerede svarene på alting. Det er ikke altid det svar man vil have, eller det rigtige svar, men det er det man får.

Gitte Møller – 41 år: Vi kan altid snakke sammen om noget, der er fuldstændig uinteressant. Hun ser serier og interesserer sig ikke så

meget for det virkelige liv. Dræbende kedelig.

Louise Møller – 17 år: Min søde kæreste... øhh forlovede. Jeg kan virkelig godt lide hende.

Hun har rigtig mange gode idéer og er god til at føre dem ud i livet... så det er lettest bare at være enig.

Josefine Juul Thomsen – 34 år: Jeg har læst nogle af hendes bøger. Louise kan bedre lide dem end mig. De handler også mest om mystiske og stærke kvinder, der går så grusomt meget igennem for at finde kærligheden selv.

Jytte Nystrup – 56 år: Gammel hippie. Meget hyggelig. Sætter kulør på øen. Hun har nogle vilde idéer, hvis jeg nævnte dem for min far, ville han flippe helt skråt.

Mette Nystrup – 24 år: Mette var smuk, stærk og spontan. Hun mindede ret meget om Jytte. Jakob minder ret meget om far, det er da klart de ikke passer sammen.

Rune Petersen – 28 år: Hjælper Kristian med det praktiske. Flink fyr. Jeg har snakket lidt med ham om Svendborg, der kommer han fra.

Josefine Juul Thomsen

*Han lignede en græsk yngling, som han lå der nøgen, med lag-
net halvt hen over sig og håret klæbende til panden, huden som
glinsede og øjnes vilde glød. Han var altid smukkeste lige efter at de
havde dyrket sex. Hun lod sin hånd glide ned af hans kind, hals og
leger med de få hår der var på hans brystkasse.*

–"Var det godt?"

*–"Fantastisk." Hun måtte huske dette øjeblik og gemme til en bog.
Til en bog langt ude i fremtiden.. Hun fniste lidt.*

–"Hvad tænker du ?"spurgte han lidt nervøst.

*–"Hvad de dog ville sige, hvis de vidste hvad vi laver. Hvordan jeg
hjælper dig med at finde din digtersjæl frem " Hun smilede sjofelt
og lod sin hånd glide ned imellem hans ben. Han smilede og
stønnede ved hendes berøring.*

*–"De ville kræve beviser. Ingen vil tro det. Min røvsexede muse..."
Hans drengede og evige liderlighed fik hende til at føle sig smuk, og
den måde han både ømt og krævende dyrke sex med hende gjorde,
at hun ønskede at hun kunne stoppe verden. Stoppe den lige dér; i
den opslugende følelse af sammenhørighed.*

–"Vil du have mere?" Hans stemme var drillende.

–"Giv mig lige en pause, Don Juan"

*Han lagde sig ind til hende. Hun kunne høre hans vejrtækning. Hvor
var han dog levende.*

Jeg har altid skrevet om det, men jeg havde aldrig i min vildeste
fantasi troet, at det skulle ramme mig – den altoverskyggende for-
nuftsstridige kærlighed.

Det meste af mit 34 år lange liv har jeg boet i det indre København,
hvor jeg også er født, opvokset og har studeret. Jeg læste littera-
turvidenskab; litteratur har altid været min store lidenskab, og nu
lever jeg af at skrive. Jeg udgav min første bog nogenlunde samti-
dig med, at jeg blev færdig på universitetet. En kærlighedsfortælling
der primært ramte de kvindelige læsere. Det er også til kvinderne,
jeg skriver. Om de drømme og ønsker vi har, og om rent faktisk at
udleve dem.

Det var da også en drøm, da jeg først kom til Lillø. Jeg havde en

enkelt gang været på ferie dernede i mine barndomsår, og jeg huskede det som et roligt sted med en fantastisk natur. Meget mere inspirerende end storbylarmen. Et sted hvor jeg kunne tage hen og udvikle min litteratur og skrive om noget nyt. København er så skide indspist, når man først har boet der længe nok. Jeg havde brug for et indskud af noget naturligt og ærligt.

Det var som benene blev fejlet væk under mig, da jeg steg af færgen i Lillø Havn. Ikke mindst af blæsten, der fejede ind over kysten fra det Sydfynske Øhav.

Jeg så ind over den mest bedårende og naturskønne ø med små huse spredt ud over det skovfyldte landskab. Jeg vidste med det samme, at her skulle jeg bo.

Jeg tog op og kiggede på huset, der lå afsides og ud til vandet – fuldstændig ro! Det havde ligget der i over 100 år, og man kunne mærke at historien emmede ud af bjælkerne og murværket. Jeg vidste, at her hørte jeg hjemme. Så jeg underskrev kontrakten med det samme, og inden der var gået en måned, havde jeg solgt min lejlighed på Frederiksberg og boede i mit nye hjem.

Den første nat var et fuldstændigt chok. Storbyens lyde var væk, og det eneste jeg kunne høre var havets skvulpen og vindens susen. Jeg var helt alene, uden en sjæl jeg kendte, på en fremmede ø.

Følelsen af ensomhed overrumplede mig – jeg havde aldrig før følt mig så fjernt fra alting.

Tænk, hvis jeg ikke lærte nogen af kende. Tænk, hvis jeg havde truffet det forkerte valg. Tænk, hvis jeg skulle blive helt alene herude i ingenting.

Jeg var dødsensangst og fik ikke sovet den nat.

Jeg besluttede mig for, at jeg var nødt til at lære nogen at kende. Jeg fik hurtigt truffet Kristian Pihlmann, den ældste mand på øen og derfor også den naturlige autoritet. Han er en af de mest behagelige mennesker, jeg har mødt og er meget venlig overfor mig. Det lader faktisk til, at han acceptere mig, selvom jeg kommer fra storbyen. Desværre var det sværere med de andre. Jeg har aldrig rigtig fået brudt isen til mange af dem, og jeg tror, at de synes, jeg

er for storbyagtig til dem.

Så jeg følte mig stadig ensom, Kristian Pihlmann besøgte mig engang imellem, drak en kop kaffe og sludrede, men mange af dagens timer brugte jeg helt alene. I det mindste var det da godt for min forfattervirksomhed, jeg skrev for at holde de dumme tanker væk, men det var svært... svært at skrive hele tiden og svært at være alene... indtil jeg mødte Claus.

Det var en sensommeraften, og jeg var ude at gå. Den vestvendte strand på Lillø, hvor mit hus ligger, er noget af det smukkeste man kan forestille sig i timerne lige inden solnedgang. Især på en aften som denne, hvor de bugtende skyer fangede den dybe sensuelle farve af solens sidste stråler. Der var en let brise fra havet, og den lune vind strøg sig igennem mit hår og over min krop. Jeg havde bare en let dybviolet hørnederdel og en tynd hvid bluse på. Det var en mild sommer og jeg vidste, at ikke bare vinden, men også vandet var lunt.

Jeg var altid alene på stranden på denne side af øen, ja det var nærmest som en personlig strand, så jeg smed hurtigt tøjet og sprang i. Ganske nøgen, men hvad så, ingen kunne se mig... troede jeg.

Jeg nød det salte vands bevægelser om min krop og den fuldstændige frihed af at være nøgen. Efter nogen tid svømmede jeg ind mod stranden igen, og da vandet blev for lavt til at svømme, rejste jeg mig og gik ind mod stranden, mens vandet dryppede af mig. Da så jeg ham for første gang, altså så ham rigtigt. For jeg havde da set ham nede i den lille by, men der havde det været anderledes.

Han sad og malede solnedgangen længere henne ad stranden... havde han sidder der hele tiden – han måtte have set mig. Han virkede meget optaget af maleriet, men det virkede også påtaget. Mon han holdte øje med mig, mon han gjorde det lige nu.

Tankerne for igennem mig. Jeg havde normalt ikke noget mod at vise min krop frem. Jeg er ganske stolt af den, alting er fast og sidder som det skal. Men ham, der sad der og malede, var Claus Hansen, en ung fyr inde fra byen – ja, jeg er garanteret dobbelt så gammel som ham. Hvad ville folk ikke tænke, hvis de hørte om det her. Vel sagtens, at jeg var løs på tråden eller sådan noget.

Så jeg skyndte mig at tage tøjet på og skulle lige til at gå, men så fór noget i mig. Jeg kunne vel lige så godt give mig til kende, så kunne det være at jeg i det mindste fik snakket med et andet menneske i dag.

Så jeg vinkede til ham og gik derhen. Han virkede noget overrasket og febrilsk, da han sagde hej. Jeg spurgte til billedet, og han virkede noget afvisende, men det lykkedes mig da et få et enkelt blik. Det var et meget smukt billede af solnedgangen, men med mig i forgrunden. Malet i al min nøgenhed. Jeg blev først lidt forarget, men også imponeret over kvaliteten af malearbejdet. Så jeg roste ham og sagde, at jeg da skulle være blevet stående dernede, så han kunne have arbejdet færdig. Det fik ham til at bløde lidt op, men han virkede stadig mærkeligt befippet. Da var det, at jeg opdagede, at den lyse trøje var blevet nærmeste gennemsigtig af at blive hevet over min stadig våde overkrop, og man kan vel ikke klandre en teenager som ham, for at have svært ved at abstrahere fra mine kvindelige former.

Så resolut smed jeg tøjet og fortalte ham, at han da skulle have lov til at male færdigt – der er ikke noget mærkeligt i, at male en nøgen model. I mit stille indre håbede jeg, at ingen kom forbi og så det her.

Det var som om min umiddelbarhed fik ham til at snakke, og pludselig var han ikke til at stoppe. Han fortalte mig om kunsten, sine drømme og sine håb. Tydeligvis havde han en kunstnersjæl, men den blev trampet på derhjemme. Han fortalte også, at alle troede, at han var homoseksuel, især hans far og mor. Det mente han ikke selv og at dømme på bulen i hans bukser, var han det nok ikke.

Der var en fantastisk forbudt og erotisk energi ved at befinde sig på en strand, badet i solens sidste stråler med en ung lidende kunster foran sig, der forevige ens skønhed. En energi der fik mig til at bøje mig ned over ham og kysse ham.

Vi elskede intenst og dybt i vandkanten, og aldrig før havde jeg oplevet noget så fuldstændigt og altopslugende som det. Og selv i dag, over et halvt år efter, går der sjældent en dag, hvor jeg ikke tænker på den scene.

Vi gik tilbage til mig og brugte resten af aftenen sammen. Jeg er sikker på, at vi begge havde en oplevelse af at passe sammen, af at gøre hinanden fuldstændige.

Han tog hjem og sov, men vi aftalte, at han skulle komme til mig igen næste dag. Og siden da, har vi brugt de fleste dage sammen.

Han er stoppet i gymnasiet, fordi han vil dedikere sig til kunsten. Det respekterer jeg, men det gør hans forældre vist ikke. De er vist i det hele taget lidt skuffede over ham, og ikke nok med det, så er de overbevist om, at han er homoseksuel. Bare at forestille sig at skulle gå og høre på det især i den alder. Men jeg ved da, at han ikke er homoseksuel, slet ikke...

Det er da også en svær situation, jeg har sat ham i. Han kan ikke fortælle sin venner eller nogen andre om os – hvad ville de ikke tænke. En 17-årig og en 34-årig sammen... han ville blive låst inde derhjemme, og jeg ville blive øens sociale udskud. Det ville ingen af os kunne bære.

Men hvad gør vi så? Vi kan ikke blive ved – eller kan vi? Nej, han skal væk fra øen og ud og opleve verden. Udleve sin kunst – det må jeg ikke stoppe ham i. Jeg er bange for, at han bliver hængende for min skyld, men det kan han ikke. Jeg er bange for, at han vil udbasunere det for hele verden – men det kan vi ikke. Han tænker ikke over, at vi skal bo her mange år endnu. Men jeg vil heller ikke undvære ham...

Fakta: 34 år, forfatter, hemmeligt forhold med Claus Hansen, flyttede til øen i 1998.

Dit krisepunkt

Konflikten, mellem hvad hun godt kan se er til hans bedste og hendes egne ønsker, er omdrejningspunktet i Josefines liv. Hendes svaghed og måden, at bringe hende til krisepunktet er, hvis hun mister kærligheden eller føler sig udstødt i det lille samfund. Hun styrkes, når hun bekræftes af de ledende kræfter på øen som en del af samfundet.

Relationer

Kristian Pihlmann – 71 år: Han er den eneste på øen, ud over Claus selvfølgelig, jeg kan tale med.

Kenneth Bro Jensen – 33 år: Jeg har ikke rigtig fået talt med ham

endnu, men vi er jævnaldrene, og han er heller ikke herfra. Har de ikke tavshedspligt? altså præster.

Lars Bjarne Hansen – 42 år: Han er en utiltalende mand, og jeg kan godt forstå, at Claus har det svært derhjemme.

Solveig Hansen – 41 år: Hun er vist meget velmenende og meget engageret både i hus, hjem og familie. Hun er så engageret med at gøre og fortælle det rigtige, at hun ikke lytter.

Har hun glemt, hvordan det er at være ung og have drømme?

Claus Hansen – 17 år: Min vidunderlige lille kunstner, hvor er det dog en skam, at han kun er 17.

Ole Nielsen – 46 år: Ole er meget vellidt her på øen. Måske er det fordi, han altid er den første til at melde sig til et projekt. Det kan folk godt lide. Ole er en af den slags mennesker, der smiler lige meget, om han skal male stakittet foran huset eller samle affald op på stranden.

Lisbeth Nielsen – 39 år: Hun er lige så livsglad som sin mand. Sød og hjertelig. Griner altid med på vittigheder og Michaels historier. Gad vide om hun virkelig er så glad?

Morten Nielsen – 18 år: Han er i den alder og i modsætning til Claus, hviler han ikke i sig selv. Claus er virkelig træt af ham, men det er Morten, der er den svage. En lille usikker dreng, der er bange for piger... kvinder.

Anne Mette Nielsen – 16 år: Lige så larmende som hendes mor kan være, lige så stille er Anne Mette.

Camilla Lund Østergaard – 32 år: Hun kan ligesom bedre end jeg med folk her på øen – selvom hun også er fra storbyen. På en eller anden måde har hun fået foden inden for.

Michael Løvche – 30 år: Skuespiller, entertainer og spasmager. Der er noget meget tilgængeligt og ubekymret over ham. Nærmest som

et stort barn. Gad vide om han nogensinde tager noget alvorligt.

Sven Vagn Lindqvist – 52 år: Han er Lilløs svar på Morten Korchs godsejer.

Kirsten Lindqvist – 43 år: Venlig, elskværdig, fejlfri, sød, næsten for sød. Det er noget, jeg ikke kan sætte fingeren på, noget der er forkert.

Jakob Lindqvist – 24 år: Flot, galant, handlekraftig. Lidt indesluttet. Der går nogle rygter om hans tidligere forhold. Det var vist en grim oplevelse for ham.

Jens Lindqvist – 19 år: Kender ham ikke rigtig. Virker venlig, måske lidt behagesyg.

Bent Møller – 44 år: Han er lige præcis den type, jeg forventede at finde her på Lillø.

Gitte Møller – 41 år: Jeg regner med, at hun læser mine bøger trofast. Hun går i hvert fald meget op i drama.

Louise Møller – 17 år: Dynamisk ung pige med ben i næsen, der ved hvad hun vil have, og det er åbenbart et bryllup her til foråret.

Jytte Nystrup – 56 år: En spændende kvinde. Kreativ og selvstændig. Sådan en der klare problemerne selv og ikke har brug for hjælp. Meget inspirerende.

Mette Nystrup – 24 år: Er det ikke hende, der havde et forhold med Jakob?

Rune Petersen – 28 år: Ung fyr fra Svendborg, der hjælper Kristian med det praktiske, så han kan blive boende på øen trods sin alder.

Jytte Nystrup

Rytmen fra drejeskiven var fast, og med års sikkerhed og træning, centrerede hun leret. Pressede sin tommelfingre ned i lerets midte og trak ud. Med den ene hånd støttede hun siden, mens den anden trak op og ud. En vase kom til syne ud af leret. Så den sidste detalje. Det afgørende punkt. En rystelse gik igennem hende, og vasen var igen en uformelig klump ler. Da hun kom til sig selv, steg hun ned, gik hen og vaskede hænderne, gik ud af værkstedet og ind i stuen. Hun tog telefonen og ringede op. Satte sig træt på den nærmeste stol, da der blev svaret.

-”Hej Mette-pige, det er mig mor.”

...

-”Har du det godt?”

...

-”Det var da dejligt, det skal jo også gøres.”

...

-”Ja, jeg ved godt, at det er lang tid siden, jeg ringede sidst, men der har været så meget at rende om. Undersøgelser og den slags, du ved.”

...

-”Ja... jeg ville ikke bekymrer dig uden grund, Mette, men både lægerne i Svendborg og i Odense siger, at jeg har kræft i bugspytkirtlen.”

...

-”Der er ikke så meget at gøre ved det Mette.”

...

-”Ikke andet end at få det bedste ud af den tid, man har tilbage.”

...

-”Et halvt år – måske mere, men jeg har brug for din hjælp.”

...

-”Tak, du er en skat. Jeg glæder mig også til at se dig på fredag.”

...

-”Ja, knus til dig også.”

...

-”Hej...”

Hun lagde røret på. Der var helt stille. Hun rakte ud efter pilleglas-set. Det stod ved siden af kalenderlyset. Kun et par dage endnu så kom Mette hjem.

Døden er en mærkelig ting. Det er det mest naturlige i verden, men alligevel kommer den bag på os.

Jeg kan bedst forklare det med leret. Når man arbejder med ler, tager man først den våde, klæge masse. Den er uformelig, men ikke formløs, og undefinerbar, men rummer kimen til at kunne blive uendeligt mange ting. På samme måde er det med os mennesker. Når vi fødes – små, forsvarsløse og bange – har vi kimen i os til at blive alting. Der er ingen grænser, men vi er heller ikke noget andet end det, der skal komme at blive.

Så puttes vi på drejebænken og under kyndige hænder formes vi. Ligesom jeg som forælder har formet Mette. I modsætning til leret, hvor det er de samme hænder hele vejen igennem, formes vores børn af mange hænder. Forældre, lærere, pædagoger, venner, kolleger og kærester.

Men som dem, der arbejder med ler ved, så går det ikke altid, som man først havde tænkt. Nogen gange vil leret ikke det samme som en selv, og en kande ender som en vase eller som noget helt tredje. Det er ikke det, man havde troet til at starte med, men det er måske endnu bedre, end det man havde forestillet sig. Min Mette er blevet så meget mere fantastisk en pige, end jeg havde turde håbe på.

Jakob havde forestillet sig, at Mette og dem skulle leve lykkeligt sammen til deres dages ende... problemet var bare, at Mette ikke var lykkelig. Jo, hun kunne da godt lide Jakob, men hun var også bange for ham. Han kan få det mærkelige blik i øjnene, hvor man ikke ved, hvad han kan finde på.

Jeg glemmer aldrig aftenen inden brylluppet. De havde skændtes. Jakob var vred over, at Mette ville væk fra øen og have en uddannelse – i hans verden skulle de giftes og overtage gården. Jeg tror, Mette prøvede at sige til ham, at det ikke gik, hvis hun skulle leve på hans præmisser. Jeg tror ikke, han hørte hende. Hun var rædselsslagen, da hun kom hjem, med blå mærker på håndledene og skuldrene. Jeg blev vred, men hvad kunne jeg gøre. Jeg sørgede for, at hun kom med færgen til fastlandet og pakkede hendes ting. Hun skulle finde sig selv. Jeg ved godt, at hun godt kunne lide, at lege med drengene, men derfor skal de stadig opføre sig ordentligt.

Hun boede hos venner i starten, men fandt hurtigt noget selv. Og nu har hun uddannet sig til sygeplejerske. Det er så flot af hende, det er rigtigt et arbejde for hende, at tage sig af andre, der har brug for det – det er meningsfyldt arbejde... at bruge sit liv på folk, der har brug for det... folk som mig.

Claus Hansen er et godt eksempel på et stykke keramik, der ikke blev som man troede. Hans far er håndværker, Lars Bjarne Hansen hedder han, og har vist boet her altid. Jeg husker ham i hvert fald fra, at jeg kom til øen i 70'erne.

Han var så stolt over lille Claus – i starten. Claus er ikke som de andre drenge. Han er ikke til fodbold eller håndværk og de siger, at han ikke er til piger. Visse vasse, og hvad så hvis han var til drenge eller til begge dele, han er stadig en sød knægt, og han besøger mig tit. Han skal være kunstner ingen tvivl om det, men det kan godt være svært her på øen – især med den far – at få lov til det... men så kommer han og snakker med mig. Jeg er måske ikke kunstner med stort K, men jeg arbejder da kreativt, så vi forstår hinanden.

Det er en hård tid de teenageår, det kan godt være, at jeg er ved at blive gammel, men jeg kan da stadig huske det. Han skal bare have tid og fred.

Mettes far var et kort bekendtskab. Det var 70'erne, og jeg var ensom. Der er selvfølgelig ingen på øen, der ved det. De tror, at hendes far er død, og at vi selvfølgelig var gift.

Den slags er anderledes andre steder end her på øen. Jeg boede i Odense dengang, og det var kun en kort affære, så blev han smidt på porten... han var ikke værd at samle på. Det er Mette til gengæld. Hun er det bedste, der nogensinde er sket for mig, og jeg er så glad for, at jeg har hende i denne tid.

Nogen gange viser et stykke keramik sig at have skjulte fejl. Det kan være en luftboble det forkerte sted, eller at leret har en urenhed. Man opdager det måske ikke i starten.. det ligner alle andre stykker keramik, men pludselig en dag så går det itu. Ud af det blå, uden varsel, og der er ikke noget, man kan gøre for at redde det.

Jeg var ved lægen inde i Svendborg. Jeg ville egentlig have besøgt Mette bagefter, men jeg kunne ikke... jeg var bare nødt til at tage færgen hjem. Jeg havde heldigvis ikke en fast aftale, så jeg behøvede ikke at konfrontere hende... men jeg ringede nogle dage senere – sådan noget tager lige noget tid at synke. Jeg har jo stadig ikke sunket det, og der er ingen andre end Mette, der ved det. Lægen sagde, jeg skulle dø. Så er det sagt! Gid det var så let at sige til andre her på øen.

Det er en uge siden, at jeg fik det at vide: En ondartet svulst i bugspytkirtlen – en af den slags man dør af. Lægen kunne ikke gøre andet end at sige det lige ud – jeg havde et halvt år igen.

Det får en til at tænke over livet – over hvad man har udrettet, hvor man står, og hvad man efterlader. Jeg er sådan set stolt nok over mit liv – men jeg har ikke lyst til at tage herfra.

Jeg må kunne snakke med præsten, Kenneth, men hvordan siger man sådan noget, det var svært nok at sige til Mette.

Hun var bundulykkelig, selvfølgelig var hun det. Vi har aftalt, at hun skulle komme over i dag, men nu er klokken ved at være mange. Jeg må hellere gøre mig klar til at komme derned. De snakker så meget, hvis man kommer for sent, og de har allerede nok sladder om mig. Mettes færge er nok forsinket – det er vel blæsten, men hun ved vel, hvor hun kan finde os – tingene ændrer sig ikke så hurtigt her på øen, og vi plejede også at mødes i forsamlingshuset, da hun boede her.

Jeg er glad for, at hun kommer hjem. Gud ved hvor svært det må være for hende at konfrontere sin fortid. Jeg må også indrømme, at jeg har haft dårlig samvittighed over at lade hende tage af sted dengang. Det må have hjemsøgt hende. Hun skulle måske have konfronteret dem dengang, men det kunne hun jo ikke. Det er i hvert fald godt, at hun kommer nu, selvom det bliver svært for hende at møde dem alle igen...

Fakta: 56 år, keramiker, ugift, flyttet til øen i 1977, bor alene.

Dit Krisepunkt

Jytte bringes mod krisepunktet, hvis hun føler, at hun har svigtet eller svigter sin datter. Hun forstærkes positivt af at opnå afklaring

om døden og fremtiden for sin datter, når hun selv er væk.

Relationer

Kristian Pihlmann – 71 år: Kristian er hyggelig gammel fyr. Vi taler tit over en kop kaffe om alt muligt og ingenting – og nogen gange rigtig vigtige ting. Jeg tror, han kender mig godt.

Kenneth Bro Jensen – 33 år: Han er ny på øen og et frisk pust efter den gamle præst. Hvad mon får en ung fyr, ugift, til at tage en stilling langt pokker i vold på en lille ø?

Lars Bjarne Hansen – 42 år: Jeg tror ikke han bryder sig om mig, og jeg bryder mig bestemt heller ikke ham på grund af den måde, han behandler sin søn på. Han bliver ikke mindre mand af, at hans søn ikke er som de andre drenge. Måske skulle nogen fortælle ham det.

Solveig Hansen – 41 år: Jeg tror Solveig gør sit bedste for at være en god mor. Hjemmelavet mad. Sunde økologiske råvare. Rent hjem. Ingen tilsætningsstoffer. Alt det lette ved at være forældre, men ikke så meget af det svære.

Claus Hansen – 17 år: Det er rigtig sødt og livsbekræftende, som en teenager kan køre på. Vilde idéer – nogle af dem bliver aldrig til noget. Troen på at man kan alting, og at alting er muligt. Hvor er det dejligt, at se ham eksperimentere. Måske skulle man presse ham til at tage standpunkt – det vigtigste er at vide, hvem man selv er.

Ole Nielsen – 46 år: Harmløs og skadelig. Nogen gange har han så travlt med alt muligt andet, at han ikke beskæftiger sig med det, der er vigtigt – menneskene omkring ham.

Lisbeth Nielsen – 39 år: Spøjs type. Kommer ikke så meget ud.

Morten Nielsen – 18 år: Hans mor burde sætte ham på plads. Skidt knægt. Claus kan ikke snuppe ham.

Anne Mette Nielsen – 16 år: Indesluttet pige. Gad vide, hvad hun rummer.

Camilla Lund Østergaard – 32 år: Hun er fra storbyen og er lig og glade dage. På en eller anden måde har hun betaget hele øen med sit væsen, der er nu godt klaret. Gad vide hvornår hun bliver husmor.

Michael Løvche – 30 år: Han er øens egen bakkesanger. Jeg ved godt, at han skulle være berømt i storbyen, men er han en af den slags, der går tyve af på dusinet. Men hvis han har lyst til at spille teater, er der jo nok et amatørteater i Svendborg, han kan slutte sig til.

Sven Vagn Lindqvist – 52 år: Han tror, at man dyrker børn på samme som æbler, ved at beskære og sprøjte med gift. Det virker fint på æbler, knap så godt på børn.

Kirsten Lindqvist – 43 år: Hvad skal jeg sige? Vi snakker aldrig sammen. Jeg er ikke med i kagelogen.

Jakob Lindqvist – 24 år: Jeg besluttede mig for at lære ham at kende for at give ham en chance; Mette var så glad for ham. At komme ind under huden på ham, gjorde jeg aldrig, men jeg opdagede da, hvilken person han var aftenen før deres bryllup. Godt de ikke blev gift.

Jens Lindqvist – 19 år: Ham ved jeg ikke så meget om, men med den familie, gad vide om der så ikke gemmer sig flere overraskelser.

Bent Møller – 44 år: Han har en mening om alt. Og som øen tidligere skolelærer så han det som sin pligt at oplyse og belære folk omkring sig. Fin tanke, men nogen gange har han bare ikke ret..

Gitte Møller – 41 år: Hun er harmløst. Faktisk dræbende trist. Der ingen kant på hende, intet der gøre hende spændende eller levende. Hvordan kan hun holde sig eget liv ud?

Louise Møller – 17 år: Har meget travlt med at blive voksen. Hun burde værdsætte ungdommens frihed noget mere.

Josefine Juul Thomsen – 34 år: Hun er også kunstner. Forfatter og desværre holder hun sig meget for sig selv. Men hvis hun vil med ind i kageklubben, skal hun nok ikke opsøge mig. Gad vide hvad hun egentlig vil på denne ø?

Mette Nystrup – 24 år: Min dejlige datter.

Rune Petersen – 28 år: Ung fyr fra Svendborg, der hjælper gamle Kristian med det praktiske, så han kan blive boende på øen trods sin alder. Det er sødt af ham.

Kenneth Bro Jensen

Når man gik forbi præstegården, lignede den sig selv. Heldigvis kunne man ikke se ind ude fra vejen af, ellers ville nogle af øens beboere nok være blevet forargede.

Den unge præst havde fået nogle nye, moderne og for øens standard mere farvestrålende møbler. Det friskede op med den mere klare stil i det gamle hus. Gamle Kristian Pihlmann så dog underligt malplaceret ud i den trendy sofa.

-”Det er pænt af dig sådan at give kaffe Kenneth.”

-”Det er såmænd så lidt Hr. Pihlmann. Nu var du jo rar at give mig en hånd med at få styr på de sidste ting fra den tidligere præst.

-”Sig du endelig du og Kristian. Jeg går ikke så meget op i formerne – mere i menneskene.” Kristian lo hjerteligt og tog en tår af kaffen.

-”Det gør jeg også.” Kenneth smilede tilbage.

-”Næ, jeg håber nu at kunne leve op til forventningerne. Jeg forstod, at jeres gamle præst var meget afholdt.

-”Han var en god mand, men vi har jo også brug for en, som kan nå ind til de unge mennesker. En, der kan hjælpe dem med alt det, som rør sig i dem. De tumler jo med så meget, som vi gamle nisser ikke forstår, ikke sandt?”

-”Jo, det er også derfor, jeg gerne vil i gang med de nye tiltag...”

-”Det kan jeg godt forstå Kenneth. Deres forældre har jo også så travlt, men du og jeg har jo ingen familie, vi skal tage os af, så vi har masser af tid.”

-”Ja du må jo sige til, hvis du savner en at drikke kaffe med om aftenen. Vi kan jo ikke have, at du sidder alene hjemme og kukkelurer.”

-”Tak skal du have Kenneth, det er pænt af dig at tænke på mig. Det kunne være hyggeligt at have en at sludre med. Ellers er det jo mest Camilla, som kigger forbi. Det kunne jo også være, at du havde brug for nogen at tale med.”

Kenneth blev lidt stiv i ansigtet.

-”Nå, men jeg skulle også hjem nu. Vi ses i morgen til gudstjenesten Kenneth.”

Kenneth kiggede efter gamle Kristian, da han gik ned ad gaden.

Præstegården virkede så uendelig mørk og tom på trods af de nye møbler

Vi har alle det onde i os et sted – spørgsmålet er, om vi også har det gode i os?

Teologistudiet er et kald ingen tvivl om det. Man gennemfører ikke så mange år med hebraisk, latin og oldgræsk, hvis ikke man er kaldet til det. Jeg har altid vist, at jeg ville være præst. Ikke for at være tæt på Gud – det er vi alle, men fordi jeg altid har været god til at tale med folk.

I virkeligheden er præstens funktion at være en åndelig kur, at gøre os i stand til at leve vores liv, især i den svære moderne verden. Jeg gør tingene på en anderledes måde, jeg ved godt, det er lidt uvant for Lilløs beboere, at jeg opsøger de unge og taler deres sprog, men vi skal alle sammen mødes der, hvor vi står.

Jeg så ham i øjnene inden jeg skød ham. Det gik hurtigt, og jeg kunne ikke have gjort andet... men jeg ville ønske, at jeg aldrig var taget af sted.

Efter min studietid lod jeg mig indrulle som feltpræst. Jeg ville ned til Jugoslavien. Jeg var ikke et sekund i tvivl. Drengene dernede måtte savne et øre, der kunne lytte til deres tanker. I krigen konfronteres man med død, ondskab og meningsløshed – det kan man ikke kapere alene.

Jeg havde været dernede nogle måneder, da vores mandskabsvogn røg under beskydning. Det skete fra tid til anden, men pludselig var de over det hele. Det var en eller anden partisanmilits – så godt styr havde jeg ikke på forskellene. Jeg var bevæbnet, det er vi alle, men jeg havde ikke forestillet mig, at jeg skulle få brug for det indtil den dag.

Det var mig eller ham – en ung fyr med et maskingevær, men jeg skød ham. Hvordan kan jeg retfærdiggøre det? Han har vel ikke været over 14, men allerede klar til at slå ihjel, men hvorfor? Vi var jo bare en fredsbevarende styrke... det er meningsløst.

Efter det var sket, var jeg i chok. Jeg havde altid tænkt, at mit livs mission var, at redde liv – ikke at tage dem.

Jeg nåede aldrig rigtig at bearbejde det – hvem skulle jeg snakke med, det var jo mig, der var feltpræsten. Og da jeg kom hjem, åbnede denne lille stilling i den sydfynske menighed sig, og nu er jeg her og har været her et halvt år.

Jeg er kommet i tvivl om det gode, det lyder måske mærkeligt, men at skyde en mand for at redde sig selv er vel en egoistisk handling. Havde jeg været død, så levede han stadig. Jeg må kunne bevise overfor mig selv og andre, at jeg ikke bare er en egoist i forklædning.

Jeg er ikke kun i kirken på Lillø, men dækker også nogle af de andre øer, Drejø, Skarø. Så tager jeg færgen rundt og snakker med de unge og holder gudstjenester. Men det er på Lillø, jeg bor.

Det var menighedsrådet under ledelse af Kristian Pihlmann, der ansatte mig. Egentlig er det lidt fjollet, at kalde det et råd, det er vel de fleste af øens voksne mænd, der sidder i det råd. Men Kristian Pihlmann er ham, der har noget at sige på øen – ingen tvivl om det. Han er en ganske fornuftig mand, men han blander sig nu lige lovligt meget. Det er både de unge og de gamles kirke, og tiderne ændrer sig jo, selv for små øsamfund.

Jeg tror dog virkelig, at jeg er velsignet med denne menighed. I så lille et samfund er folk virkelig tæt på hinanden, det må vi kunne bruge til noget fedt.

Jeg taler meget med alle på øen, men især Camilla Lund Østergaard. Hun er tilflytter fra København, sammen med sin kæreste Michael. De ville væk fra storbystress og jag, og få sig nogle børn i et stille og roligt samfund. Det er beundringsværdigt at kunne tage så uselvsk en beslutning, og jeg beundrer hende virkelig. Staklen går dog igennem en hård tid. Hun kan åbenbart ikke blive gravid. Hun har betroet mig i al hemmelighed, at det er Michaels sædkvalitet, den er gal med. Hun kan vel adoptere, men jeg tror gerne, hun ville være mor på den gode gamle måde.

Jeg føler virkelig et stærkt bånd med hende – en følelse af samhørighed. Nogen gange tror jeg, at jeg er betaget af hende, men det kan jeg ikke være. Hun er i et lykkeligt forhold, og om noget ville det være en egoistisk handling at forstyrre parlivets fred – men er Michael virkelig den rigtige for hende?

Nej, jeg kan lige så godt slå det ud af hovedet. Camilla er måske min prøvelse – om jeg kan modstå fristelsen til at tilgodese mig selv frem for andre.

Fakta: 33 år, præst, single, flyttede til øen i 1999.

Dit krisepunkt

Kenneth bringes nærmere sit krisepunkt, når han handler selvisk. Hans samvittighed kan ganske enkelt ikke bære det. Han forstærkes positivt, når han er med til at løse andres konflikter.

Relationer

Kristian Pihlmann – 71 år: Lillø er hans hjem igennem et helt liv og derfor, er øen da også øverst på hans dagsorden. Jeg tror gerne, han vil værne om den og dens beboere, det er da beundringsværdigt.

Lars Bjarne Hansen – 42 år: En hård mand, der måske ikke giver sig nok tid til at granske sig selv. Måske har han ikke brug for det.

Solveig Hansen – 41 år: Det gode i livet kommer ikke igennem økologiske havregryn og biodynamiske kosttilskud.

Claus Hansen – 17 år: En stakkels ung forvirret fyr. Det er hårdt at være som ham på en ø som denne. Jeg ville ønske, at han kom og snakkede med mig.

Ole Nielsen – 46 år: Ole er en af den slags mennesker, der fortæller præsten, hvad han tror præsten gerne vil høre.

Lisbeth Nielsen – 39 år: Jeg tror, at hun trænger til nogen at snakke med.

Morten Nielsen – 18 år: Han er ikke så hård, som han gerne vil være. Det er de aldrig. Han har nok brug for at blive hevet lidt ned på jorden.

Anne Mette Nielsen – 16 år: Stille pige, for stille.

Camilla Lund Østergaard – 32 år: Hvad er det med hende? Hvorfor kan jeg ikke slå hende ud af hovedet?

Michael Løvche – 30 år: Han er heldig at have Camilla. En konkurrent?

Sven Vagn Lindqvist – 52 år: Han tror at veje til det gode, går gennem hårdt slid og kolde afvaskninger – det er lidt middelalderligt.

Kirsten Lindqvist – 43 år: Hun er den type, der kvæler andre i sødhed. Hun har brug for at give andre plads.

Jakob Lindqvist – 24 år: Jeg ved ikke så meget om ham – han kommer ikke til mig. Han skule være blevet forladt ved alteret at Mette Nystrup – det må have sat sine ar på sjælen.

Jens Lindqvist – 19 år: Han er så god af sig, at han altid siger ja. Nu skal han giftes med Louise. Jeg håber selv, at han har valgt det.

Bent Møller – 44 år: Bent er en herlig fyr. Han kan nyde de små ting. Er jeg misundelig på ham?

Gitte Møller – 41 år: Jeg må desværre indrømme, at samtalerne med Gitte er gudsjammerligt kedelige. Er der noget hun ikke siger?

Louise Møller – 17 år: Der er sku da ikke nogen på 17 år, der ved at de gerne vil giftes – men jeg kan ikke tillade mig at blande mig i det. Det er at lægge sig ud med hele øen.

Josefine Juul Thomsen – 34 år: Man får ikke venner ved at holde sig inden døre. Hvordan kan hun holde ud at holde så meget afstand?

Jytte Nystrup – 56 år: Jeg nyder at besøge hende. Hun er så livsstærk.

Mette Nystrup – 24 år: Hvad mon der blev af hende efter hun forlod Jakob?

Rune Petersen – 28 år: Ung fyr fra Svendborg, der hjælper Kristian med det praktiske, så han kan blive boende på øen trods sin alder.

Kirsten Lindqvist

Kunsten var at få alting klar, mens han var i bad. Morgenmade var lækker, og hun sørgede altid for at spise i det rigtige tempo, så hun kunne tage opvasken, mens han læste avisen færdig. Imens han gik ind og tog sin skjorte på, skrev hun dagens indkøbsseddel. Hun skulle handle ind til julebag i dag. Så hørte hun ham kalde.

-”Hvad dag har vi i dag, Kirsten?”

-”Onsdag.” Det er jo den dag, hvor hun handlede ind.

-”Hvilken skjorte plejer jeg at have på om onsdagen?”

Det vidste han da godt. Hvorfor spurgte han hende om det?

-”Enten den blå- og gråternede ellers den med mørke- og lyseblå tern, søde.”

-”Er du sød lige at komme herind.”

Hun gik derind.

-”Hvad skal jeg hjælpe dig med, Sven?”

-”Kan du se mine skjorter?”

Hun kiggede ind i skabet og rundt i det nydelige soveværelse. De hang ikke blandt de andre nystrogede skjorter, men lå i kurven med strygetøj. Hvor havde hun også været dum ikke at sortere dem efter vask. Slagene ramte hende. Hårdt. To slag - et for hver fejl, men hun havde fortjent dem. Hun skammede sig og gik hurtigt ud i køkkenet, hvor hun lavede indkøbslisten færdig. Nu måtte hun hellere vente til i eftermiddag med at handle ind, så hun var sikker på, at der ikke var nogen synlige mærker.

Sven kom ud til hende inden han gik.

-”Så smutter jeg ud til Jakob. Vi ses til frokost.”

-”Du må undskylde...”

-”Shh... den sag er ude af verden nu, ikke skat?”

-”Jo, Sven.”

-”Elsker dig Kirsten.”

Han kyssede hende farvel på kinden, smilede og gik. Han var nu en god mand, og der var aldrig nag imellem dem.

Der er mange, der tror, at husmoderens hverv her i livet er let, men skal man være en ordentlig husmoder, kræver det nøjsomhed, flid og disciplin.

Når vi rigtig skal have det hyggeligt til vores bankoaftner i forsamlingshuset, bager jeg æbletærter. Jeg har altid en kage med, men skal det være virkelig godt, er det altså æbletærten. Jeg laver den af de æbler fra plantagen, som ikke bliver brugt til eddiken eller solgt på torvemarkedet i Svendborg om lørdagen.

En god æbletærte kræver ordentlige råvarer, ikke bare æblerne, men også smørret, melet og æggene skal være gode og nærende. Jeg laver altid det hele fra bunden, det er en god skik, der er gået tabt mange steder i dag, men det er bare bedre, når man har lavet det selv.

Det er selvfølgelig ikke kun råvarerne, der gør en god tærte. Tilberedningen skal også være rigtig. Jeg bruger en gammel opskrift, som jeg arvede fra min mands mor. Den skal selvfølgelig også se indbydende ud, og når min tærte har fået lige netop den korrekte tid i ovnen, er den uimodståelig, hvis jeg selv skal sige det.

Både min mand og mine sønner, Jens og Jacob, elsker mine hjemmelavede tærter. Og en husmor finder sin belønning i sin families smil.

Vi mødes altid ude i køkkenet os piger, når vi er i forsamlingshuset. Så sætter vi kagerne frem. Alle de kvinder på øen, der ved, hvad der sømmer sig, har en kage med. Det er en hyggelig tradition, og at undlade at værne om den, ville være det samme som, at sige at man ikke vil vores fællesskab her på øen.

Der er altid en squashkage eller noget andet sundt uden sukker. Det er Solveig Hansen, hun er så optaget af sundhed. Det er da udmærket bagværk, men nogen gange er hun måske lidt for optaget at sundhed på spisebordet. Hun skulle hellere koncentrere sig om sin søn, Claus' sundhed. Claus Hansen er den dårligste undskyldning for en mand, jeg nogensinde har set. De siger, at han er til mænd, og det er en vederstyggelighed.

Den dårligste kage er altid Lisbeth Nielsens. Hun kunne snart lige så godt lave den på en bageblandning, når hun alligevel altid får den til at blive så ubeskriveligt tør og brændt i kanten, men hun prøver da. Det er jo ikke alle forundt at være gode husmødre. En-

gang imellem har hun da haft en anstændig kage med, men jeg har Anne Mette, hendes datter, mistænkt for at stå bag.

Dagens overraskelse står Camilla Østergaard altid bag. Hun er fra storbyen og man kan godt se på hendes bagværk, at hun er til eksperimenter. Det kan være alt fra bizarre snitter til tyrkiske kager, tror jeg det er. Det er lidt mærkeligt og lidt upassende, men hun prøver da. Det er jo lidt ligesom deres forhold. Hendes mand, Michael Løvche, er skuespiller, men han går bare derhjemme, og så vidt jeg ved, er det Camilla, der tjener alle pengene. Det burde jo næsten være Michael, der bagte kagen, men det kan han sikkert ikke. Han er dog en charmerende mand, skønt de er lidt moderne for min smag.

Hvis man er til drømmekage, kan man altid regne med Gitte Møller. Hun har bagt den samme kage, så længe jeg kan huske, det er måske lidt kedeligt, og kvaliteten er heller ikke til nogen guldstjerne, men jeg tror bare, det er hvad hendes færdigheder rækker til. Man kan jo sagtens have en god og ordentlig familie, selvom man bager kedelige kager, og Gitte og Bent er gode folk. Bent Møller er vores skolelærer - en bundsolid og fornuftig mand. Hans datter, Louise, er forlovet med min lille Jens.

Så har Louise også meldt sig på banen. Skønt hun kun er 17, er hun voksen af sin alder, og hun har fået flere opskrifter fra mig, som hun tit laver. Hun er især glad for lagkager, måske er de hendes egen lille forsmag på bryllupskagen, hun bager – jeg kan nu godt forstå hende. Det bliver en stor dag, og hun er ikke den eneste, der glæder sig.

Jens er en god dreng, skønt han måske er lidt af en dagdrømmer. Han arbejder for Ole henne i Brugsen. Det er godt Louise har ben i næsen, og jeg tror de er helt rigtig for hinanden. Hun er selvfølgelig stadig en ung pige, men så længe hun hører ordentligt efter, skal der nok blive et bryllup. Så kan Jens også finde ud, hvad det er, der er vigtigt her i livet. De er nu så søde sammen, så hun kan lige vove på at lave Mette Nystrups nummer.

Jacob, min store dejlige dreng, var blevet forelsket i Mette. Han var simpelthen så glad, og hvis der er noget, der kan varme en mors hjerte, så er det at se hendes unge knægt i en galoperende forel-

skelse. Jeg troede, at hun ville blive en god kone, skønt hendes mor er lidt til en side. Jeg kan ikke klandre Sven for at være arrig på mig, og jeg havde fortjent at få en lærestreg efter bryllupskatastrofen, også selvom jeg måtte holde mig inde med de blå mærker de næste mange dage. Vi skal jo ikke give folk grund til at snakke. Det var mig, der havde troet på, at Mette ville være den rigtige for Jacob. Sven havde, fornuftigt nok haft sin skepsis, men Jacob var jo så glad. Han kan ellers være lidt formørket, men Mette gjorde ham glad – til at starte med...

Det var en dejlig forårsdag, og vi var alle sammen i kirken. Jacob så simpelthen helt fantastisk ud – 20 år gammel og i sit stiveste puds. Han kunne stjæle et hvert kvindeherte, var jeg sikker på. Men hun dukkede aldrig op, først troede vi, at hun var sent på den – pinligt mildest talt, så blev vi bekymret. Så gik det op for os, at hendes mor ikke var der. Vi fandt Jytte Nystrup hjemme i sit uordentlige hus, hvor hun fortalte os, at Mette var taget til fastlandet – for at blive.

Jacob var afsindigt rasende, man forstår ham nu godt, men det har ikke været godt for ham. Han er stadig mistroisk overfor kvinder, men vi er rigtige fortrolige. Han er sådan en dejlig dreng, men jeg håber ikke, at det gør, at han helt opgiver kvinder, han skulle nødigt ende som Claus Hansen, men selvfølgelig kunne en Lindqvist aldrig være til den side. Det er ikke det, jeg er bekymret for, så meget som at han ikke skal finde sig en ny lille øjsten.

Jeg håber ikke for Mette Nystrup, at hun nogensinde vender hjem. Så skal hun i hvert fald få sig en lærestreg...

For Jacob er der ikke andet at gøre, end at give ham tid og så måske introducere ham for en sød pige – måske en som Anne Mette Nielsen. Hun kan jo ikke lægges til last for sin mor, hun skal nok bare have en mulighed for at skinne.

Gode gamle Kristian Pihlmann har prøvet at få os til at samle os om at holde på de gode gamle dyder. Han har ret, når der kan ske sådan noget, som at en ung pige ikke kan finde ud af, at det er det rigtige, at tage sin plads ved siden af en mand, og bare stikker af, så er der noget los. Vi må få skik på de af de unge, som ikke respekterer fællesskabet nok. Det er sådan nogen som Claus Nielsen

og tilflytterne – ikke mindst den nye præst Kenneth Bro Jensen. Han er ung og med en masse idéer, men hvis han skal passe ind her, må han hellere lære, hvordan det foregår her. Ikke at vi skal være uvenner eller noget, han kan jo heller ikke vide bedre, men vi skylder alle her på øen at pænt få sagt, hvordan skabet skal stå – ligesom Kristian Pihlmann siger.

Fakta: 43 år, husmor, boet på øen hele sit liv.

Dit krisepunkt

Hun bringes nærmere krisepunktet, når hun gøres opmærksom på sine egne fejl, men forstærkes positivt når hun påpeger andres fejl. Der er ikke noget som andre menneskers problemer til at glemme sine egne.

Relationer

Kristian Pihlmann – 71 år: Ham kan man regne med. Han vil vores alles bedste. Hvis der er problemer, kan man altid komme til ham.

Kenneth Bro Jensen – 33 år: Han er den nye præst og fyldt med nye idéer. Det er ganske udmærket, men de skal lige rettes lidt til.

Lars Bjarne Hansen – 42 år: Han er en fornuftig mand med en ufornuftig søn – kan man lægge ham til last?

Solveig Hansen – 41 år: Solveig med de sunde kager. Alt er sundt og fornuftigt ved hende – ud over sønnen.

Claus Hansen – 17 år: Jeg havde håbet, at vores ø ville være skånet for den slags. Homoseksualitet er en sygdom - vi må håbe det kan behandles.

Ole Nielsen – 46 år: Han er sådan en rar mand. Han sørger for at vores lille samfund løber rundt.

Lisbeth Nielsen – 39 år: Hun har vist lige så lidt styr på familien som på kagerne.

Morten Nielsen – 18 år: Han er en lømmel, han stjæler æbler fra plantagen. Jeg har ikke sagt det til Sven Vagn – det er ikke godt for hans blodtryk, men nu må det snart stoppe.

Anne Mette Nielsen – 16 år: Et sart lille pus. Hun kunne gøre en god kone, hun er kun 16 alligevel holder hun sammen på hjemmet. Hun trænger til støtte og opmuntring. Måske er hun noget for Jakob.

Camilla Lund Østergaard – 32 år: Hun prøver da. Det er også svært, når man kommer fra storbyen. Hvem er ham Jamie Oliver, hun snakker om? Skal hun ikke snart have børn?

Michael Løvche – 30 år: En charmerende og elskværdig mand, men hvem har bukserne på derhjemme?

Sven Vagn Lindqvist – 52 år: Bag en god mand står en god kvinde, og jeg vil altid stå bag ved Sven. Ingen skal tale grimt om min mand.

Jakob Lindqvist – 24 år: Han har brugt noget tid på at komme over Mette. Nu skal han videre.

Jens Lindqvist – 19 år: Måske blomstrer han op, når han bliver gift og de får børn. Bliver rigtig voksen.

Bent Møller – 44 år: Bent kan altid spise et stykke kage til, og han roser min kage så pænt. Mere end Gittes kage.

Gitte Møller – 41 år: Det er godt, at hun har en mand som Bent, der stilles tilfreds med så lidt.

Louise Møller – 17 år: Hun er handlekraftig er frembrusende. Det er de unge altid. Bedst at tage en snak med hende, om hvordan det bliver at være rigtig voksen snart. Så hun ikke laver samme num-mer som Mette.

Josefine Juul Thomsen – 34 år: Mærkeligt. Enlig kvinde. Er der ingen mand i hendes liv? Og er hun for fin til at bage kager og

snakke med os?

Jytte Nystrup – 56 år: Jytte bager ikke kager, den slags går hun ikke op – men jeg ville nok ikke spise hendes kage, om hun gjorde. Sådan noget flipperpjat.

Mette Nystrup – 24 år: Gid jeg aldrig ser hende igen. Hun gjorde Jakob så ulykkelig.

Rune Petersen – 28 år: Ung fyr fra Svendborg, der hjælper Kristian med det praktiske, så han kan blive boende på øen trods sin alder. Han er vist førtidspensionist – eller er han bare doven.

Kristian Pihlmann

Vinden ruskede godt i den gamle mand, da han krydsede over vejen og gik ind i Brugsen. Men der skulle mere til at vælte ham.

-”Der er godt sus i sejlene i dag, hva’ Ole.”

-”Det har du ret i Kristian, jeg måtte også tage skiltet ind fordi det blev ved med at blæse omkuld.”

-”Jeg skulle såment også bare have en dåse tobak.” Han nikkede i mod bøtterne bag disken.

-”Vil du ikke have en kop kaffe med. Sven, Bent og jeg fik lige en tår og en sludder indtil vinden løjer lidt af.”

-”Jo, tak.”

Gamle Kristian satte sig hen til de to andre over i den lille kaffekrog, Ole havde i sit baglokale.

-”Han er nu flittig ham Jens.”

De så på Jens, der var i gang med at prismærke ting inde i butikken.

-”Ja, vi skal være glade for unge som ham og lille Louise. De er øens fremtid.

Sven smilede stolt, men hans ansigt blev stift, da Kristian fortsatte:

”Vi kan ikke tåle flere hændelser som den med Mette og Jakob.”

-”Du har ret Kristian, en kæde er ikke stærkere end det svageste led, ”nikkede Bent.

-”Men det er jo også vigtigt, at vi får de nye som Camilla og Kenneth til at forstå, hvordan ting foregår på sådan en lille ø som vores. Man skal jo passe på hinanden og respektere hinanden.”

-”Ja, uden respekt kommer man ikke langt,” bekræftede Sven.

-”Men det er jo også vigtigt, at de føler sig velkomne og hygger sig her på øen.”

-”Det har du ret i Ole. For hvis de er glade, bringer de den fornyelse, vi har brug for her til øen, og så kan det være, at de unge tossehoveder glemmer alt om deres udlængsel.”

De andre grinede bekræftende på Kristians udtalelse, og han rejste sig.

-”Nå, men jeg må også se at komme hjemad. Vi ses på fredag i forsamlingshuset.”

Han gik ud. Blæsten var taget af og turen gik betydeligt nemmere.

Lillø er mere end bare end ø. Det er natur, historier og slægter vævet sammen i en helhed. Det er vores ansvar at beskytte det.

Jeg har altid været en del af øen, og den har altid været en del af mig. Jeg blev født her, og her vil jeg dø. Min familie har boet på øen så længe vi kan huske. Vi har været fiskere, og det var jeg da også selv. Nu er jeg pensioneret og passer på min have – og på øen. Eftersom jeg er den ældste – og mest livskloge gør jeg mit bedste for, at dele den indsigt livet har givet med resten af øen. Det er vigtigt i disse tider, hvor de unge flytter fra og nye flytter til, at vi forstår, hvorfor vi er så glade for at bo her. Og med vi, mener jeg også de unge. De tror måske, at de får et sjovere liv i København, men de opdager altid, at de passer bedre ind her på Lillø. Ikke at vi øboere er anderledes end andre mennesker, nej alle kan blive øboere, men det er øen selv, den kan give en enorm styrke til den, der forstår dens skønhed.

Jeg kan tydeligt huske at lege på markerne og i skovene, og så selvfølgelig fisketurene med min far. Jeg lærte at værdsætte både jorden og havet her på stedet – det er nu ærgerligt, at jeg måtte stoppe med at fiske, men man bliver jo gammel. De fleste af mine barndomsvenner er på alderdomshjem nu, men jeg bliver her til det sidste. De må bære mig herfra, plejer jeg at sige - ikke at jeg står med det ene ben i graven endnu, men man blive jo ikke yngre. Jeg bryder mig ikke om tanken om at være en mimrende olding, som ikke udretter noget. Jeg har altid haft godt omløb i hovedet og har haft styr på sagerne, så det er vigtigt at finde nogen, som kan overtage det arbejde, hvis mine tandhjul skulle begynde at dreje for langsomt. Hvem ved ellers, hvad der kunne ske med øen.

Vi er ikke så mange beboere på øen, men de fleste har da været her længe, og de nye tager vi gerne imod, så længe de passer ind, og det gør de jo for det meste. Jeg plejer at tage en kop kaffe med mændene på øen, når vi mødes nede i forsamlingshuset... det er godt lige at have en fornemmelse af, hvordan det står til. Jeg ved ikke rigtig hvem af dem, der kan tage over, når jeg selv bliver for gammel. Altså tager over med at være den, der sørger for, at vi er enige om, hvad vi mener her på Lillø, og hvor vi gerne vil hen. De er

desværre ikke så gode til at samle øen omkring sig de andre, de er gode mænd, til det de gør, men måske ikke lige til det. Jeg har dog tænkt på, om ikke Camilla Østergaard er et godt bud. Det er nye tider, og skønt flere af øens beboere synes, det er lidt mærkværdigt, at det er hende der arbejder, og Michael går derhjemme, så er hun ganske fornuftig. Hun er meget glad for øen, og jeg snakker godt med hende. Det er jo heller ikke som om, det er en formel titel, men jeg er sikker på, at jeg kunne få hende til at forstå, at det er vigtigt, at der er nogen, der er tovholder på, at vi forbliver et stærkt fællesskab. Jeg ved dog ikke om, Michael er rigtig for hende.

De er ikke gift. Det ville have været uhørt i mine dage, men det er anderledes nu. Det er jo heller ikke som om, at de har nogen børn – så det går jo nok. De prøver vist, men jeg er bange for, at Michael skyder med løst krudt, og jeg tror heller ikke han rigtig passer ind – måske Kenneth i sidste end ville være en bedre mand til Camilla. Han har også lidt mere rygrad.

Kenneth er den nye præst og sådan set en fin ung mand. Han skal dog formes, og lige nu virker det som om, at han er mere optaget af Camilla end sin præstegerning. Måske det kunne blive til noget, selvom vi selvfølgelig ikke skal have en skandale – ligesom brylluppet.

Mette Nystrup og Jakob Lindqvist skulle giftes for fire år siden. Mette er datter af pottemageren, Jytte Nystrup. En venlig kone, der ikke har nogen mand, men som klarer sig fint med at lave lertøj. Familien Lindqvist ejer Kirsebærgaard, hvor de laver æbler til æbleeddike, og han er arving. Det er måske rigtigt, at det var to verdener, der mødtes, men det kunne have været godt for øen, at få Mette Nystrup ordentligt splejset sammen med os andre. Men hun forlod ham ved alteret, og nu bor hun i Svendborg. Jeg tror de var rigtige gode for hinanden, men et eller andet gik galt. Det er netop det, der er i vejen nu om dage – at de unge giver op for let. De tager fra øen for et godt ord, og tror, at der på den anden side af vandet er guld og grønne skove. Men de bliver skuffet, og i mens bliver øen affolket. Det ender med, at vi er et rent og skært turistland, og det kan jeg ikke tillade. Vi må sørge for, at holde de

unge på øen. Måske man kunne få Jette til at få sin datter til at komme hjem, så kunne de prøve igen de to... nu er de jo også blevet lidt ældre.

Min egen søn, Peter, tog afsted. Det er mange år siden nu, men det piner mig stadig. Han ville finde lykken i København, så blev det London og siden New York. Det var aldrig vildt nok for ham, og det blev da også hans død. Han endte med, at blive stukket ned af en tyv på gaden... det var aldrig sket på vores ø. Sorgen dræbte hans mor, min yndige Laura, men det er mange år siden... de husker det nok ikke. Men det er ved der sker med dem, når de tager herfra... Claus Hansen er ligesom min søn - på nogle måder. Peter var ikke bøsse, men Claus har den samme udlængsel. Hans vinger skal stækkes... det kan godt være, han drømmer om storbyen, men han må lære sig, at den eneste vej til lykke er, at stille sig tilfreds.

Jeg plejer altid at tage ordet til vores aftener i forsamlingshuset. Sige lidt om øen og vandet og finde en sang. Jeg har tænkt over, at øen måske trænger til et par opbyggelige ord. Ikke noget formanende. Man kan jo ikke skræmme folk til at blive. De har brug for noget, der vækker tanker, noget der får dem til at stoppe op og tænke – at Lillø virkelig er vores eget lille paradis. Noget der får de unge til at stoppe op med alle deres planer om fremmede strande, og indse, at de har det hele her.

Jeg ved godt, at det er at blande sig i andres sager, men nogen er nødt til at handle. Jeg ser det som mit ansvar at sikre øens arv til de fremtidige generationer. Vi må kunne få de unge til at blive, og de gamle til at lægge lidt pres på dem.

Det kan være nødvendigt at presse nogen gange. I sidste ende gør jeg det jo for deres egen skyld... men jeg har opdaget, at de alle sammen har deres ømme punkter. Det er ikke for at være nederdrægtig, men man kan være nødt til, at trykke på disse punkter, når de ikke er medgørlige. At leve sammen på en ø handler om, at sætte fællesskabet øverst, og det skal jeg nok sørge for, at de gør. De unge må bilægge deres drømme om at rejse, og de voksne må holde deres skærmysler inden døre. Ingen skilsmisser her på Lillø, men det er det jo heller ikke, hvis man fik Michael til at rejse – bare

så længe Camilla bliver.

Fakta: 71 år, pensionist – tidligere fisker, enkemand, afdød søn: Peter, afdød kone: Laura.

Dit krisepunkt

Kristian bringes nærmere sit krisepunkt, når han ser sit samfund gå i opløsning. Samtidigt forstærkes han positivt, når han regulerer samfundet; om det er ved moralske råd, hjælp eller manipulation er sagen uvedkommende.

Relationer

Kenneth Bro Jensen – 33 år: Kenneth er en god dreng, men han er bange for at gøre noget forkert. Jeg tror, at det er turen til Jugoslavien, der har fået ham til at tvivle på sig selv. Kenneth vil for alt i verden ikke handle selvisk, og gør han, vil han søge at gøre bod.

Lars Bjarne Hansen – 42 år: Lars er så optaget, af at hans søn skal være normal. Han føler, at det er ham, der har fejlet, når nogen kritiserer Claus. Det er derfor, det er så hårdt for ham, at hans søn er sådan. Jeg tror gerne, at han ville have en søn, som han kunne spille fodbold med.

Solveig Hansen – 41 år: Hun virker som om, at hun føler sig fanget som husmor. Som om hun kvæles i kagebagning og havebeskæring. Hun vil gerne udleve andre sider af sig selv, men hun skal ikke have lov til at tage af sted, om ikke andet må man presse hende til at finde sig i sin plads.

Claus Hansen – 17 år: Claus føler sig svigtet af sin far. Han føler sig ikke god nok. Derfor er han bange for at blive svigtet igen. Han vil jo bare gerne have noget anerkendelse. Bruger han ikke lidt for meget tid ovre ved Josefine – hvad bruger han den på?

Ole Nielsen – 46 år: Ole kan godt lide at male facaden. Hvis bare, det er pænt udadtil er Ole glad. Ole tror på, hvad han ser – så hvis facaden er nymalet, er alt godt i hjemmet. Han tør ikke se virkeligheden i øjnene.

Lisbeth Nielsen – 39 år: Hun drikker. For meget. Hun har svært ved at leve op til Oles glansbilledetilværelse. Når hun drikker er hun glad. Det gavner øen, at hun er glad.

Morten Nielsen – 18 år: Morten er stor i slaget, men han er bange for, at være lige så behagesyg som sin far. Han reagerer voldsomt, hvis han føler sig svag og lille.

Anne Mette Nielsen – 16 år: Hun er så bange for at blive helt glemt. Der er jo ikke meget plads til hende derhjemme. Vi må håbe, hun ikke gør skade på sig selv.

Camilla Lund Østergaard – 32 år: Camilla vil bare gerne have lov til at være en kvinde lige nu, stifte familie og være lykkelig, men det kan Michael ikke give hende. Hun lytter meget på mig, og er betaget af Kenneth Bro Jensen. Hun er afhængig af vores anerkendelse og tryghed.

Michael Løvche – 30 år: Hans liv er et skuespil, og som en ægte skuespiller bliver han rasende over kritik. Han lever kun for og af publikums begejstring.

Sven Vagn Lindqvist – 52 år: Sven har sine systemer, og når tingene ikke går efter hans hoved, bliver han rasende. Det går ud over Kirsten. Det får til gengæld Sven på ret køl igen, så de er nu et meget fornuftigt par. Hans ømme punkter er hans arbejde og hans gode navn og rygte.

Kirsten Lindqvist – 43 år: Hun vil bare gerne gøre det godt, derfor fortvivles hun, når hun begår fejl. Kirsten er perfektionist, og de laver ikke fejl. Den eneste måde hun kan være perfekt på er ved at bemærke andres fejl.

Jakob Lindqvist – 24 år: Jakob hader kvinder. Lige siden Mette forlod ham ved alteret. Han kan ikke tåle kritik fra dem, da han nok er bange for, at det virkelig var hans skyld, at Mette gik. Til gengæld er han afhængig af kvinder, af deres ros og beundring.

Jens Lindqvist – 19 år: Jens er så ubeslutsom, at alle beslutninger tages over hovedet på ham. Han føler, at han gør ting uden at ville det, og det fortvivler ham. Han vil bare så gerne selv træffe valget.

Bent Møller – 44 år: Bent kan godt lide at være i midten. Hvis man er ligeglad er man altid glad, men så er man måske aldrig glad. Han er kompromisets mand. Han kan ikke døje konflikter, men elsker at løse dem.

Gitte Møller – 41 år: Gitte savner spænding og lidenskab. Hun er let at lokke væk fra Bent, men hun stoppes altid af, at hun indser, hvor kedelig hun selv er. Hvis Bent ville gøre noget godt for sin kone, var han lidt mere romantisk, lidt mere mandig og ikke en ven.

Louise Møller – 17 år: Louise har styr på hele verden. Det er forbavsende i en alder af 17. Og når det viser sig, at hun ikke har styr på det hele, bliver hun usikker. Hun vil gerne anerkendes som voksen.

Josefine Juul Thomsen – 34 år: Hun føler sig uden for vores samfund, men hun kan også være farlig. Jeg ved ikke om hun vil ændre på, hvordan vi har det, men så længe hun føler sig uvelkommen, er hun for usikker til at gøre noget. Jeg har et venskabeligt forhold til hende, men jeg holder øje.

Jytte Nystrup – 56 år: Hun er enspænderen vi accepterer. Det er vigtigt for hende, at Mette klarer sig godt. Som alenemor er hun bange for ikke at have slået til. Hun virker trykket af noget.

Mette Nystrup – 24 år: Mette var altid så bange for at være ligesom os andre. Det var nok derfor, hun flygtede. Altid nye ting og nye idéer. Hun bliver så glad, hvis man kan lide dem. Det er bare ikke godt her på Lillø.

Rune Petersen – 28 år: Han har epilepsi og kan derfor ikke arbejde. Hans far en gammel bekendt, så jeg kender ham og han tilbød at hjælpe lidt til hjemme hos mig. Han kan godt lide øen og er ganske harmløs, lige så er hans venner. Han hjælper også til på forsamlingshuset.

Lars Bjarne Hansen

Den kejtede teenager så på sin far, der var i gang med at fikse vasken. Han holdte sig i behørig afstand og ledte videre efter dåsen med julekager i et af køkkenskabene. Det lød en skramlen og en svag banden inde under køkkenvasken.

-”Sikke noget lort. Det er sidste gang, jeg køber et mærke, jeg ikke kender.” Vand og skidt sprøjtede ud, og et indestængt brøl lød.

-”Claus, kan du ikke lige give mig en hånd her?” Målløs lukkede knægten skabet.

-”Øh.. jo..., hvad skal jeg gøre?”

-”Du skal finde mig en papegøjenæbstang i værktøjskassen. Jeg har ikke nogen hænder fri.” Han sparkede let til værktøjskassen på gulvet.

-”Øhh... hvad for en tang?”

-”Papegøjenæbstangen! Skynd dig lidt. Jeg kan ikke blive ved med at holde her.” Efter en kort overvejelse greb han med en let skuldertrækning en tang og stak den ind til sin far.

-”Tak.” Sukket var ikke til at tage fejl af.

-”For helvede, Claus, jeg kan sgu´ da ikke reparere en køkkenvask med en knibtang! Find lige den rigtige”

-” Jeg ved da ikke, hvordan en papegøjenæbstang ser ud”

-”Alle ved da, hvordan sådan én ser ud.”

-” Jeg gør ikke.”

-”Hvad ved du egentlig?”

Claus skulle lige til at svare, men vendte sig om og gik ud af køkkenet. Lars Bjarne opgav. Gav slip og lod skidt være skidt og kom ud fra under køkkenvasken og ledte selv efter papegøjenæbstangen. Han havde en tom følelse af skuffelse og opgivelse, men han skubbede den fra sig og arbejdede videre. Han så ikke sin kone i døråbningen.

Et godt håndværk er en livsforsikring. Når man virkelig kan noget, så kommer man aldrig helt galt af sted her i livet.

Mine første minder er fra, da min far tog mig med ud i sit værksted. Han var tømrer, ligesom mig, og satte en ære i sit hverv, ligesom mig. Her viste han mig, hvad man kunne udrette med det rette råmateriale, det rette værktøj og lidt håndværksmæssig snilde. Det

er altid det rigtige råmateriale og værktøjet, det handler om. Det kræver også det rette råmateriale at lave en god håndværker. I min fars værksted lavede vi møbler til hele øen, når vi ikke var ude og satte de smukke huse på øen i stand. Så det var da også helt naturligt, at jeg gik samme vej. Jeg har aldrig været så meget til skolegang, så da jeg var færdig med at sidde den af i folkeskolen, gik jeg i lære hos min far. Og da han blev for gammel til arbejdet, tog jeg over her på Lillø. Jeg kunne måske tjene mere på fastlandet, men jeg er ikke til alt det billige ragelse, der bliver bygget der. Her på øen gør vi det ordentligt, når vi gør det.

Jeg tog mig en enkelt tur på fastlandet, da jeg var ung i starten af tyverne. Jeg fik mig en bestilling hos en mester i Svendborg med en god løn og faste arbejdstider. Det var sådan set fint nok, men det var ikke noget særligt – det var Solveig til gengæld. Solveig gik på seminariet i Svendborg og var en pige med ben i næsen. Vi mødtes da jeg var en tur i byen og endte hjemme hos mig. Hun var smuk og dejlig, så jeg beholdte hende. Da hun hørte om Lillø, blev hun selvfølgelig nysgerrig, og da jeg tog hende med hertil, blev hun også forelsket i øens særlige charme. Så vi flyttede tilbage, og min far tilgav mig for min lille tur til fastlandet. Han forstod godt, at jeg lige skulle prøve verden af, og var glad for, at jeg havde fundet en sød pige.

Det var det største øjeblik i mit liv, da jeg stod med min søn i armene. Claus skulle han hedde, ligesom min kære gamle farfar. Claus Hansen – et godt navn til en rask knægt. Jeg tænkte på alle de ting, jeg skulle lave med min søn. Vi skulle ud i værkstedet, ligesom jeg havde været. Alle i familien har hænderne ordentligt skruet på, så jeg var ikke et sekund i tvivl om, at han ville blive tømrer ligesom sin far. Så kunne vi spille fodbold og tage på jagt. Vi kunne sætte en gammel båd i stand og tage på fisketur. Jeg havde en søn til at føre familien videre - jeg var en stolt mand.

Første gang Claus kom hjem fra skole stortudende og ulykkelig tog jeg affære. Hvad fanden lignede det, at de andre ikke kunne opføre sig ordentligt. Jeg tog en snak med ham og fortalte, at hvis han ikke gjorde noget ved det selv, kunne han lige så godt lære at leve

med det. Desværre valgte han det sidste. Jeg ved godt, at de har mobbet ham hele hans liv med, at han er tøset, men ærligt talt så er der sku ikke meget mand i ham. Han har altid prøvet at undgå tiden sammen med mig i værkstedet og gider hverken fodbold eller at fiske. Der sgu ikke altid let at være far til sådan en. Han vil helst male, læse og skrive, og det passer bare ikke ind her på øen. Han kan lige så godt lære det nu, for der er ingen her, der gider sådan nogen som ham. Han er trods alt min søn, så jeg skylder ham da at få styr på det. Solveig tror han er homoseksuel, og måske er der noget om det. Men hvordan kan jeg have en søn, der er bøsse? Det er i hvert fald ikke noget, de skal gå og snakke om, og hvis han er bøsse, må han sgu holde det til sig selv og lære at leve et ordentligt liv.

Måske kan Solveig og jeg stadig nå at få en søn til – så ville det ligesom ikke være så slemt at Claus blev som han er... men misforstå mig ikke, jeg elsker da min søn.

Fakta: 42 år, tømrer og altmuligmand, gift, boet på øen hele sit liv.

Dit krisepunkt

Lars Bjarne bringes nærmere krisepunktet, når han overhearer nedsættende bemærkninger om sønnen og forstærkes positivt ved tanken om en familieførøgelse. Måske Solveig og ham kan få en søn, der er mere som en søn bør være?

Relationer

Kristian Pihlmann – 71 år: Han er en gammel fisker med hænderne og hovedet rigtigt skruet på.

Kenneth Bro Jensen – 33 år: En ung præst med nye ideer. Det er meget godt alt sammen, men skal en præst ikke gå op i, hvad hans menighed har brug, og ikke hvad han selv har lyst til.

Solveig Hansen – 41 år: Min dejlige kone.

Claus Hansen – 17 år: Hvorfor skal han være sådan?

Ole Nielsen – 46 år: Ole kan man altid få til at gøre én en tjeneste. Han er sgu en fin fyr

Lisbeth Nielsen – 39 år: Jeg taler ikke så meget med Lisbeth, de inviterer os aldrig hjem til dem.

Morten Nielsen – 18 år: Han er en fin lærling. Et brushoved, som man er i den alder, men han skal bare lige have at vide, hvem der bestemmer, når han kommer alt for langt frem i skoene. Den søn jeg ville ønske jeg havde.

Anne Mette Nielsen – 16 år: Mortens stille lillesøster.

Camilla Lund Østergaard – 32 år: Hun er vist noget smart i storbyen. Ikke at det interesserer mig. Hun har en lækker røv.

Michael Løvche – 30 år: Han synger, danser og optræder altid. Er han ikke lidt for kæk? Det er sgu da ikke noget, en rigtig mand kan leve af.

Sven Vagn Lindqvist – 52 år: En flink mand. Jeg laver nogle gange nogle ting for ham på æbleplantagen. Han betaler altid godt og til tiden.

Kirsten Lindqvist – 43 år: Jeg ved godt at æblerne egentlig er til eksport, men det er nu fantastisk, når Kirsten har lavet sin æbletærte. Mmm...

Jakob Lindqvist – 24 år: Han kan godt tage fat, det har jeg set. Han er lidt mut, skulle han ikke se at komme over hende Mette.

Jens Lindqvist – 19 år: Han har fundet sin drømmepige – godt for ham.

Bent Møller – 44 år: Bent blander sig altid. Nogen gange skulle Bent bare passe sig selv.

Gitte Møller – 41 år: Hun er meget derhjemme, virker det til, men

hun hygger sig åbenbart med fylde sit liv ud med det huslige arbejde.

Louise Møller – 17 år: Hun kan lige prøve på at fortælle mig, hvordan jeg skal lave mit arbejde en gang til.

Josefine Juul Thomsen – 34 år: En eller anden forfatter. Jeg læser ikke den slags... men møder hende nogen gange i Brugsen.

Jytte Nystrup – 56 år: Hun lever af, at sælge kulørte krukker til turisterne om sommeren.

Mette Nystrup – 24 år: Hvad mon der blev af hende efter hun forlod Jakob?

Rune Petersen – 28 år: Ung fyr fra Svendborg, der hjælper Kristian med det praktiske, så han kan blive boende på øen trods sin alder. Han er ikke den skarpeste kniv i skuffen, men det er ok, han gør det da lettere for Kristian.

Lisbeth Nielsen

Radioen var skruet højt op og hun nynnede med på årets første ju-lehits imens hun smurte frokosten. Jo december var en travl måned. Der skulle bages og pyntes op. Det tog bare så lang tid. Men hun skulle jo nok nå det. Det gjorde hun jo altid, og Anne Mette var jo også så sød til at give hende en hånd med. Julemelodien bragte hende helt i stemning og hun fik helt lyst til sild og snaps. Hmm... de havde ikke nogen sild, men de havde vist lidt snaps tilbage. Hun fandt den støvede flaske frem, og grinede lidt da hun hældte snaps-en i sin kaffe. Jep, så havde hun sig en god kaffepunch. Mmm, den varmede dejligt og hun følte sig helt oplivet. Det skulle nok blive hyggeligt at jule alligevel. Måske ville hun bage en ny slags juleka-ger. Hun lavede sig en kaffepunch mere og stoppede snapseflasken ned i siden af affaldsposen, så kunne den ikke ses eller høres. Hun kunne høre skridt. Det var Ole.

-"Det er bare mig, Skat. Jeg er over for at hente frokosten". Han gik ud i køkkenet til hende. Han beholdte skoene på. Møg, nu var hun nødt til at støvsuge igen.

-"Er du ikke sød en anden gang at smide skoene ude i gangen?"

-"Jo. Det må du undskylde.."

-"Det er okay. Tallerknen står der. Frisksmurte madder til dig og Jens."

-"Tak. Du er en skat"

Hun tog skraldeposen ud af holderen.

*- "Skal du ud med skraldet, så kan jeg lige vendte på dig og holde døren og låget for dig ?" sagde han, da han så hende griber ekstra-
posen henne ved døren.*

-"Tak."

De fulgtes de ti skridt ud skal skraldespanden. Han løftede låget og hun smed begge poser i. Det klirrede da nummer to pose ramte bunden. Løgner kom nemt og hurtigt.

-"Jeg fik endelig ryddet op i de gamle marmeladeglas"

-"Du er flittig". Han kyssede hende farvel på kinden og gik over imod Brugsen. Døren indtil huset stod åben. Hun kunne se hans snavsede fodspor og høre julemusikken. Modløsheden ramte hen-de. Årh.. hvad pokker, måske manglede hun bare en lille opstram-mer og så kunne hun køre på igen. Hun gik ind lukkede døren.

Ingen så hende.

Jeg ved godt, at jeg drikker – men det hele bliver bare lidt rarere på den måde.

Jeg mødte Ole, da jeg arbejdede på et lager i Svendborg. Han kom hver onsdag og samlede varer op, og der var det altid mig, der var der. I starten var da bare goddag og farvel, men som ugerne gik blev det også til en kop kaffe og en lille snak... ikke at der var noget imellem os, men vi kendte da hinanden. Han var altid så venlig og flink... ingen problemer, ikke ligesom de andre kunder... eller kærester for den sags skyld.

Jeg kom for nylig til at tænke på, at jeg altid har været i parforhold. Faktisk siden jeg var 14 år, tror jeg. Der holdt det op med at være så meget hold i hånd, men mere rigtige kæreste. Det er sværere, der er altid krav, forpligtigelser og skuffelser. Så det gik tit i stykker, men det var aldrig svært at finde en ny. Jeg gik fra parforhold til parforhold – det er svært at være alene. Og selvom man måske ikke elsker, den man er sammen med, kan det jo godt være rart. Så har man nogen at holde om i natten, og en til at sige, at det nok skal gå.

Brian mødte jeg, da jeg var 17. Han var 30, men han ville alligevel godt være sammen med mig. Det synes jeg var ret vildt dengang... jeg følte mig meget voksen – ja som en rigtig kvinde. Han havde lejlighed og bil og det hele, så jeg kunne bo hos ham i stedet for hos mine forældre. Min far var skredet fra min mor... det var godt nok, han slog hende alligevel, men hun havde opgivet det. Og når hun var vred på verden, gik det ud over mig, så var det lettere at være hos Brian.

Brian havde sit eget firma, jeg ved faktisk ikke helt, hvad han lavede, men han tjente meget pænt. I hvert fald gav han mig gaver, især hvis det havde været en dum aften. Han havde først arbejdet en masse forskellige steder, men han endte altid med at blive uvenner med chefen, og derfor havde han lavet sit eget firma nu. Men når det gik dårligt, var han altid trist... det kan man da godt forstå. Og når han blev trist drak han sig fuld. Nogen gange blev han så fuld, at han ikke vidste, hvad han gjorde. Det kan han ikke gøre for. Når vi havde sex bagefter, var vi jo tæt på hinanden igen, og han var altid så sød til at tage gaver med hjem... og undskyldte.

Jeg havde aldrig troet, at han ville kunne finde på, at... gøre noget så drastisk, men det skete jo. En dag kom jeg hjem og fandt ham hængende fra loftet... han havde skrevet et brev, fandt jeg ud af senere. Den dag gik jeg helt i sort.... politiet og hans familie fik styr på det hele, og han blev begravet. Det er svært, bare at tænke på det, men jeg tror måske, at jeg ikke altid var god nok til at lytte til ham. Jeg kunne godt have været mere opmærksom på ham... det kunne jeg, men det er jo fortid nu, og med Ole er det noget helt andet.

Ole er flink, måske lidt for flink, men det er måske det, jeg faldt for, eller det der vel bragte os sammen. Jeg ved ikke, om man kan sige, at jeg faldt for Ole.

Ole opsøgte mig en dag... han havde fundet ud af, hvor jeg boede. Jeg havde jo været væk, det med Brian og alt det... de havde været meget søde og forstående på arbejde, men jeg kan godt forstå, de fyrede mig. Jeg kunne jo ikke komme på arbejde, og de kunne jo ikke bare have mig sygemeldt hele tiden, men Ole havde åbenbart fundet min lejlighed.

Jeg havde holdt mig inde siden den dag, jeg turde ikke gå ud... bare tanken om at skulle opleve et chok som det igen. Nej, hvis jeg blev indenfor, var jeg da på den sikre side. Jeg havde jo kontanthjælpen, og supermarkedet lå lige om hjørnet, der kunne jeg godt gå hen.

Vermouth og Whisky gør det hele lidt blødere, lidt rarere... det hjalp mig da til at holde mig selv ud... ellers var jeg nok endt som Brian. Men så kom Ole jo forbi... og jeg tror godt han kunne se, at jeg var i en lidt sørgelig forfatning. Han var simpelthen så sød og forstående... han synes ikke, at jeg var en taber, fordi jeg ikke kunne holde verden og mig selv ud. Det var måske ikke den store kærlighed, men vi havde det godt sammen... så vi blev gift og flyttede til Lillø, hvor han kommer fra. Ja, nu har vi jo også børn og hus og alt det, Ole passer den lille Brugs i byen. Et vigtigt erhverv. Jeg er nok ikke så vigtig, men det gør Ole glad, at jeg er her, så jeg har også et formål.

Vi mødes tit i forsamlingshuset... eller det vil sige skolen, men det er også forsamlingshuset. Vi har bankoaftræk, strikkeaftræk og alt muligt andet, som jeg aldrig havde troet, skulle være noget for mig

– det er det måske heller ikke.

Når vi kommer, har vi altid en kage med. Det skal man vist, og så mødes kvinderne i køkkenet og anretter. Jeg har aldrig bagt før i mit liv, men det har de andre, tydeligvis. Kirsten Lindqvist har altid de mest fantastiske kager med, hun må virkelig være en fantastisk mor... der er vist styr på alting i det hjem. Jeg har da en kage med, hjemmebagt, sådan er det her på øen. Jeg er bare ikke så god til det der med at være husmor som de andre, og jeg kan da godt se, at folk undgår den kage jeg kommer med... det gør jeg da selv – det er jo den tørreste, kedeligste og mindst spændende af dem. Men så længe at det eneste, der er i vejen derhjemme, er kagen, så er alting godt. Og de tror da også, at alt er fint, og det er det vel også. Det ser fint ud, og det er det vigtigste. Og så længe det bare er mig, at det gør ondt på, så kan jeg jo bare drukne de dumme tanker. Jeg ved godt, at Ole gerne vil tænke, at jeg lagde flaskerne bag mig, men det er bare lettere. De er så fandens perfekt, alle på øen her, og Ole er så glad for sin lykkelige familie, og jeg skal da ikke være den, der ødelægger det. Det er jo ikke sådan, at jeg vælter fuld rundt. Jeg tror bare ikke, at de kan forstå, at livet gør ondt på nogen, og det gøre bare lidt mindre ondt sådan her.

Jeg prøvede at stoppe for et års tid siden. Ole var på fastlandet, så jeg var alene hjemme et par dage med Morten og Anne Mette, vores børn. Morten havde sagt det til mig før, at jeg skulle stoppe, og nu skulle det være. Så jeg smed flaskerne ud og beredte mig på at opleve verden uden den rare dyne af alkohol omkring mig. Det var der, jeg opdagede det. Jeg kan ikke uden. Jeg opdagede, efterhånden som jeg blev ædru, at det her liv virkelig gjorde ondt. Ja, jeg var lige ved at stikke af fra øen. Men så besindede jeg mig selv og erkendte, at jeg ikke kunne være det bekendt. Jeg kunne ikke forlade Ole og børnene, hvad skulle der så blive af familiedrømmen? Og ja, jeg faldt tilbage i, og børnene var skuffede og kede af det. Men de vil vel hellere have en mor, der måske ikke er den bedste mor på øen, men en mor, der i det mindste får det til at gå, end slet ikke at have en mor. Alkoholen er ikke en dårlig ting, det er det, der holder os sammen.

Vores lille familie har det godt, det meste af tiden, men jeg kan da

godt se, at Morten og Anne Mette synes, at deres mor er lidt sløv. De ved jo, hvordan det ser ud derhjemme, og jeg ville da også gerne være en bedre mor, men det kan jeg ikke... det må de forstå. De er også snart voksne nok til at tage vare på sig selv. Jeg kan ikke med alle de krav...

Vi burde også sige noget til Morten. Jeg har sagt det til Ole, men han er så blød.. så behagelig... som en stor dyne. Han er dejlig at pakke sig ind i, men lige meget hvor meget man slår, giver han bare efter. Og Morten slår måske ikke fysisk, men jeg ved godt, at han mangler stærke forældre, men jeg er ikke stærk. Det må være Oles ansvar, han vidste godt, hvordan jeg er, da vi giftede os. Jeg siger det til ham, men han vil bare give Morten plads... Hvad med stakels Claus Hansen? Med alle de ting Morten siger til ham – jeg ved det jo godt, men hvad skal jeg gøre?

Jeg kan vel ikke gøre andet end at fortsætte skuespillet... i det mindste er Ole glad, og jeg bliver jo alligevel nok aldrig rigtig glad. Det er jo heller ikke rigtigt skuespil, det er bare mig, der er mærkelig, og hvis resten af øen fandt ud af noget, ville der bare blive et kæmpe postyr, og de ville alle sammen sætte flere krav til mig, og det kan jeg altså bare ikke lige nu.

Fakta: 39 år, husmor, gift, boet på øen siden 1980.

Dit krisepunkt

Lisbeths konflikt bunder i, at hun ikke føler, at hun kan imødekomme andres forventninger. Derfor bringes hun nærmere krisepunktet, når der stilles krav til hende. Især krav, der omhandler emotionel involvering tærer hårdt på hende. Hun forstærkes positivt, hvis hun med andres hjælp kan anerkende sit problem og får hjælp på øen.

Relationer

Kristian Pihlmann – 71 år: Han er gammel og klog. Han er så god til at lytte.

Kenneth Bro Jensen – 33 år: Han er øens præst. Jeg turde ikke tale med den gamle præst... han virkede så streng. Han er anderledes.

Lars Bjarne Hansen – 42 år: Han er Mortens mester. Nogen gange

tror jeg, at det er ham, der tilskynder Morten til at være sådan en bølge.

Solveig Hansen – 41 år: Hun snakker altid om vitaminer til mig – og at jeg burde få noget mere sol. Hun er så rigtig på alle mulige måder, som jeg ikke er.

Claus Hansen – 17 år: Claus bliver mobbet af de andre unge. Han er anderledes, bøsse, og det kan de ikke acceptere. Stakkels knægt, han løber nok snart væk.

Ole Nielsen – 46 år: Han reddede mig og forguder mig. Det er for hans skyld, jeg drikker. Så kan jeg være, som han gerne vil have.

Morten Nielsen – 18 år: Morten ender i noget skidt en eller anden dag. Der er ingen, der sig nej til ham.

Anne Mette Nielsen – 16 år: Jeg ved godt, at jeg gør hende ked af det.

Camilla Lund Østergaard – 32 år: Hun kan sagtens... med smarte jakker og fint job. Nogen gange griner jeg naturligt, når jeg er sammen med hende.

Michael Løvche – 30 år: Han er altså charmerende. Han er sådan en, der får en til at drømme.

Sven Vagn Lindqvist – 52 år: Jeg bliver altid lidt bange, for den måde han kigger på mig på. Måske er det bare sådan han er.

Kirsten Lindqvist – 43 år: Hun er rigtig sød. Kvalmende sød. Hvordan bærer hun sig ad?

Jakob Lindqvist – 24 år: Tænk, at han blev forladt ved alteret. Sådan en charmerende og behagelig ung mand.

Jens Lindqvist – 19 år: Han skal giftes. Jeg håber han er klar.

Bent Møller – 44 år: Jeg kan altid tale med Bent, det gør aldrig ondt, og han har altid et godt råd, jeg ikke kan bruge til noget.

Gitte Møller – 41 år: Hvor min kage er dårligst, er hendes kedelig.

Louise Møller – 17 år: Hun er Kirsten Lindqvists arvetager. Hende bliver Jens glad for. Hun kan det hele.

Josefine Juul Thomsen – 34 år: Hun virker ikke rigtig til at være en del af os. Hun er mærkeligt reserveret. Jeg har læst en af hendes bøger engang...den var om en kvinde som mig.

Jytte Nystrup – 56 år: Hun er stærk. Hun klare sig selv. Jeg misunner hende nogen gange, men er også bange for det.

Mette Nystrup – 24 år: Hvad mon der blev af hende efter hun forlod Jakob?

Rune Petersen – 28 år: Ung fyr fra Svendborg, der hjælper Kristian med det praktiske, så han kan blive boende på øen trods sin alder. Han taler så pænt til mig.

Louise Møller

Man kom forbi køkkenet på vej til Jens' værelse. Der var altid så pænt som i et dameblad. En dag ville hun have sådan et hjem.

-”Hej i to, jeg har lige bagt juleboller. Vil i have en bolle og en kop te?”

Duften af kanel, rosiner og nybagt bagværk fik dem til at vende om og på vej ind i køkkenet, hviskede hun: ”Hvor er din mor altså bare sød Jens.” Han trak på skuldrene. Som med et trylleslag stod der en kurv boller, smør og hjemmelavet marmelade foran dem på skrivebordet. Et øjeblik senere kom tekanden, tre krus og juleservietter. Kirsten havde allerede fået pyntet op til jul.

-”Ej hvor er det altså vildt Kirsten. Når jeg får mit eget hjem, vil jeg have det lige så pænt som dit.”

-”Det er jeg også sikker på, at du får Louise. Og i må jo sige til, hvis jeg kan hjælpe. Der er jo så meget i starten.”

-”Ja, men det bliver jo nemt at finde et sted. Der er et lille hus ledig i svinget, så det er mest brylluppet, som optager os ikke Jens.”

-”Øhh... jo.”

-”Lige i øjeblikket er vi i gang med at bestemme farver og tematik, men jeg har svært ved at få Jens til at beslutte sig.”

Kirsten smilede.

-”Jeg har prøverne ude i tasken, hvis du vil se.” Louise smuttede ud i gangen og kom tilbage med sin bryllupsmappe.

-”Jeg er mest til lyselilla, marmor og sølv, men det skal jo også være noget, som Jens kan lide. Forestil dig alle de muligheder, der er. Vælger man lilla, kan man pynte bryllupskagen med friske hjulkroneblomster. De er jo lilla. Men lyserød er jo også fint, så kunne man jo bruge roser, men ikke røde, så kommer det bare til at lige en Dannebrogflag. Det er jo også godt, at det skal holdes om foråret, for så kunne vi måske få nogle æbleblomster ind over det? Ville det ikke gøre Hr. Lindqvist glad? Hvad synes du Jens?”

-”Det ved jeg ikke.”

-”Aj altså Jens du er altså nødt til at beslutte dig. Ellers kan jeg jo ikke komme videre med forberedelserne.”

-”Det er nogle meget pæne farve alle sammen.”

-”Hvis du ikke kan beslutte dig, så kan jeg jo også bare få din mor til at hjælpe, så slipper du også skatter.”

Hun kyssede ham på kinden, og viste Kirsten sine andre idéer.

Bare tanken om, hvor lykkelig jeg bliver den dag – når jeg går ned af kirkegangen mod alteret, og han står der så voksen og mandig – og jeg giver ham mit ja.

Min far og mor er sådan nogle vidunderlige mennesker – de har virkelig fattet det, meningen med livet altså – i tosomhed.

Vi har boet på Lillø hele mit liv, og efter jeg blev færdig med folkeskolen begyndte jeg i gymnasiet inde i Svendborg – ikke at jeg skal læse videre eller noget... jeg er ikke så meget til det med bøger mere til romantiske film. Især dem der forgår i gamle dage, men min far siger altid, at uddannelse er en investering i livet, så jeg læser.

Jeg har altid været lidt af en romantikker. Drømt om at være prinsessen og leve lykkeligt med min prins til vores dages ende. Men for at kunne være lykkelig, må man arbejde for det, derfor er det vigtigste for mig, at nu hvor jeg har fundet min prins at få det til at fungere. Jeg kan altid få mig en uddannelse, når fundamentet for vores samliv er lagt, men man kan ikke reparere et dårligt forhold med en fin uddannelse. En prinsesse er en rigtig kvinde, der tør være sig selv og vokse med opgaven således, at hun en dag bliver til en god dronning.

En rigtig kvinde har styr på sin familie. Hun er den sikre havn, hvor manden altid kan komme hjem og børnene kan vokse op under sikre forudsætninger. Hun sørger for, at manden kan gå på arbejde og tjene penge – ved at tage sig af hjemmefronten. Det lyder måske lidt gammeldags, men jeg tror virkelig på, at mange ville være meget mere lykkelige, hvis de fordelte arbejdet på den måde. Alle de skilsmisser, det er helt sikkert fordi, at man ikke kan finde ud af det sammen, når der er ingen, der tager ansvaret for familien.

Jeg har altid vidst, at det skulle være Jens og ikke uden grund. En rigtig prins. Han er uden tvivl den kønneste af drengene på øen, og han er den mest begavede. Hans hud og tænder er så pæne, og ikke mindst hans hænder. De er ikke grove, ligesom Morten Nielsens, nej, Jens passer på sig selv, og det er et godt tegn, så ved man, at man har ham mange år. Sådan at vi kan leve lykkeligt til vores dages ende. Han har også en rigtig rar familie – de ejer Kirse-

bærgaard, der laver de bedste æbler i landet – bare smag dem selv. De bliver brugt til æbleedikke, og endda Hoffet, altså Dronning Margrethe, køber vores æbleeddike. Det er ret vildt at være en del af den familie. Han mor er som dronning af Lillø. Ikke at hun er streng, men mange kunne virkelig lære noget af hende. Jeg har lært meget, blandt andet en masse opskrifter. Jeg kan godt lidt, at lave noget af det mad til Jens, som han har fået derhjemme – så føler han sig rigtig hjemme, når han er sammen med mig.

Jens er altid så flink og hjælpsom overfor alle på øen. Han er rigtig god til at lytte på mig, og kan godt se, når jeg har ret. Han kan også se, det fornuftige i, at vi bliver gift til næste år, når jeg er 18, så vi kan flytte sammen og starte vores voksne liv.

Jens' storebror, Jakob, skulle giftes med Mette Nystrup. Det er fire år siden, men jeg tror ikke, at der er nogen, der har glemt det – sikke en skandale. Hun mødte aldrig op! Vi sad alle sammen i kirken og stakkels Jakob, han stod der og ventede. Han må have været så ulykkelig. Hun var bare taget til fastlandet uden at sige noget – hvor er det bare strengt! Det kan man da ikke, hun kunne da i det mindste have sagt noget til ham. Det kunne Jens lige vove på at gøre, men det kender jeg ham godt nok til at vide, at han aldrig kunne finde på. Han ved godt at vores fremtid er sammen, men det kunne være, at jeg skulle sørge for, at han er der til tiden. Han er lidt af en dagdrømmer. Det er ikke ondt ment, men han har bare brug for, at nogen fortæller ham, hvad han skal gøre engang imellem – ellers falder han helt i staver. Jeg plejer altid, at skulle sige tingene til ham flere gange... der er altid lige et eller andet, men det er jo også de der små finurligheder ved ham, jeg kan lide. Men jeg er ikke urolig, Kirsten skal nok få ham derhen i tide.

Forleden skulle jeg mødes med Jens og snakke om brylluppet. Ja, vi er gået lidt i gang med at planlægge. Det er først til marts, tror jeg, det er i hvert fald der, jeg bliver 18, så vi gør det lige efter det, men det skader ikke, at være tidligt ude. Det siger far også, hvorfor gøre i morgen, hvad man kan gøre i dag. Men så var Jens bare kommet for sent til færgen inde i Svendborg – han havde været inde og mødes med nogle venner. Han bliver bare nødt til at forstå, hvor bange han gør mig, når han sådan kommer for sent. Det er

også derfor, at jeg er begyndt at sige til Jens, at han ikke kan lave så mange aftale med andre. Ikke når han brænder mig af. Det er et spørgsmål om respekt for hinanden. Parforholdet og familien kommer før vennerne.

Jeg elsker duften af kagerne på vores hyggeaftner i forsamlingshuset. Alle husmødrene har en kage med, hjemmebag selvfølgelig, og så hygger vi med sang og snak, og hvad man nu ellers gør. Kirsten har selvfølgelig altid den flotteste kage med, hende tør jeg slet ikke sammenligne mig med. Men jeg kan da godt sige, at jeg efterhånden nok ellers er det mest populære valg. Kirsten og jeg er også enige om, at nogle af de andre godt kunne gøre sig lidt umage. De kan jo ikke bare komme med den samme kage hver uge, og nogen gange skulle man tro, at de ikke have et æggeur ude i køkkenet, men dem om det.

Jeg ved godt, jeg ikke er gift endnu, men jeg er faktisk stort set voksen, og derfor tager jeg også en kage med. Der er jo ikke nogen af mændene, der brokker sig over, der er en ekstra kage.

Jeg kan godt lide at bage lagkager. Jeg ved godt, at jeg selvfølgelig ikke selv skal bage min egen bryllupskage, men nogen gange leger jeg lidt, at det er en forsmag. Og Jens er så glad for lagkage.

Fakta: 17 år, 2. g. i Svendborg, bor hjemme, forlovet med Jens Lundqvist.

Dit krisepunkt

Louise bringes nærmere sit krisepunkt når hendes beslutninger anfægtes og forstærkes positivt, når hun modtager ros fra øens husmødre.

Relationer

Kristian Pihlmann – 71 år: Han er en rar mand. Han kommer tit forbi til kaffe, og selvom han er gammel, har han ikke noget mod at snakke. Han glæder sig til vores bryllup – det gør han.

Kenneth Bro Jensen – 33 år: Den nye præst. Vi skal jo have samtaler med ham før brylluppet.

Lars Bjarne Hansen – 42 år: Jeg kender ham ikke så godt.

Solveig Hansen – 41 år: Hun går meget op i sundhed og at lave tingene på den rigtige måde. Altså hjemmelavet marmelade og sunde salater.

Claus Hansen – 17 år: Han er tøset og skvattet. Jeg tænkte, at spørge ham, om han ville være min brudepige, men det er nok for strengt.

Ole Nielsen – 46 år: Anne Mettes far. Har travlt med forretningen indtil Jens overtager den en dag. Altid i godt humør.

Lisbeth Nielsen – 39 år: Hun bager altså de dårligste kager. Det ville jeg også grine af.

Morten Nielsen – 18 år: Han var engang vild med mig, han skar et hjerte i Sven Lundqvists æbletræ. L+M. Temmelig barnligt.

Anne Mette Nielsen – 16 år: Anne Mette er min bedste veninde, og vi kan altid snakke sammen.

Camilla Lund Østergaard – 32 år: Camilla er sådan storbysmart, men nede på jorden-agtig.

Michael Løvche – 30 år: Han synger vildt godt og er super sjov. Han er bare så nem at snakke med,

Sven Vagn Lindqvist – 52 år: Svigerfar. Bestemt herre, der skal behandles med respekt. Det fortjener han. Er lidt bange for ham.

Kirsten Lindqvist – 43 år: Svigermor. Hvis jeg skulle være som nogen her på øen, er det hende. Vil gerne snakke bryllupsplaner med mig.

Jakob Lindqvist – 24 år: Han er galant. Meget ligesom Jens, bare lidt ældre og siger mere. Men jeg har ikke rigtig snakket med ham.

Jens Lindqvist – 19 år: Min dejlige forlovede. Min prins.

Bent Møller – 44 år: Jeg elsker min far. Jeg ville ønske, at han kunne forstå, at jeg ikke er hans lille pige længere, men faktisk er voksen.

Gitte Møller – 41 år: Jeg holder vildt meget af mor, men jeg ville ønske, at hun ville deltage lidt mere i mine bryllupsplaner. Det er jo den vigtigste dag i mit liv.

Josefine Juul Thomsen – 34 år: Hun er lidt ligesom en heltinde i en romantisk film, det er desværre bare hende som ikke får helten. En af de ærgerlige film, der ender ulykkeligt.

Jytte Nystrup – 56 år: Hun bor sådan lidt mærkeligt. Nærmest i et værksted. Jeg ville aldrig kunne bo på den måde og leve det liv, hun gør.

Mette Nystrup – 24 år: Hvad mon der blev af hende efter hun forlod Jakob?

Rune Petersen – 28 år: Ung fyr fra Svendborg, der hjælper Kristian med det praktiske, så han kan blive boende på øen trods sin alder.

Mette Nystrup

Lejligheden var lys, ungdommelig og duftede af rengøringsmidler. Hun havde lige taget sig sammen til at gøre rent, for i år ville hun nå at pynte til jul og glædede sig til det. I år var hun i julehumør. Hun havde lige åbnet flyttekassen med julepynt, da telefonen ringede.

-”Ja det er Mette.”

...

-”Hej mor.”

...

-”Ja, jeg har det fint. Jeg har lige fået sat alt på plads efter den helt store julerengøring.”

...

-”Det er ellers længe siden, du har ringet.”

...

-”Hvad for en slags undersøgelse?”

...

Hun stivnede og blev helt bleg.

-”Kræft i bugspytkirtlen? Hvad gør de ved det?”

...

-”Hvor lang tid har du, mor?”

...

-”Jeg kan sagtens tage orlov et halvt år, og selvfølgelig vil jeg hjælpe dig mor.”

...

-”Ved du hvad - jeg tager hjem på fredag. Jeg skal lige bruge et par dage til at ordne tingene her, og så kan vi jo bare snakke videre om det, når jeg er hjemme, ikke?”

...

-”Knus...”

...

-”Hej hej.”

Hun lagde røret på. Lukkede flapperne på flyttekassen, inden hun sank sammen på en køkkenstol. Hendes krop rystede, imens hun brød grædende sammen i eftermiddagsmørket.

Han må have haft det forfærdeligt den dag i kirken – men jeg tror ikke, han ved, hvordan jeg havde det.

Jeg har altid kendt Jakob. Vi er vokset op sammen. Mor flyttede først til øen, da jeg var 2 år, men det kan jeg jo ikke huske noget af. Vi legede sammen som barn – ja når han ikke havde travlt med at hjælpe sin far med æblerne. De dyrker æbler, nogle fine nogle af slagsen, der laves til æbleeddike. Leverandør til Hoffet og alt muligt.

Det er næsten ligesom noget fra Astrid Lindgren. Vi voksede op sammen, legede sammen, blev forelskede og gift – eller næsten da. For vi blev jo ikke gift, og det er nok godt det samme. Selvom jeg var ulykkelig.

Jeg ved ikke, hvad de tænker her på øen – alt det med at jeg forlod ham, men det var mit valg, og jeg står ved det.

Vi blev forelsket i hinanden i gymnasietiden – det var en fantastisk dag ude i skoven her på øen, at vi fandt sammen. Jeg havde da været sammen med andre, til festerne inde på fastlandet. Vi gik jo i gymnasiet – der skal man prøve sig selv af. Og jeg var da heller ikke jomfru, men det tror jeg, han var. Han virkede i hvert fald noget befippet, da jeg forførte ham derude i skoven, men jeg er sikker på, at han havde det sjovt. Jeg kan stadig længes tilbage mod de dage. Det var min første store forelskelse – Jakob Lindqvist. Han slægtede sin far på. Meget ordentlig og velopdragen – nogen ville sige lidt kedelig, men jeg syntes, det var charmerende. Og de er altså få fyre på 17 år, der tør forsvare en verbalt mod tre lidt ældre idioter. På mange måder var han en gentleman.

Han må have lignet en drøm, da han stod der ved alteret. Det var det, vi havde planlagt i så mange måneder. Jeg havde fået syet kjole, festen var arrangeret, og han havde fået sit stiveste puds på. Det er jo sådan en pigedrøm, at blive gift i kirken med stor kjole og fest... og det havde da også været en drøm, at han friede til mig. Vi havde været kærester i flere år der. Det kan godt være, vi kun var tyve, men vi følte os klar – eller i hvert fald til at starte med. For selvfølgelig er man ikke klar, når man er tyve år gammel. Man skal prøve verden af, og jeg fandt ud af, at jeg ikke ville være hans

vedhæng resten af mit liv. Jeg kunne godt se, hvilket liv Kirsten, hans mor, var endt i. Hun vaskede tøj og gjorde rent fra tidlig morgen til sen aften – og i alles øjne var hun Fru Sven Vagn Lindqvist, æbleavlerens kone. Jeg ville ikke også være Fru Lindqvist – jeg ville hellere være Mette. Mette der kunne noget selv og ville noget selv. Så aftenen før, fortalte jeg ham, at jeg ville have en uddannelse – at jeg ville til fastlandet. Ikke at det skulle komme i vejen for brylluppet, men jeg synes, vi skulle tage væk fra øen. Det gjorde ham rasende. Han ville ikke væk. Han mente vores liv var her, og da han greb fat i mig, blev jeg oprigtigt bange.

Jeg fortalte ham, at livet her på øen, ville gøre mig ulykkelig, men han hørte ikke – nogen gange hører Jakob kun, hvad han vil høre. Han blev mere og mere voldsom, og da han ville hive mig ind i sengen, vristede jeg mig fri. Jeg prøvede at få ham til at høre efter, men han svinede mig til, kaldte mig de grimme ting og anklagede mig for at sabotere brylluppet, ved at vise mig aftenen før.

Jeg gik ud af døren i vrede og sagde, at hvis det skulle være på den måde, ville jeg slet ikke giftes... jeg tror ikke, han hørte mig. Så vidt jeg ved, stod han i hvert fald alene i kirken næste dag. Jeg ved godt, han har været rasende, men jeg kan jo ikke leve med en mand, der ikke respekterer mig... selvom dele af mig stadig elsker ham.

Min mor hjalp mig med at få mine ting til fastlandet – jeg skulle bare væk. Jeg har stadig dårlig samvittighed over at efterlade hende alene, men jeg kunne ikke være på øen længere.

Jeg boede hos venner indtil jeg fandt mig en lejlighed. Og nu er jeg færdig med sygeplejerskeuddannelse, og arbejder på Svendborg Sygehus. Det giver enormt meget, at hjælpe syge mennesker... man føler virkelig, man gør en forskel – nu håber jeg bare, at jeg også kan gøre en forskel på Lillø – ikke mindst for min mor.

Jeg tror hun har levet et vildt liv. Hun kan i hvert fald fortælle nogle skøre historier fra 70'erne. Måske er det det vilde liv, der har slidt hende ned.

Hun ringede til mig forleden – og jeg kunne godt høre, at der var noget galt. Hun havde fået konstateret en dødelig kræftsvulst i bugspytkirtlen. Jeg har set det før inde på arbejde, og lægen har ret, de overlever ikke. Et halvt år har hun. Det er så uvirkeligt, at

hun skal dø. Selvom jeg flyttede ind til fastlandet, har hun stadig været der for mig. Hun er det familie jeg har. Jeg ved ikke, hvad der skete med min far. Min mor siger, at han ikke var værd at samle på, og jeg tager hendes ord for gode vare. Så når mor er væk, er jeg helt alene. Jeg har ikke haft kærester siden Jakob. Engangsknald har der da været, men jeg har det bare mærkeligt hver gang. Jeg kommer stadig til at tænke på ham... hvorfor fanden vil han ikke forsvinde fra mit hoved... elsker jeg ham stadig?

Selvfølgelig lovede jeg min mor at komme hjem. Hun har brug for mig – det er en voldsom krise for os begge at få den slags at vide. Det kender jeg fra patienterne, og selvom jeg har følt med dem så mange gange, er det faktisk endnu værre end jeg havde troet.

Lillø trænger til at blive rusket op i... på nogen måder er de vist ikke rigtig kommet nogle vegne siden gamle dage. Alting skal være så ordentligt, også selvom det ikke gør folk glade. Jeg kunne godt unde de andre unge på øen at tage nogle år væk herfra... finde sig selv... i stedet for at ende med at leve på en løgn. Nu hører jeg, at Jens, det er Jakobs lillebror, skal giftes med Louise Møller. Er det mon en god idé? Hun er ikke engang fyldt atten – de ender begge med at sidde fast her på øen. Det er jo for helvede ikke det vigtigste her i verden at blive gift... selvom de tror det.

Det er jo heller ikke sådan at alt er galt på Lillø... der er ingen vold, hærværk og indbrud, men hvis de bare kunne være lidt mindre gammeldags – noget ligestilling og accept af, at unge mennesker skal uddanne sig selv, tage noget tid væk fra øen... det ville være rigtig sundt.

Jeg er faktisk glad for at vende tilbage... mere voksen og selvsikker. Jeg er gammel nok nu til at konfrontere Jakob og hans familie. Det kan godt være, de hader mig, men jeg skylder Jakob at snakke med ham.

Vinden tager i færgen. Det kunne godt ligne en storm. Det sker jo, men vi er snart i havn. Godt nok lidt forsinket, så mor er nok gået ned i forsamlingshuset. Det er altid der, vi mødes. Så bliver det altså lige på og hårdt – et møde med hele øen på en gang. Men jeg kan tage det, det er jo ikke sådan, at jeg skal blive på øen. Vi skal have fundet ud af, hvordan min mor gerne vil nyde den sidste

tid... det skylder jeg hende... og så skal jeg have talt med folk. Jeg skylder dem ingen undskyldning, men jeg skal ikke hjemsøges af dem for evigt. I virkeligheden bliver det nok hårdest for dem, mon de overhovedet ved, at jeg kommer i aften?

Fakta: 24 år, sygeplejerske, single, boede på øen fra 1977-1995, bor i Svendborg.

Dit krisepunkt

Mette bringes nærmere krisepunktet, når hun presses ned i sin gamle rolle i det lille samfund men bekræftes positivt, når nogle af hendes nye ideer og forslag vækker genklang i det lille samfund.

Relationer

Kristian Pihlmann – 71 år: Han er øens alderspræsident. Jeg husker ham kun for noget godt, og han lyttede altid efter. Måske vil han bakke mig op?

Kenneth Bro Jensen – 33 år: Kender ham ikke.

Lars Bjarne Hansen – 42 år: Enkel mand, enkelt liv.

Solveig Hansen – 41 år: Hun er helsefreak og med på de sjoveste og mærkelige sundhedsting. Var hun ikke blevet Faaborg, var hun nok blevet ligesom min mor.

Claus Hansen – 17 år: Det forsagte mobbeoffer på øen.

Ole Nielsen – 46 år: Det var altid så hyggeligt at købe ind hos Ole. Han er virkelig Hr. Evigglad.

Lisbeth Nielsen – 39 år: Jeg har aldrig helt fattet Lisbeth, jeg ved godt hun ikke er så gammel, men på mig virker hun ældre.

Morten Nielsen – 18 år: Øens eneste knallertbølle.

Anne Mette Nielsen – 16 år: Lille pige med rottehaler.

Camilla Lund Østergaard – 32 år: Kender hende ikke.

Michael Løvche – 30 år: Hans navn lyder bekendt – er han ikke et eller andet indenfor teaterverdenen. Hvad laver han her?

Sven Vagn Lindqvist – 52 år: Jeg husker ham som jernhård og kold. Nu virker det bare lidt komisk – Kongen af æblebjerget.

Kirsten Lindqvist – 43 år: Jeg lærte hende aldrig rigtig at kende, kun hendes opskrifter og rengøringsfif.

Jakob Lindqvist – 24 år: Hvordan mon han ser ud i dag? Er han stadig flot? Er han mere voksen? Bærer han nag? Elsker han mig stadig? Elsker jeg ham?

Jens Lindqvist – 19 år: Han har stået i skyggen af sin bror. Er han ligesom sin bror? Er han og Louise ved at lave samme stunt som os?

Bent Møller – 44 år: Er Bent nogensinde gået længere ud end til navlen?

Gitte Møller – 41 år: Jeg kedet mig i Bents timer. Jeg kan slet ikke forestille mig, hvor kedeligt det ville være at tilbringe et helt liv med ham. Stakkels Gitte. På den anden side så er hun lige så kedelig.

Louise Møller – 17 år: Man ved da ikke, om man vil giftes som 17-årig. Sidst jeg så hende, var hun en lille pige, der legede prinsesselege.

Josefine Juul Thomsen – 34 år: Kender hende ikke.

Jytte Nystrup – 56 år: Min mor. Elsker hende. Hvad fanden gør jeg uden hende? Hvorfor skal hun dø?

Rune Petersen – 28 år: Kender ham ikke.

Michael Løvche

Køkkenet flød med beskidte pander, skåle og gryder, men hvad pokker. Det var lykkedes ham efter fire timers slid og mange timers konsultation med kagebøger at frembringe en middag a la den, som de ville have betalt sig fra på en nydelig restaurant i København. Hun havde set så træt ud hele dagen, og hun havde sikkert glemt, at det var deres årsdag, men det havde han ikke. Han lukkede døren ud til rodet. Tændte stearinlysene på bordet, lod Frank Sinatras stemme svagt flyde ud i rummet, bankede på hendes kontordør og åbnede den.

-”Hej elskede har du tid? Middagen er serveret.”

-”Ej hvor er det vildt Michael. Har du lavet alt dette?”

-”Jep, må jeg byde på en aperitif?”

Han nød tjener og gentlemanrollen, og hun lod sig målløs opvarte. Vinen steg hurtigt dem begge til hovedet, og i slutningen af hovedretten kiggede han på hende og løftede sit glas.

-”Kæreste Camilla, tillykke med årsdagen. Skål for dig, din skønhed og at vi må blive ved med at have det så dejligt sammen, det håber jeg virkelig.”

-”Tak Michael, det håber jeg også. Det skal nok gå alt sammen. Skål.”

De drak og så hinanden lige i øjnene.

-”Så er vi kommet til desserten.” Han rejste sig, gik hen til hende, trak hende op af stolen og løftede hende op. ”Det er flødeskum, jordbær og champagne serveret i det tilstødende soveværelse.” Han bar hende ind og lagde hende på sengen. ”Vent her et øjeblik.” Da han kom ind med dessertbakken, hørte han hendes søde snorken. Hun snorkede altid let, når hun havde drukket. Han havde lyst til hende. Han satte bakken fra sig, kyssede lidenskabeligt hendes hals og begyndte at knappe hendes skjorte op.

Søvndrukken svarede hun: ”Ikke i aften Michael, jeg har fået min menstruation.” Hun sov videre. Han satte sig på sengekanten i mørket og kiggede ud mod køkkenets lys. Pis også.

Man kan ikke lære at blive en god entertainer – showgenet bliver man født med. Selvfølgelig kan man øve, men hos dem, der virkelig kan, ligger det i blodet.

Jeg var seks år gammel, da jeg stod på en rigtig scene første gang. Jeg kan husk, at jeg nød projektørens varme og de beundrende blikke. Så ung – men så talentfuld, tænkte de alle. Jeg tror, det var den oplevelse, der virkelig tændte mig for teaterlivet. Det var en teaterforestilling i Holbæk Musik- og Teaterforening – og jeg var stjernen.

Jeg har altid elsket at synge, danse og optræde, så mit valg af karriere var ikke svært. Jeg ser det som en enorm gave at vide, hvad man er udset til her i livet, hvad man virkelig har anlæg for. Der er så mange, der går rundt og gør noget halvt, noget de ikke tror på, noget de ikke kan. Jeg er god til det, jeg gør, fordi jeg gør det fuldt ud. Det er ikke bare arbejdet, man skal gøre fuldt ud, det er livet, man skal leve fuldt ud – men er det derfor, jeg brændte ud?

Jeg mødte Camilla på en vild bytur i København. Jeg var flyttet derind – der var der, kulturlivet var... ikke i Nordsjælland. Jeg lavede det gode gamle trick, med at stirre lidt for længe på hende. Ikke sådan at det bliver akavet, bare et intenst blik – det tænder dem altid. Hun var vildt hot. En god krop, tætsiddende tøj og en flot, ikke alt for prangende make-up.

Jeg bestilte en drink, nød den i stilhed, mens jeg vidste, at hun kiggede på mig. Det er lettest, hvis de genkender en fra forestillingerne, ikke at det er en nødvendighed for succes.

Jeg dansede med nogle andre piger... ikke noget særligt, men de skal vide, at man er interessant, at der er andre, der vil have en. Jeg sendte hende stjålne blikke over skuldrene på de tøser, jeg nu havde fået hevet ud på gulvet. Hun stod med sin Cosmopolitan, og jeg må indrømme, at sugerøret ledte mine tanker i en fræk retning. Vi fandt hinanden, dansede tæt, endte hjemme hos hende, resten er historien... vi startede med at date og endte med at flytte sammen – den bedste beslutning i mit liv.

Måske har hun reddet mit liv?

Jeg kommer nok desværre aldrig til at glemme den premiereaften. Jeg havde langt om længe fået chancen med rollen som Billy Flinn i en opsætning af Chicago på Betty Nansen. Det var sgu stort. Tidligere havde det primært været biroller og måske en enkelt hovedrolle på en lille skodscene.

Der havde kørt reklamer for det – det er fucking fedt at se sit navn klistret op over byen – a dream come true.

Jeg ved ikke, hvad der gik galt. Ja, jeg kan faktisk ikke engang rigtig huske aftenen. Ikke andet end at jeg tog ind på teatret i god tid for at gøre mig klar. Premiereaften er altid en stor aften, og den har var bestemt ikke en undtagelse. Pludselig gik jeg helt i sort. De siger, at jeg var helt fjern.. jeg kan bare huske en følelse af at være tom og kold indeni. Som om jeg var pakket ind i vat, og hverken kunne mærke, føle eller høre verden. Lægen sagde det var stress, og at jeg ikke skulle arbejde i noget tid.

Holde mig fra scenen er ikke en speciel fed besked at få, når det er ens liv... jeg prøvede, men det var simpelthen for svært. Så jeg begyndte igen, og Camilla blev simpelthen så bekymret for mig... Ja okay, jeg sov ikke så godt, og jeg var begyndt at få ondt i maven igen, så det var nok fint, at vi flyttede. Hun vil jo også gerne have børn... og det er nok ikke så godt i storbyen.

Øen her er egentlig ganske charmerende i al sin landlige afsondrethed. Det er lidt ligesom at finde tilbage til rødderne. Egen køkkenhave på størrelse med en mark og smogfri havbrise at friske lungerne op med. Det er sikkert godt for stemmen.

Jeg har ikke rigtig arbejdet i lang tid, de har nogle små scener i Svendborg, men det er ikke rigtig noget for min kaliber. Jeg har lidt tænkt på, at man kunne lave noget sangundervisning på en aften-skole eller noget. Så kan man ligesom give noget videre, og måske er der nogle søde elever.

Men at gå hjemme er egentlig også meget rart. Camilla arbejder, nogen gange hjemmefra og nogen gange er hun i København – så passer jeg huset, vasker tøj og laver mad... det er helt nyt for mig, sådan at være den huslige... men så får jeg også snakket med naboerne.

Nå ja, ikke mindst, så arbejder Camilla rigtig hårdt på at blive gravid... ikke at jeg skal klage, sengen blev i den grad indviet, men hun

er bare ikke blevet gravid endnu...

Nogen gange tror jeg, at hun klandrer mig... jeg kan sgu da ikke gøre for, at vi er uheldige. Når hun gør det, er hun ligesom de forbandede kritikere... altid dem, der ikke lige selv kom ind på skuespillersskolen, der skal rakke ned på dem, der har talent. Fuck dem... de kunne bare skabe noget, og hvis du ikke kan gøre det bedre selv, ja hvis du faktisk ikke kan andet end at skrive i en eller anden sladderpresse, så skal du bare holde dig væk. De forstår sig alligevel ikke på kunst.

Selvfølgelig er Camilla ikke sådan, men jeg synes ligesom, jeg har fået nok kritik, og det er heller ikke let for mig at være her på øen... ikke spille teater... ikke optræde.

En gang om ugen mødes vi i forsamlingshuset. Der er banko, præmier, kaffe og kage, det gør man jo på landet. Så leder Kristian Pihlmann an med de fælles beskeder... eller en lille tale, jeg tror også han, har en lille showman gemt i sig. Jeg har nogen gange optrådt med et lille nummer, det bliver de så glade for tøserne, jeg tror der alt for sjældent, sker noget i deres liv.

Det er jo ikke et fyldt københavnsk teater, men det er et ganske godt publikum, de er taknemmelige, og jeg vil gerne underholde dem. Der er ikke noget som et taknemmeligt publikum.

Ellers tager vi en fællessang, og så er der hygge. Jeg kan godt lide aftnerne dernede. Ja det er bondsk, men det er også meget hyggeligt. Alle husmødrene plejer altid at insistere på, at jeg smager deres kage – jeg tror stadig, jeg har den gamle charmør i mig. Camilla er også begyndt at bage, det tror jeg ikke, de ved på hendes arbejde. Det ville i hvert fald ikke tro på det.

Fakta: 31 år, skuespiller, kæreste med Camilla Lund Østergaard, flyttede til øen i 1998.

Dit krisepunkt

Michael største svaghed er kritik, og derfor bringer enhver form for kritik ham nærmere krisepunktet. Han bekræftes positivt, når han får applaus fra sit publikum, altså når han på sin egen måde underholder, og folk kan lide det.

Relationer

Kristian Pihlmann – 71 år: En hyggelig gammel gubbe. Jeg tror faktisk godt, at han kan lide at blive hørt, men det er heller ikke helt tosset, det han siger.

Kenneth Bro Jensen – 33 år: Den nye præst. Jeg må indrømme, at jeg ikke går så meget op i alt det der. I det mindste er han da ung og til at snakke med. Men han virker nu lidt kedelig, selvom Camilla taler pænt om ham.

Lars Bjarne Hansen – 42 år: Mr. Fix-it. Hellere holde sig på den gode side af ham, der er ikke så mange andre håndværkere herovre.

Solveig Hansen – 41 år: Hun er en af de der kvinder, der tror, at man kan spise sig i form. Der er ikke det økologiske biodynamiske politisk korrekte fif, hun ikke kan komme med. Hun har vist ikke særlig meget andet indhold i tilværelsen end familien, huset og en imponerende have.

Claus Hansen – 17 år: Teenager i modgang. Det vil sige øens bøsse. Hvad kan han andet end at erklære sig som kunstner for at få lidt anerkendelse.

Ole Nielsen – 46 år: Kritikere skulle være lidt mere som ham. Han sidder altid på pinde for at hjælpe folk og er altid den, der klapper højest, når der skal deles anerkendelse ud.

Lisbeth Nielsen – 39 år: Jeg kan godt lide hende, hun er altid begejstret, når jeg underholder. Herlig type.

Morten Nielsen – 18 år: Jeg tror, at Morten er lidt mere til Scooter og Vengaboys, end til musik og kunst af reel værdi.

Anne Mette Nielsen – 16 år: Der gik faktisk ret lang tid før, jeg bemærkede hende. Det er pinligt, men ofte kan jeg ikke huske, hvad hun hedder.

Camilla Lund Østergaard – 32 år: Vi komplimenterer hinanden godt. Jeg føler mig vildt mandig sammen med hende.

Sven Vagn Lindqvist – 52 år: Man må give manden, at han er dedikeret, og efter sigende er de æbler, han laver, jo nærmest berømte. Han må have givetvis have et talent, altså ikke for det kunstneriske. Jeg spiser dog aldrig hans æbler. Lidt stram i betrækket. Helt ærligt - hvem plukker æbler med pressefolder i bukserne?

Kirsten Lindqvist – 43 år: Hendes talent er, at hun kan forvandle sin mands æbler, som jeg ikke gider at spise rå til den mest fantastiske æbletærte. Det var dog en skam, at den var lidt brændt sidst, men det kan jo ske for den bedste.

Jakob Lindqvist – 24 år: Vi har ikke noget til fælles. Hans liv består af æbler.

Jens Lindqvist – 19 år: Han virker meget tænksom. Det bliver vist ikke værdsat, når man bare er brugslærling. Det værdsættes vist overhovedet ikke på den her ø.

Bent Møller – 44 år: Bent er vist også tænksom, han tænker bare ikke særlig dybt. Det er også svært at afvise folk, der er så flinke som ham. Det er pisse irriterende, at han altid skal blande sig, og komme med fjogede kommentarer under mine numre. Han er på ingen måde kompetent til at komme med kritik...

Gitte Møller – 41 år: Gitte står ud for mængden af husmødre her på øen ved faktisk at gøre noget ud af sig selv. Jeg plejer at komplimentere hende. Det lader ikke til at andre gør det.

Louise Møller – 17 år: Højtflyvende teenager.

Josefine Juul Thomsen – 34 år: Jeg har faktisk ikke talt med hende endnu... hvad laver hun egentlig?

Jytte Nystrup – 56 år: Jeg har aldrig været særlig meget til Christiania, men det er ligesom noget andet, når det kun er en kvinde.

Hun har da kunstnerisk integritet.

Mette Nystrup – 24 år: Mette hvem?

Rune Petersen – 28 år: Ung fyr fra Svendborg, der hjælper Kristian med det praktiske, så han kan blive boende på øen trods sin alder. Er det ikke lidt ensomt?

Morten Nielsen

Lars Bjarne havde sat ham af efter de havde været ude og ordne nogle ting i sommerhusområdet på den anden side af øen. Inden han lukkede bildøren vendte Lars Bjarne sig imod ham: "Tak for i dag, Morten. Vi ses i morgen klokken syv. Og for resten, Morten, det er sgu rart, at du ikke er bange for at tage fat. Så vi skal nok blive færdig i morgen." Han smilede og nikkede. Morten trak skødeløst på skuldrene og svarede: "Det var ingenting. Ses i morgen, mester." men inderi ham voksede stoltheden frem.

Ole holdte status over i Brugsen, så han og Jens brugte aftenen på at tælle butikken op og gerne rent. Anne Mette var over hos sin "veninde" Claus. Så har var helt alene sammen med sin mor. Han smækkede døren efter sig, da han trådte ind i entréen. Tv'et i stuen kørte, men ellers var der mørkt. Han kunne mærke vreden inden i sig boble frem, da han så de to tomme vin flasker på sofabordet og moren der sov i sofaen.

- "For helvede, Lisbeth. Det kan du fandme ikke være bekendt. Jeg er skidesulten efter at have arbejde hele dagen med at fikse sommerhuse, og så ligger du bare sover!" Hun vågnede med et sæt.
- "Det må du undskylde, Morten. Jeg var så træt efter havet gjort rent til jul hele dagen... Kan du ikke bare smører dig et par madre?"

- "Det er sgu da ikke derfor, at du lå og sov. Du drak dig fuld. Din dovne luder imens du sad og så serier.."

- "Sådan skal du altså ikke tale til mig, Morten.."

- "Jeg taler ligesom det passer mig. Og jeg er røvtræt af, at du er sådan en rådden mor, der er ligeglad med alting."

- "Jeg er ikke ligeglad alting. Jeg gør alt, hvad jeg kan for dig, Anne Mette og Ole"

- "Gu' gør du røv. Du skal ikke komme og fortælle mig, at du drikker for vores skyld. Du drikker for din egen skyld, din egoistisk kælling!"

Lisbeth begyndte at hulke. Gråden tog til. Morten satte sig træt ned i en lænestol. Sådan sad de et stykke tid.

- "Hold nu op... Fatter du ikke, at det er pisseflovt.." sagde han stille.

- "Jeg er ked af det, Morten. Jeg skal nok prøve at gøre det bedre.."
De kiggede på hinanden.

- "Hvad med at jeg går ud og laver en omgang biksevad til dig, så får du også noget varmt at spise i dag. Og jeg kan også godt nå at

vaske dit arbejdstøj til i morgen.

Hun gik ud i køkkenet. Han hørte lyden af en flaske der blev åbnet, og skruede højere op for fjernsynet.

Jeg ville ønske at Lars Bjarne var min far – så skulle jeg fandme nok gøre ham stolt.

Mig og Lars Bjarne bruger efterhånden al tid sammen. Jeg er lærling i tømrerbiksen, men vi er også kammerater. Eller det er jo ikke så meget tømrer som alt muligt, der skal fikses her på Lillø. Hvis det er håndværk, kan vi lave det. Det var fandme lækkert, at blive færdig med skolen og Bents evige maks fesne facon... jeg skal arbejde med mine hænder, ligesom Lars Bjarne.

Det er to år siden, at jeg begyndte som lærling, jeg får en god løn og får lov at tage fat, og Lars Bjarne kan lide mig, det er sgu nok fordi, jeg heller ikke kan lide hans søn.

Det var første skoledag jeg mødte den lille svans første gang. Og jeg har sgu set nok til ham siden. Hver eneste fucking dag i 10 år. Han hedder Claus Hansen, og han bor også her på øen. Vi har gået i skole sammen.

Han er homo, ingen tvivl, fra første dag han rakte hånden op i klassen. De der løse håndled og tøsede arme, og den der bøssesvansede måde at snakke på. Jeg kan simpelthen ikke forstå, at det er Lars Bjarnes søn – man skulle tro, at vi var blevet byttet rundt. Claus passer meget bedre til min svansede familie, og jeg er den søn, Lars Bjarne gerne vil have.

Det betyder bare ikke, at min søster skal rende efter ham homoen. Claus er for fucks sake ikke interesseret i piger, og selv hvis han var, er min søster krafteddeme for god til ham. Hun er sgu da det eneste andet fornuftige end mig i min familie.

Ole har aldrig sagt nej i hele sit liv. Så man kan vel sige, at det er mig, der bestemmer derhjemme. Det kan godt være, at han på papiret er min far, men jeg er sluppet heldigt, jeg kan ikke have arvet meget fra ham. Ole har Brugsen, posthuset og er byens stik i rend dreng. Når han ikke gør som Lisbeth, min mor, siger, så gør han, som alle andre siger. Men det er også godt nok, han kan jo ikke

selv tage beslutninger. Men det er meget smart med forretningen, så kan jeg altid lige snuppe et par håndbajere.

Listbeth er min mor, men ikke meget bevendt. Hun ligger i sengen eller ser fjernsyn hele dagen. De ved de andre på øen selvfølgelig ikke... ja de skulle nødig finde ud af, hvilken taberfamilie jeg har, så ville de bare tro, at jeg er lige sådan.

Det er sgu godt, at Anne Mette, min søster, er der. Hun plejer da i det mindste lige at få det til at se ordentligt ud, når folk er på besøg. Og ikke at andre skal vide det, men da vi var små, var far nogen gange afsted på fastlandet. Så vi var alene hjemme med mor. Der var jeg glad for, at Anne Mette var der. Ikke at jeg var bange, men hun kunne da lave mad, når mor havde brændt det på. Men hvorfor fuck skal Anne Mette rende efter Claus. Jeg bliver åndssvagt vred over det, kan han ikke bare for en gangs skyld stå ved et eller andet – indrømme at han er homo og så skride ad helvede til. Der er vel masser af homoer i København, og vi har ikke brug for ham her. Det kan godt være, at de synes jeg er led, når jeg i de små klasser, fik ham til at tude, eller når jeg i dag sviner ham til, til han – som altid, går sig en tur. Han skal vel ud og spille pik i skoven, mens han piller sig selv i røver og tænker på mænd – eller måske på mig, bare tanken om det – fuck hvor er han klam. En af de her dage, der skal jeg nok få ham helt ned med flaget... altså ikke på en fysisk måde, jeg er ikke en af de der slagsbrødre... men jeg skal få ham til at have det så dårligt med sig selv, at vi aldrig ser ham igen... så er jeg sgu ligeglad med, hvad der sker med ham.

Det er en meget fornuftig ø, Lillø. Der er stille og roligt, men man kan altid tage færgen til Svendborg, hvis man vil på druk. Så det er sgu et fint sted at bo. Jeg har i hvert fald tænkt mig at blive, men det kunne godt snart tage at se mig lidt mere som en voksen. Det kan godt være, at jeg "kun" er lærling, men jeg er den eneste af de unge, der har styr på sit liv. Det er alt sammen mine åndssvage forældres skyld, det kan godt være, de ikke ved alt, hvad der sker hjemme – og godt det samme, men det er da klart for enhver, at min far gør som alle siger, og min mor er en taber. Måske jeg skulle flytte hjemmefra og vise, at jeg ikke er som dem. Så kunne det være, at Kristian Pihlmann tog mig med på råd – det er jo trods alt mig, der er øens fremtid.

Fakta: 18 år, tømrerlærling, han har boet på øen hele sit liv.

Dit krisepunkt

Han bringes nærmere krisepunktet, hvis han føler, at han i en situation mister magt eller status, og bekræftes positivt når han bestemmer over nogen; det vil sige dominerer situationen.

Relationer

Kristian Pihlmann – 71 år: Af en gammel fyr at være er han jævnt sej. De fleste på øen lytter også til ham, så hvis han sagde noget pænt om mig, ville de også respektere mig mere.

Kenneth Bro Jensen – 33 år: Det er rimelig nedtursagtigt at være præst. Tænk, at skulle høre på alle de dårlige ting i folks liv og skulle i kirke hver søndag. Hvorfor vælger man det frivilligt?

Lars Bjarne Hansen – 42 år: Mester. Den far jeg ville ønske, jeg havde.

Solveig Hansen – 41 år: Hun har altid tjek på alting, måske lige lovlig meget helsefreak, men helt sikkert en cool mor. Tænk, at der var rent, og man ikke skulle spekulere på aftensmad og om ens mor ville gøre noget pinligt.

Claus Hansen – 17 år: Svansen. Han kan lige vove på noget.

Ole Nielsen – 46 år: Mister Nikkedukke him self.

Lisbeth Nielsen – 39 år: Verdens dårligste undskyldning for en mor. Hun har bare at holde flaskerne skjult. Det skal jeg fandme ikke høre for.

Anne Mette Nielsen – 16 år: Nogen gange er hun lidt for naiv. At falde for en bøsse, what the fuck?

Camilla Lund Østergaard – 32 år: Hun er lidt for gammel til mig, men bestemt fuckable.

Michael Løvche – 30 år: Mænd, der lever af at synge og danse, er ikke mænd. Gad vide om det er Claus' hemmelige elsker?

Sven Vagn Lindqvist – 52 år: Vi laver en del for ham. Han betaler godt. Jeg skar engang noget pjat i en af hans træer, han er vist ret nærtagne om sine træer. Jeg snuppe stadig et æble, når jeg får lyst.

Kirsten Lindqvist – 43 år: Hun går altid op i, at alting skal være helt perfekt. Det kunne være lidt sjovt at afsløre hende i en fejl. Ingen mennesker er fejlfrie.

Jakob Lindqvist – 24 år: Jeg kender ham ikke så godt, men vi svinger meget godt sammen, når vi snakker sammen. Måske man skulle lære ham bedre at kende.

Jens Lindqvist – 19 år: Han taler meget, men gør ingenting. På nogle punkter minder han mig om min far.

Bent Møller – 44 år: Min ærkefjende igennem 10 års skolegang. Det var kun i idræt, han sagde noget pænt til mig.

Gitte Møller – 41 år: Jeg har ikke rigtig nogen mening om hende, måske er det fordi, hun ikke rigtig har været værd at tage stilling til. Alt for kedelig.

Louise Møller – 17 år: Jeg var lidt vild med hende for nogle år siden. Så begyndte hun at kommanderer rundt med mig. Det gider jeg altså ikke.

Josefine Juul Thomsen – 34 år: Er hun ikke bare en turist, der glemte at tage hjem? Hvor taberagtig.

Jytte Nystrup – 56 år: Fatter hende ikke. Hvor fedt er det at bruge hele sit liv på at lege med ler.

Mette Nystrup – 24 år: Hun var ret lækker, da jeg sidst så hende.

Ærgerligt for Jakob at han ikke kunne holde på hende.

Rune Petersen – 28 år: Ung fyr fra Svendborg, der hjælper Kristian med det praktiske, så han kan blive boende på øen trods sin alder. Han er dog ikke så dygtig med hænderne, at han stjæler arbejde fra mig og Bjarne – så det er vel ok.

Ole Nielsen

Vinduerne var duggede pga. af varmen i køkkenet, og duften af frikadellerne fik sulten rigtigt til at melde sig. Men han elskede den tid på dagen. Et råb efter Morten om at aftensmaden var klar, imens Anne Mette hjalp Lisbeth med at få det sidste på plads.

-”Mmm, det dufter dejligt, Lisbeth. Hjemmelavede deller med brun sovs og råkostsalat. Du ved, du skal gøre en simpel mand lykkelig”

-”Det var så lidt Ole. Hovsa. Jeg har glemt noget af drikke. Hvad vil i have øl eller vand?”

-”Jeg kunne godt bruge en øl til det her. Hvad med dig, Morten?”
Fadene blev sendt rundt. Lisbeth hentede øl og kom med en kande vand til Anne Mette.

-”Skal du ikke have noget at spise, Anne Mette?” Han så bekymret på sin datters halvtomme tallerken.

-”Frikadellerne er brændt”.

-”Vissevasse. De er fine. Du har bare fået en smutter. Den snupper jeg, og så kan du tage en ny.” Hun var godt humørsyg, men det er alle teenagerpiger jo.” Hvad, Morten, skulle du ikke have en bajer, så du kunne skåle med din gamle far?”

-”Der var kun to tilbage. Mor har fået den anden.”

-”Jamen, så kunne du jo bare være rendt over i butikken og hentet en.”

-”Tja, men jeg har hellere rigtig lyst til at drikke på en hverdag uden grund”.

-”Fornuftigt, Morten. Jeg er godt nok heldig, at jeg har sådanne nogle kløgtige unger. Gad vide, hvem i har arvet det efter?” Han grinede og Morten smilede tilbage.

-”Hvad unger, tager i ikke og bærer ud og vasker op? Jeres mor ser lidt træt ud. Har det været en hård dag, skat?”

-”Ikke rigtig... Det behøver de ikke, Ole. Jeg kan sagtens..”

-”Jo, pligter giver ansvar og karakter, og så kan vi to lige nå at se 19-nyhederne sammen”.

Han rejste sig og trak Lisbeth med sig. Bag sig kunne han høre Morten bande over det og Anne Mette mumle, at hun nok skulle tage den. Ak ja, ungdoms sløvhed. Han grinede lidt for sig selv.

I alle forhold er der problemer, men i de rigtige gode forhold, dem der holder, der giver man plads til hinanden.

Jeg har altid set op til mine forældre, de havde virkelig fundet ud af, hvordan man lever sammen. De kendte altid hinanden grænser og begrænsninger, og de gav plads til hinanden. De mødte hinanden som unge, blev gift, fik mig og nåede at fejre guldbryllup, inden de begge døde med kort tids mellemrum. De delte virkelig livet sammen, og jeg er sikker på, at alle kan leve livet sammen på en god og fornuftig måde, hvis man tager hensyn til hinanden. Mange af de skilsmisser, vi ser nu om dage, er jo unge mennesker, der ikke besinder sig. Alle problemer kan løses med lidt god vilje.

Min far var også brugsbestyrer på Lillø, et vigtigt erhverv i vores samfund. Jeg er ansvarlig for både posthus, dagligvare og kaffestuen. Folk fra øen kommer her hver dag. Ja, det er vel øens hjerte. Jeg er stolt af det, og jeg tror, at Jens er et ganske udmærket valg til at overtage. Han er ikke min søn, givet, men han er her fra øen og en god dreng, skønt han er lidt af en dagdrømmer. Engang brugte han en hel dag på at fylde varer op, og det er altså ikke mange varer, vi får hver dag, men han skal bare have plads, så skal han nok blomstre.

Morten, min egen søn, er også en god dreng, men han er i den alder, hvor man har så travlt. Han er sikker på, at han har styr på det hele, men det går jo også godt for ham med at være lærling for Lars Bjarne Hansen. Han skal nok blive en god håndværker ligesom Lars Bjarne, og det er et godt erhverv. Så kan man godt se mellem fingre med, at Morten nogen gange laver lidt ballade. Det gør drenge jo, og hvis man bare bliver ved med at være en fast støtte, så finder de selv ud af det... det gjorde jeg da.

Lisbeth er min kone, og vi har det godt sammen. Vi mødte hinanden i en rigtig svær tid i hendes liv. Hun var lige gået fra en rigtig skidt fyr, som hun havde boet sammen med inde på fastlandet. Det tog da nogen tid at få hende på ret køl, men nu er hun rigtig glad og stråler. Hun hjælper lidt til med kaffestuen, og ellers så tager hun sig jo af Morten og Anne Mette. Børn har brug for gode forældre, og når jeg er på fastlandet og købe ind, holder hun fanen højt derhjemme. Vi komplimenterer hinanden rigtig godt, og jeg er sikker

på, at vi skal være sammen indtil det sidste.

Anne Mette er vores datter og er en rigtig fornuftig pige. Hun hjælper godt til derhjemme, og er også god til at sige til Morten, når han er lidt gal på den.

Vi havde møde nede i kaffestuen, Lars Bjarne Hansen, Kristian Pihlmann, Sven Vagn Lindkvist, Bent Møller og jeg. Altså alle os mænd, der komme fra øen. Det er vel et halvt år siden. Vi skulle byde velkommen til den nye præst – Kenneth Bro Jensen. Han er vist helt frisk fra seminariet, ja ud over at han har været udsendt til Jugoslavien. Den gamle præst var gået på pension, han havde været der hele mit liv, så det er ret spændende med en ny, og er han nu god nok?

Kristian talte meget om, at vi skal holde på sæderne her på øen. Han er den ældste af os, og hans sprog er da også lidt gammeldags, men han har ret. Og Kristian har boet her hele sit liv, så om nogen ved han, hvad øen har brug for. Kristian mener, at vi skal tage ansvar for vores egne. De unge vil gerne rende og te sig, og vi lader dem. Ligesom Svens kommende svigerdatter, Mette Nystrup, der stak af ved alteret. Det gjorde selvfølgelig Sven lidt arrig igen at blive mindet om det, men Kristian har vel også ret, når han siger, at vi bliver nødt til at lægge noget mere pres på vores unge – de skal leve op til forventningerne. Jeg ved godt, at de nogen gange snakker i hemmelighed om vores lille familie, de siger vist, at vi har problemer.

Og jeg ved godt, at der nogen gange er lidt problemer, når Lisbeth er ked af det, eller når Morten er på tværs, men vi klarer den sammen, det er det familier gør. Jeg kan godt klare at gå lidt på kompromis for husfredens skyld. Jeg tror, Lisbeth synes, at jeg burde sætte Morten mere på plads, men hvis man er for hård ved folk, så skubber man dem væk. Måske er det bedst, hvis andre lægger lidt pres på Morten, så det ikke skaber splid i familien. Jeg vil jo gerne have, at vi kan blive ved med at have det rart på øen, og så skal der jo lidt mere ro på siger Kristian. Den nye præst kan måske sige noget til ham, han virker som en flink fyr, der forstår folk, eller måske Kristian vil gøre det...

Fakta: 46 år, brugsuddeler, postmand og kaffemand, boet på øen

hele sit liv.

Dit krisepunkt

Ole trækkes imod krisepunktet, hvis han tvinges til at forholde sig til problemerne i sin familie, og han forstærkes positivt, hvis han får ros fra lederskabet i det lille øsamfund.

Relationer

Kristian Pihlmann – 71 år: Det er bare så fantastisk, at han stadig er så åndsfrisk. Det viser virkelig, at havbrisen gør godt. Han ved altid, hvad der er bedst at gøre.

Kenneth Bro Jensen – 33 år: Den nye præst. Han er ikke helt tosset. Jeg plejede altid at lytte på den gamle præst.

Lars Bjarne Hansen – 42 år: Han tager sig godt af Morten. Giver ham nogle evner. Det er jeg taknemmelig for.

Solveig Hansen – 41 år: Jeg tror, Lisbeth er rigtig glad for hende. Solveig kan også det der med mennesker.

Claus Hansen – 17 år: Hvad er alt det med ham og homoseksualitet. Sådan en sød dreng, det kan da ikke passe.

Lisbeth Nielsen – 39 år: Hvor er jeg glad for, at jeg fandt hende. Hun gør mit liv lykkeligt.

Morten Nielsen – 18 år: Han kan nogen gange lave lidt postyr på øen, når han bliver i sit tossehumør, men han bliver jo altid go' igen.

Anne Mette Nielsen – 16 år: Hun er så god til at hjælpe sin mor, og så siger alle, at hun er sådan en god lytter.

Camilla Lund Østergaard – 32 år: Hun er vist arkitekt. Det kunne være spændende, hvis hun tegnede et hus her på øen. Ligesom at det gamle mødte noget nyt. Måske en ny Brugs og kaffestue, hvis Kristian og de andre synes, at det er en god idé.

Michael Løvche – 30 år: Der er ikke det trick, han ikke har oppe i ærmet. Fantastisk.

Sven Vagn Lindqvist – 52 år: Vi taler tit sammen om opdragelse, vi er altid så enige.

Kirsten Lindqvist – 43 år: Hun må ku' trylle, for jeg ved, at min Lisbeth slider i det for at holde vores hus pænt, men hendes hjem kunne jo være et udstillingsvindue fra et af boligkatalogerne.

Jakob Lindqvist – 24 år: Han er sådan en høflig ung mand. Venlig og elskværdig. Jeg kan ikke forstå, at Mette stak af.

Jens Lindqvist – 19 år: Jens er en rigtig god dreng. Han behøves ikke at snakke hele tiden. Han hviler nok i sig selv.

Bent Møller – 44 år: Bent og jeg kan snakke i timevis. Han er min bedste kammerat.

Gitte Møller – 41 år: Gitte er i Brugsen hver dag. Det er så hyggeligt, så vi får os en lille snak og måske en kop kaffe, men så skal hun hjem til sine serier. Det må være rart at ha' så meget tid.

Louise Møller – 17 år: Hun er begyndt at spørge til, hvor lang tids frist jeg skal have for at skaffe forskellige ting. Men vi har snakket om, at så kan vi tage til Svendborg og finde alle tingene sammen. Jeg kan godt lide bryllupper.

Josefine Juul Thomsen – 34 år: Altså vi ser hende ikke så tit, som vi godt ku' tænke os. Føler hun sig lidt for fin til os? Men man skal jo nok bare gi' folk en ekstra chance.

Jytte Nystrup – 56 år: Jytte drejer de flotteste krukker, jeg nogensinde har set. Alle de farver og der ikke to, der er ens. At hun kan. Jeg kan godt forstå, de bliver revet væk af turisterne. Jeg overvejer, at få lavet en speciel en til Lisbeth. Det ville hun sætte pris på.

Mette Nystrup – 24 år: Hun var altid lidt spontan. Jeg håber, hun har det godt. Alle kan jo få kolde fødder, og vi har det så roligt på Lillø nu.

Rune Petersen – 28 år: Han er den flinkeste unge fyr fra Svendborg, der hjælper Kristian med det praktiske, så han kan blive boende på øen trods sin alder. Hvor er det godt, at vi har plads til at passe på hinanden her. Og han har jo også selv brug for at blive passet på. Han er jo syg og førtidspensionist, men ham og Kristian kan bare sammen.

Solveig Hansen

Hun havde stået i baggrunden. Hørt hvordan Claus og Lars Bjarne igen talte ved siden af hinanden. Lars Bjarne ville gerne involvere sin søn i den maskuline håndværkerverden, som han holdte af og Claus havde ikke nogen evner for at nå sin far på Lars Bjarne præmisser. Hellere ikke når han tumlede meget så meget selv. Hun var udmærket klar over hvor svært det var at være teenager. Hun bankede på Claus' dør.

-”Kom ind.”

-”Jeg tænkte at du havde lyst til nogle julekager?” Hun lukkede døren bag sig og satte sig på sengen. Han drejede sig om og så på hende og spurgte med et let opgivende smil: ”Hvad vil du, mor?”

-”Jeg hørte dig og din far lige før. Og jeg ved godt, at det er svært. Han ville så gerne have en drengedreng og du er jo i gang med at finde dig selv..”

-”Jeg ved godt hvem jeg er, mor. Han er bare utilfreds og vil lave om på det.”

-”Nej, han har bare svært ved at acceptere det..”

-”Nej, han er vred og flov over mig. Men jeg er ikke flov. Jeg kan ret mange forskellige ting. De er bare ikke gode nok til ham.”

-”Det er ikke det, Claus. Det er dét som forgår inden i dig, som han har svært ved at forstå. Men du skal vide, at jeg elsker dig lige meget hvad, og det gør din far også.”

-”Hvad mener du...”, han stivende i sætningen og så direkte på hende, ”men, mor jeg er jo ikke...” ordene blev slugt af grøden i hans stemme.

Hun rejste sig og gik hen og gav ham et stort knus. Knugede ham ind til sig. Stakkels hendes lille følsomme dreng. Det er så svært for ham at acceptere sig selv.

Det er fantastisk, hvad man ved nu om dage. De har undersøgt det meste, så vi kan få det bedre. Men det er vores eget ansvar at bruge det til noget. Og denne gang har jeg fundet den rigtige måde.

I mors køkken var der altid sat noget over. Vi lavede selv alt fra leverpostej til marmelade i vores eget køkken med egne råvarer – sundt og godt. Jeg tror det er noget af det bedste, man kan gøre for sig selv at få noget ordentligt brændstof. Der er også derfor, jeg

lægger vægt på at dyrke så mange råvarer selv og tilberede noget ordentlig mad til Bjarne – ellers spiser han bare så usundt.

Jeg voksede op på en gård et stykke uden for Faaborg. Mine far var landmænd og min mor hjalp til. Vi havde det rigtig godt derude, og mine veninder var altid misundelige på alle de lækre ting de fik at spise, når de var hjemme hos os, og hvor sjovt det var at lege på gården.

Jeg gik til gymnastik og ridning og var faktisk ret dygtig til begge dele, men jeg vidste altid, at jeg skulle arbejde med mennesker. Så da jeg blev gammel nok til at flytte hjemmefra, tog jeg ind til Faaborg. Her tog jeg en HF, så jeg kunne komme ind på seminariet i Svendborg.

Min tid som pædagogstuderende gjorde virkelig noget ved mig, jeg ændrede mig og lærte at se tingene på en anden måde. Ja, jeg voksede virkelig. Som pædagog er det enormt vigtigt at være tolerant og forstående. Folk er så vidt forskellige, at vi bliver nødt til at give plads til hinanden. Jeg arbejdede blandt andet i en ungdomsklub – et fantastisk arbejde. Masser af unge mennesker sprængfyldt med energi men også med forvirring og tvivl.

Når du er 16 år og din krop tønser af sted fyldt med hormoner, kan alting være rigtig svært. At sige til nogen, at man elsker dem, at stå ved at der er noget, man er dårlig til, eller at stå ved at man er homoseksuel – det er nok derfor, at Claus har det så svært.

Musikken var høj og stemningen intens. Jeg havde været til en lille fest hos en af mine gode studieveninder, og vi var taget videre i byen. Normalt var jeg ikke til de helt vilde gå-i-byen-aftner, men jeg havde lyst til at danse. Så vi tog på Chess. Det var her, jeg så Lars Bjarne første gang. Han var stærk, muskuløs og flot. Det var ligesom, jeg ikke kunne tage øjnene fra ham, og han så hele tiden på mig. Vi dansede tæt og endte hjemme hos ham. Han arbejdede tidligt, men jeg blev i sengen hjemme hos ham hele næste dag, og så var jeg faktisk flyttet ind.

Lars Bjarne fortalte tit om Lillø, han kommer jo herfra, og efter utallige besøg på øen, gik jeg med til at prøve at flytter hertil, og det gik faktisk rigtig godt.

Lars Bjarne overtog sin fars tømrerforretning, så han sørger for

øens huse står flotte. Vi er ikke så mange, men det gør det ikke mindre vigtigt. Vi flyttede ind i et lille fint hus, og da jeg kort efter blev gravid, var Lars Bjarne i den syvende himmel – han skulle være far.

Du har ansvaret for dit eget liv – og for dine børns, så jeg sørgede for at sætte mig grundigt ind i alle de faldgruber, der er som forældre, og selvom mennesker jo altid har fået børn, er det ikke det samme, som det er et let arbejde.

Han blev født på Svendborg Sygehus, og vi vidste med det samme, at han skulle hedde Claus, ligesom sin farfar. Lars Bjarne var så stolt, da han stod med ham i sine arme, og straks havde han nærmest planlagt hele Claus's liv. Jeg prøvede at få Lars Bjarne til at forstå, at det kunne vi jo ikke bestemme, og at der er stor forskel på børn, men han var sikker på, at Claus ville blive en dreng efter samme støbning som sig selv. Det håbede jeg da også, Lars Bjarne er en fantastisk mand, alt hvad jeg kan drømme om, men det gør ikke, at det er forkert at være anderledes – og Claus er bestemt anderledes.

Claus var aldrig rigtig til de der mandeting, som hans far så gerne ville have ham med til. Fra han var helt lille, fornemmede jeg, at Claus var en lille kreativ sjæl. Den slags talenter skal man understøtte, også selvom Lars Bjarne ikke er enig. Børn skal have lov til at lege og udfolde sig med det, de synes er spændende, så jeg gjorde mit bedste for at give Claus plads og rum. Og ja, han legede med dukker, tegnede, læste bøger og skrev, men det kan man sagtens gøre som fyr – det kunne Lars Bjarne ikke helt forstå.

Da jeg foreslog Lars Bjarne, at Claus måske var homoseksuel, blev han helt perpleks. Det kunne han ikke kapere, og jeg kan da godt forstå, at det er svært for ham at acceptere, men det er altså sværere for Claus. Claus har brug for hjælp og støtte til at erkende, hvem og hvad han er, ikke at blive tvunget ned i nogle kunstige rammer. Homoseksuelitet er ligeså naturligt som alt mulig andet, har jeg læst mig til. Det er ligesom, der er nogen, der kan lide rød frem for blå, så er der nogen, der kan lide mænd frem for kvinder. Det har Claus ikke helt forstået endnu, jeg tror, at han tror, at han er mærkelig og anderledes – men det er helt naturligt, det han er, og

det skal han nok komme til at forstå.

Da jeg tog snakken med Claus, tror jeg, at han blev glad. Han sagde det selvfølgelig ikke direkte, men det er så vigtigt for en ung mand i hans alder, at få bekræftelse. Måske er det bedst, hvis han kom til en større by, en hvor der er plads til at være anderledes. Når han flytter hjemmefra, bliver vi, altså Lars Bjarne og jeg, jo også mere fri til at gøre det, vi gerne vil. Uden børn i huset og alle de forpligtigelser, der hører til det.

Nogen gange, når jeg ser på Claus' billeder eller læser det, han skriver - han ved ikke, at jeg læser det (men der sker vel ikke noget ved, at man er lidt nysgerrig), så bliver jeg simpelthen så stolt og imponeret. Hvor bliver det fedt for ham, når han kommer ud i verden og får noget anerkendelse, for alt det han kan og fra nogle flotte fyre. Jeg kan blive helt misundelig – måske man selv skulle tage af sted og opleve lidt. Det her kan vel ikke være alt, der at komme efter her i livet? Det er fantastisk at have børn, men hvad sker der efter det? Har jeg overhovedet rokket mig nogen steder de seneste år?

Fakta: 41 år, pædagoguddannet husmor, boet på øen siden 1980.

Dit krisepunkt

Solveig fortryder ikke at være flyttet til Lillø, men frygter inderst inde, at hun ikke har realiseret sig selv her i livet: Skulle hun have været mere end entusiastisk husmoder med kæmpe køkkenhave? Derfor er hendes identitet blevet en fælde, og hver gang hun komplimenteres for sit arbejde (haven, maden eller lignende) bevæger hun sig mod krisepunktet. Det eneste, der forstærker hende positivt er komplimenter fra Lars Bjarne, der er hendes livs store kærlighed og hvis blotte tilstedeværelse, minder hende om alt det gode ved Lillø.

Relationer

Kristian Pihlmann – 71 år: Jeg kan godt lide at tale med Kristian. Han er sådan en tillidsvækkende fyr, som man kan lette sit hjerte til. Han giver også gode råd. Han har dog ikke så godt af al den glasur

på sin kage.

Kenneth Bro Jensen – 33 år: Den nye præst. Han har været i Jugoslavien. Det må have været hårdt, mon han er ok?

Lars Bjarne Hansen – 42 år: Min store stærke håndværkermænd. Efter alle de her år, kan han stadig tænde mig.

Claus Hansen – 17 år: Min bløde lille dreng.

Ole Nielsen – 46 år: Han giver tit en hånd med haven, hvilket er meget hyggeligt. Det ville være sundere for ham, hvis han lærte at prioritere. Alt for mange projekter giver stress.

Lisbeth Nielsen – 39 år: Hun har en usund kulør. Jeg er ikke sikker på, at hun lytter til sin krop. Til gengæld virker hun livsglad og har gå-på-mod.

Morten Nielsen – 18 år: En sund og rask teenager. Testosteronet pumper bare rundt i kroppen på ham. Det kan man se på hans indestængte aggression. Lars Bjarne taler meget rosende om ham.

Anne Mette Nielsen – 16 år: Hun er stille og indesluttet. Det kan være tegn på selvdestruktiv adfærd. Jeg må hellere holde øje med hende, for det er typisk for piger i den alder at få en spiseforstyrrelse som reaktion på problemer.

Camilla Lund Østergaard – 32 år: Hun er en rigtig power-kvinde. Hun bliver en god mor en dag – måske skulle jeg bare snakke med hende om, at det ikke er så svært, og at hun bare kan springe ud i det, inden det er for sent.

Michael Løvche – 30 år: Hvor er det fantastisk, at de har så moderne et forhold, hvor hun kan tjene pengene, og han passer hjemmet. De er bare beviset på, at kontraster kan mødes.

Sven Vagn Lindqvist – 52 år: Er Sven ikke lidt forkrampet i sit følelsesliv. Jeg har aldrig hørt ham udtrykke, hvad han føler overfor

nogen. Gør han det bag hjemmets fire vægge?

Kirsten Lindqvist – 43 år: Jeg tror Svens omgangsform har smittet af på hende, fordi hun også kan være lidt stiv i sin måde at udtrykke følelser på. Og når hun siger noget, kan hun kun finde ud af at være negativ. Nogen burde fortælle Kirsten, at det er ok at lave fejl.

Jakob Lindqvist – 24 år: Han har brug for terapi, for jeg tror ikke, at nogen rigtig har snakket med ham om hele bryllupsaffæren. Sikke en bagage at slæbe rundt på, sådan at blive efterlade ved alteret af Mette. Det er sådan noget, der kan ødelægge et menneske for altid.

Jens Lindqvist – 19 år: Jens er en stille dreng. Det behøver ikke at være skidt, og han er jo ikke ensom, han har Louise. Det er godt.

Bent Møller – 44 år: Bent er et af de der ligevægtsmennesker, som hviler fuldstændigt i sig selv, og som er enormt dygtig til at læse andre mennesker.

Gitte Møller – 41 år: Jeg har altid tænkt, at Gitte måtte rumme noget mere, hvis hun bare turde vise det.

Louise Møller – 17 år: Hun er en stærk og glad teenagepige. Hun kan sagtens håndtere et ægteskab i den alder. Jens er jo også sådan en flink fyr. De skal nok give hinanden plads til at vokse.

Josefine Juul Thomsen – 34 år: Hvorfor isolerer hun sig sådan? Flygter hun fra noget? Skjuler hun noget?

Jytte Nystrup – 56 år: Det er fedt, at Jytte laver det hun gerne vil. Hun har virkelig realiseret sig selv. Hun har bare mistet lidt energi og gejst på det sidste, mon det er en vinterdepression.

Mette Nystrup – 24 år: Hvad mon der blev af hende?

Rune Petersen – 28 år: Ung fyr fra Svendborg, der hjælper Kristian med det praktiske.

Sven Vagn Lindqvist

Duften af morgen er den bedst. Duften af frisklavet kaffe, ristet franskbrød og tryksværten fra avisen. Svem sad i sine pæne bukser med pressefolder, i en snehvid undertrøje af en god kvalitet og læste den sidste sektion af Berlingske Tidende imens, Kirsten ryddede af bordet og tog opvasken. Han kunne godt lide lyden af, når hun vaskede op og sulfoens klare lugt. Hans blik fæstnede sig på hans nydelige og kønne hustru, og da hun vendte sig om efter hans kaffekop, smilede han til hende.

-”Må jeg tage din kaffekop?”

-”Det kan du tro. Nå, men jeg må også hellere komme ind og få en skjorte op, så jeg kan udrette noget i dag.” Han rejste sig og gik ind i soveværelset. Sengen var fejlfrit redt. Ved siden af det store klædeskab stod strygebrættet og en kurv med dagens strygetøj. Han åbnede en skabslåge og så ind på de nystrøgede skjorter, der hang på hver sin bøjle ordnet efter farve. Han kiggede ind i skabet igen. Så kaldte han på hende. ”Hvad dag har vi i dag, Kirsten?”

-”Onsdag.”

-”Hvilken skjorte plejer jeg at have på om onsdagen?”

-”Enten den blå- og gråternede ellers den med mørke- og lyseblå tern, søde.”

-”Er du sød lige at komme herind.”

Hun kom ind i soveværelset med et spørgende smil. ”Hvad skal jeg hjælpe dig med, Sven?”

-”Kan du se mine skjorter.”

Hun kiggede ind i skabet, så flakkede hendes blik rundt i rummet og noget stof afslørede forskellige tern i blå og grå farver. Så mødte hendes blik igen hans, og lussingerne ramte hende i samme øjeblik. Hårdt. To slag – et for hver fejl. Hendes øjne blev blanke, men hun sagde intet. Slog blot blikket ned og gik ud i køkkenet igen. Han tog en tilfældig skjorte på, knappede den og gik ud for at tage sko på. Han smuttede lige ud i køkkenet inden han gik.

-”Så smutter jeg ud til Jakob. Vi ses til frokost.”

-”Du må undskylde...”

-”Shh... den sag er ude af verden nu, ikke skat?”

-”Jo, Sven.”

-”Elsker dig Kirsten.”

Han kyssede hende farvel på kinden, smilede og gik.

En familie er som en æbleplantage. Den har brug for orden og struktur. Den skal passes og plejes samt gødes og vandes på de rette tidspunkter - og man skal skære de dårlige skud fra.

At dyrke æbler er et ældgammelt håndværk, der tager år at lære og en livstid at mestre. Jeg lærte det selv fra min egen far, og nu giver jeg det videre til min ældste søn, Jacob. Familien Lindqvist har dyrket æbler på Kirsebærsgaard i generationer, og det bliver vi ved med.

Plantagen starter der, hvor køkkenhaven slutter, og strækker sig flere kilometer. Vi dyrker ganske anseelige mængder af æbler. De jævne af dem går til konsum, mens de bedste vælges ud og bruges i produktionen af æbleeddike. En ganske særlig Lillø-specialitet, som fastlandet efterhånden har fået øjnene op for, ja selv Hoffet er begyndt at aftage, så det er noget af en ære.

Vi dyrker Belle de Boskoop, Ingrid Marie og Pigeonæbler. De giver de bedste æbler og derfor den bedste eddike.

En æbleavler har aldrig fri, selv om vinteren skal træerne tilses, at de ikke bliver angrebet af svamp eller skadedyr, og så skal lømlerne selvfølgelig holdes væk – ingen skal ridse tåbelige hjerter i mine træer.

Om foråret sætter æbletræerne de smukkeste hvide blomster. Jeg ejer selv en lille bestand af bier, de sørger for at sprede blomsterstøv, og så giver de selvfølgelig en dejlig honning og voks til lys. Jacob snakkede engang om, at vi skulle lave mjød af honningen, men vi er vel civiliserede mennesker, der ikke drikker den slags. Om foråret skal der også tyndes ud i blomsterne og fejlskud beskæres. Sådan er det med alt i livet, mådehold og ordentlighed er vejen til et god liv og levned. Vi mennesker må også begrænse os selv og vores lyster, ellers ender vi i ulykke.

I løbet af sommeren bliver de fine blomster til æbler. Vi bruger ikke sprøjtemidler og den slags, men med nidkærhed og arbejdsomhed kan man fjerne de syge og ormbefængte æbler og dermed redde resten af høsten.

I sensommeren høster vi. Æblerne plukkes ved håndkraft af jeg selv og min søn Jacob. Vi plejer også at hyre nogle af de lokale piger til at give en hånd, og ellers er folk på øen gode til at hjælpe til. De

skal pakkes varsomt – så ingen maskiner her. Et godt æble skal behandles med en kærlig hånd.

Herefter sendes æblerne af sted til forarbejdning på fastlandet. Vi beholder selvfølgelig nogle selv til nogle dejlige æbletærter, som Kirsten, min kone, bager til vores hyggelige komsammener i forsamlingshuset. Vi plejer også at vise lidt storsind ved at forære at par kasser til de andre fastboende.

Sådan går æbleåret på Lillø.

Min far var en god mand, og skønt jeg nogen gange var vred, når han var streng, forstår jeg nu, at det var nødvendigt for mig. Ligesom det er nødvendigt at beskære æblehaven, er det nogen gange nødvendigt at forme sine familie med en fast hånd. Og både min mor og jeg var da glade, skønt at vi godt kunne få nogle knubs, når vi bar os tåbeligt ad. Det lærte jeg noget af – man skal tænke sig om her i livet og opføre sig fornuftigt og ordentligt. Jeg prøver, at give det samme videre til mine egne sønner.

Det er også godt at få det ud af systemet i stedet for at gå og blive vrede på hinanden. Så når jeg slår Kirsten, er det ikke fordi jeg ikke kan lide hende, men sådan en lussing kan virkelig rense luften, og det tager hun jo ikke skade af, slet ikke når hun som oftest fortjener dem. Ikke at hun er en dårlig kone, men som alle kvinder skal hun holdes i kort snor. Det mangler Jakob stadig at lære.

Min ældste dreng Jakob skulle giftes. Han var 20 – i dag er han 24, og det er jo stadig ingen alder, men han havde fundet pigen, som, han troede, var den rigtige i en tidlig alder, og det kan jo være ganske udmærket. Mette Nystrup hed hun. Køn var hun, men også lidt af et snakkehoved. Hendes mor er pottemager, og vist en af den slags mennesker, der insisterer på, at gøre alting forkert. De kalder det frihed, jeg kalder det tåbelighed.

Men Jakob var glad for hende, og Kirsten og jeg tænkte, at det var det vigtigste.

De var jævnaldrende og kendte hinanden fra skolen. De skulle giftes i den lokale kirke af den gamle præst. En god mand, ikke som den nye – han er alt for ung endnu, men man må håbe, at man kan forme ham til noget ordentligt.

Det var en skandale. Jakob stod og ventede ved alteret, men hun

dukkede aldrig op. Magen til frækhed at give en dreng en kurv på den måde. Hun kan lige vove på at vise sig på Lillø igen, så får hun med mig at bestille. Ikke at jeg vil lave en scene... men magen til frækhed. Jeg må indrømme, at jeg var lidt voldsom overfor Kirsten den aften, men hun burde have set det komme, og det var hende, som troede på, at Mette Nystrup var en god pige.

Jakob tog det som en mand, og jeg tror han lærte noget vigtigt om kvinder den dag. Man skal ikke regne med, at man ved, hvor man har dem. I hvert fald ikke før, man har sat sig igennem.

Mette Nystrups mor bor her stadig, og æblet falder ikke langt fra stammen, så jeg undgår hende, så vidt jeg kan. Vi vil gerne have det stille og fredeligt på Lillø, men så må de unge mennesker også opføre sig ordentligt. Kristian Pihlmann siger det samme – vi må få de unge til at værne om de værdier, vi har her på Lillø. Hvis vi havde en borgmester på Lillø, ville det nok være Kristian Pihlmann. Han er en fornuftig mand, som har boet her hele sit liv. I det mindste kan Jakob da finde sig en ordentlig hustru nu.

Nu skal Jens, min anden søn, giftes. Han arbejder oppe i Brugsen for Ole Nielsen. Det er et godt solidt arbejde, så det har han godt af. Jens er lidt af en dagdrømmer – ikke at han ikke gerne vil slide, men han skal bare lige have et skub engang imellem. Det tror jeg Ole klarer fint.

Det er Louise Møller, der skal indlemmes i slægten. Det er Bent Møllers datter. Jeg tror, at hun, til forskel fra Mette Nystrup, er en ganske fornuftig pige med ben i næsen. Hun er godt opdraget, og har en fornuftig respekt for øen og vores familie. Jeg synes dog, hun kommanderer lidt rundt med min yngste søn, og hvis det ikke skal ende i ulykke, må han hellere tage sig sammen. Måske man skulle give ham en lille opsang?

Fakta: 52 år, æbleavler, boet på øen hele sit liv.

Dit krisepunkt

Når tingene ikke går efter Svens hoved, og systemerne bryder sammen skal han afreagere, og det foregår ved at han slår sin kone, Kirsten Lindsqvist. At slå hustruen er det eneste, der

forstærker Sven positivt, mens han bringes nærmere krisepunktet, når nogen udviser ringeagt for Svens fag eller status.

Relationer

Kristian Pihlmann – 71 år: Fornuftens klare stemme.

Kenneth Bro Jensen – 33 år: Den nye præst. Han skal lige lære, hvordan vi gør det her på øen.

Lars Bjarne Hansen – 42 år: Han er hæderlig af en håndværker at være.

Solveig Hansen – 41 år: Hun er lidt langt fremme i skoene. Måske er det det, der er gået galt med opdragelsen af Claus.

Claus Hansen – 17 år: Alle snakker om Claus. Jeg kan bare se en dreng, der ikke er blevet disciplineret.

Ole Nielsen – 46 år: Omgængelig. Flittig og travl.

Lisbeth Nielsen – 39 år: Jeg omgås hende ikke.

Morten Nielsen – 18 år: I lære ved Lars Bjarne. Han er berygtet som øens bølle, men Lars Bjarne holder ham vist i en kort snor.

Anne Mette Nielsen – 16 år: Lidt intetsigende pige. Ufarlig.

Camilla Lund Østergaard – 32 år: Hun er en storbykvinde og noget utæmmet. Hvis Michael var mand for det, har hun sikkert en masse gode kvaliteter, som ville komme frem.

Michael Løvche – 30 år: Han er en plattenheimer.

Kirsten Lindqvist – 43 år: Hun er en god kone. Vi har det godt sammen. Jeg er stolt af hende.

Jakob Lindqvist – 24 år: Han skal arve gården og firmaet. Han er pligtopfyldende og ansvarsfuld. Jeg kunne godt unde ham lidt

medgang i tilværelsen efter balladen med Mette.

Jens Lindqvist – 19 år: Ole siger, at han klarer det flot oppe i Brugsen. Jeg har altid været lidt i tvivl om, hvad man skulle stille op med ham. Han ved det tydeligvis ikke selv.

Bent Møller – 44 år: Bent undgår enhver konfrontation. Det gør det nemt, at få sine meninger igennem hos ham. Det har været meget nyttigt i menighedsrådet.

Gitte Møller – 41 år: Jeg bemærker hende ikke rigtig, så derfor må hun være en god kone.

Louise Møller – 17 år: Åbenbart på vej ind i familien. Køn og charmerende, men kommanderer med Jens. Det er en uvane, som han skal vende hende af med.

Josefine Juul Thomsen – 34 år: Det er fint nok at passe sig selv, men så skal man heller ikke regne med noget fra os. Det er ikke sådan, når man spiller fin på strå.

Jytte Nystrup – 56 år: Hvis hun havde opdraget Mette ordentligt, havde vi slet ikke haft den her ballade. Der kan man bare se, hvad der sker med familier uden en mand i huset.

Mette Nystrup – 24 år: Jeg håber aldrig nogensinde, at jeg ser hende igen. I så fald ville jeg sige hende et par borgerlige ord.

Rune Petersen – 28 år: Han passer forsamlingshuset og bor ovenpå. Han er lidt af en enspænder, som hygger sig med at luge ud i bedene og give gamle Kristian en hånd.